BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. gruodžio 16 d.*

Byloje T-19/07

Systran SA, įsteigta Paryžiuje (Prancūzija),

Systran Luxembourg SA, įsteigta Liuksemburge (Liuksemburgas),

atstovaujamos advokatų J.-P. Spitzer ir E. De Boissieu,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, iš pradžių atstovaujamą E. Montaguti ir F. Benyon, vėliau E. Traversa ir E. Montaguti padedamų advokatų A. Berenboom ir M. Isgour,

atsakovę,

dėl ieškinio dėl žalos atlyginimo, susijusio su ieškovių tariamai patirta žala dėl pažeidimų, padarytų Komisijai paskelbus konkursą dėl projekto, susijusio su šios institucijos automatinio vertimo sistemos priežiūra ir kalbiniu praturtinimu,

* Proceso kalba: prancūzų.

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Azizi, teisėjai E. Cremona ir S. Frimodt Nielsen (pranešėjas),

posėdžio sekretorė T. Weiler, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. spalio 27 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Faktinės bylos aplinkybės

I — *Dėl skirtingų programos „Systran“ versijų*

1 Reikia išskirti keturias automatinio vertimo programos *Systran* (taip pat vadinamos *Systran* sistema) versijas:

— pradinė versija (toliau – *Systran Mainframe*), kurią 1968 m. sukūrė P. Toma ir pardavinėjo Kalifornijoje įsteigta bendrovė *World Translation Center, Inc.* (WTC) ir kitos susijusios bendrovės (toliau visos kartu – WTC grupė),

— Europos Komisijos anksčiau naudota versija (toliau – *EC-Systran Mainframe*), dėl kurios 1975–1987 m. buvo sudarytos kelios sutartys tarp WTC grupės ir Komisijos, Komisijos ir paslaugų teikėjų bei *Systran* grupės (WTC grupės teisių ir pareigų perėmėjos) ir Komisijos,

— nauja versija (toliau – *Systran Unix*), kurią sukūrė pirmoji ieškovė *Systran SA* (toliau – *Systran*), kai 1986 m. įsigijo WTC grupę, kad programa galėtų veikti naudojant *Unix* ir *Windows* aplinką; šią versiją *Systran* grupė kūrė nuo 1993 metų,

— Komisijos naudojama nauja versija (toliau – *EC-Systran Unix*), dėl kurios 1997 m. buvo sudaryta antrosios ieškovės *Systran Luxembourg SA* (toliau – *Systran Luxembourg*) ir Komisijos sutartis.

II — *Šalių santykių istorija*

2 Reikia išdėstyti šalių, t. y. WTC grupės ir vėliau jos perėmėjos *Systran* grupės bei Komisijos, sutartinių santykių istoriją, kad būtų galima nustatyti su įvairiomis Komisijos naudotomis *Systran* programos versijomis, t. y. *EC-Systran Mainframe* ir vėliau *EC-Systran Unix*, susijusių nuosavybės ir naudojimo teisių apimtį. Komisija remiasi šia istorija teigdama, kad šis ieškinys pagrįstas sutartimi, o ieškovės nurodo, kad nė viena iš šių sutarčių, kuriomis jos ir nesiremia, neturi įtakos jų intelektinės nuosavybės teisėms ir ieškiniui.

A — *Pirmasis laikotarpis: nuo „Systran Mainframe“ iki „EC-Systran Mainframe“*

3 Šalys pripažįsta, kad automatinio vertimo programos *Systran* kūrėjas yra P. Toma ir kad WTC grupės bendrovėms priklausė išimtinės šios *Systran Mainframe* programos versijos nuosavybės teisės.

1. Pirmosios WTC (ir kitų bendrovių) ir Komisijos sutartys

4 1975 m. gruodžio 22 d. WTC ir Komisija pasirašė sutartį dėl, pirma, automatinio vertimo iš anglų į prancūzų kalbą sistemos *Systran* įdiegimo ir tobulinimo ir, antra, automatinio vertimo sistemos *Systran* iš prancūzų į anglų kalbą pradinio sukūrimo (toliau – pradinė sutartis).

5 Pradinės sutarties 1 straipsnio „Objektas“ pirmoje pastraipoje nurodyta:

„Rangovas Komisijos vardu toliau tobulins savo automatinio vertimo iš anglų į prancūzų kalbą sistemą SYSTRAN (toliau – bazinė sistema) ir kurs pradinę automatinio vertimo iš prancūzų į anglų kalbą sistemą SYSTRAN.“

6 Pradinės sutarties 3 straipsnyje „Atlyginimas“ pažymėta:

„Už pagal šią sutartį atliktus darbus Komisija sumoka Rangovui 161 800 JAV dolerių pagal toliau pateikiamą tvarką:

<...>

Šią sumą sudaro atlyginimas už teisės naudoti bazinę sistemą perleidimą visam sutarties laikotarpiui. Suprantama, ji turi padengti visas vykdant šią sutartį Rangovo patirtas išlaidas, įskaitant sąnaudas dėl personalo, naudojimosi kompiuteriais laiką, kelionės išlaidas ir medžiagų kainą.“

7 Pradinės sutarties 4 straipsnyje „Naudojimasis sistema sutarčiai pasibaigus“ nurodyta:

„a) Susitariančios šalys susitaria, kad teises į sutarties pasibaigimo dieną esančią sistemą (toliau – pakeistą sistemą) ir su ja susijusią dokumentaciją Rangovas perduoda Komisijai ribotai, t. y. išimtinai dėl pačios Komisijos tikslų ir panašių Bendrijos valstybių narių viešosios valdžios institucijų poreikių ir tik dėl vertimo iš anglų į prancūzų ir iš prancūzų į anglų kalbas, bet netaikant laiko apribojimų; <...>

b) jei įvykdžius šią sutartį Komisija pageidauja pati ar tarpininkaujant trečiajam asmeniui toliau tobulinti pakeistą sistemą, taikydama kitas Bendrijos kalbų poras, ji turi sumokėti Rangovui fiksuotą sumą, neviršijančią 100 000 JAV dolerių už pirmąją kalbų porą ir 80 000 JAV dolerių už kitas poras arba 200 000 JAV dolerių už

kiekvieną derinį, į kurį įtraukta nauja kalba. Šios sumos suteikia Komisijai teisę išimtinai ir laisvai naudotis pakeista sistema netaikant laiko apribojimų.

Kita vertus, jei įvykdžius šią sutartį Komisija pageidauja prašyti Rangovo toliau tobulinti pakeistą sistemą, taikant kitą kalbų porą, ji sumoka Rangovui fiksuotą sumą, neviršijančią 25 000 JAV dolerių už pirmąją porą ir 20 000 JAV dolerių už kitas poras arba 50 000 JAV dolerių už kiekvieną derinį, į kurį įtraukta nauja kalba;

c) Rangovas turi teisę savo vardu ir savo tikslais naudoti pagal šią sutartį ir vėlesnes sutartis dėl kitų kalbų porų taikymo, kaip nurodyta b punkto antroje pastraipoje, sukurtą pakeistą sistemą, išskyrus specialiai Komisijai sukurtus žodynus. Teisė naudotis žodynais Rangovui suteikiama kiekvienu konkrečiu atveju už metinį autorinį atlyginimą, neviršijantį 20 % išlaidų; Rangovui disponuoti nemokamai jie gali būti suteikti tik siekiant demonstravimo."

8 Pagal pradinės sutarties 5 straipsnio f punktą sutarčiai buvo taikoma Liuksemburgo teisė ir ginčo atveju jurisdikciją jį nagrinėti turėjo Liuksemburgo teismai.

9 Po pradinės sutarties, galiojusios 1976–1987 m., Komisija sudarė kelias sutartis su WTC grupės bendrovėmis, siekdama, pirma, pagerinti *Systran* sistemą ir, antra, sukurti naujas kalbų poras (t. y. iš viso devynias kalbų poras).

10 Be to, Komisija su įvairiomis WTC grupei nepriklausančiomis ir sutarties šalimis nesančiomis bendrovėmis sudarė sutartis, kuriomis joms buvo leista naudotis *Systran* sistema valstybių narių valdžios institucijų ir Bendrijų institucijų naudai. Vienoje iš

šių sutarčių, pavadintoje „Techninio bendradarbiavimo susitarimo protokolu“ ir sudarytoje 1985 m. sausio 18 d. su Prancūzijos bendrove *Gachot SA*, Komisija nurodė, kad „*Systran* sistema, programos ir žodynai (išlieka) Komisijos nuosavybė“ (4 straipsnis „Naudojimo teisės“). Taikydama šį susitarimo protokolą, Komisija leido bendrovei *Gachot* naudoti „jos automatinio vertimo sistemą *Systran* Europos viešojo sektoriaus subjektų naudai“ ir už tai bendrovė *Gachot* teikė Komisijai informaciją apie atliktų vertimų kokybę, taip suteikusi galimybę tobulinti sistemos veikimą (1 straipsnis „Objektas“). Komisijos ir bendrovės *Gachot* bendradarbiavimas vyko be finansinių įsipareigojimų (3 straipsnis „Išlaidos“).

2. *Systran* grupės ir Komisijos bendradarbiavimo sutartis

11 Keliomis sutartimis, sudarytomis nuo 1985 m. rugsėjo mėn., bendrovė *Gachot* įsigijo WTC grupės bendroves, kurioms priklausė *Systran* technologija ir *Systran Mainframe* versija, ir tai padariusi pakeitė pavadinimą į *Systran*.

12 1987 m. vasario 2 d. Telekomunikacijų, informacijos pramonės ir inovacijų generalinio direktorato (GD) generalinio direktoriaus laiške bendrovei *Gachot* Komisija paprašė atsakyti į kelis klausimus, o minėta bendrovė tai padarė 1987 m. vasario 5 d. laiške:

„1 klausimas. Ar J. Gachot gali įrodyti, kad jis (pats arba bendrovė *Gachot* <...>) yra bendrovių WTC ir *Systran Institut* savininkas arba didžiosios dalies akcijų savininkas ir kad jis prisiima visus įsipareigojimus, kuriuos šios bendrovės turi Komisijos atžvilgiu?“

„Atsakymas. Mūsų bendrovė iš tikrųjų supirko visas P. Toma turėtas WTC ir *Latsec* akcijas ir 76 % *Systran Institut* akcijų. Taigi esame visiškai įgalioti kalbėti visos grupės vardu ir atstovauti jai bendraujant su Komisija“.

„2 klausimas. Kas atsitiktų šiems įsipareigojimams, jei J. Gachot (arba bendrovė *Gachot*) nebebūtų šių bendrovių savininkas (arba didžiosios dalies akcijų savininkas)? Ar J. Gachot įsipareigoja įpareigoti galimus pirkėjus laikytis šių įsipareigojimų?“

„Atsakymas. Nėra numatytas joks perleidimas. Atvirkščiai, mūsų grupė šioje srityje vykdo nuolatinio vystymosi politiką. Be to, Komisija šiuo klausimu neturėtų dėl nieko rūpintis, nes sutartys sudarytos tarp WTC ir Komisijos, t. y. juridinių asmenų, ir bet koks galimas šių bendrovių akcijų nuosavybės pasikeitimas niekaip negalėtų paveikti sudarytų sutarčių“.

„3 klausimas. Ar J. Gachot galėtų patvirtinti, kad įvairių su WTC ir *Systran Institut* sudarytų sutarčių pagrindu Komisija turi neišimtines naudojimo Europos viešajam sektoriui teises dėl (devynių) *Systran* kalbinių versijų?“

„Atsakymas. Iš WTC ir Komisijos sudarytų sutarčių <...> aišku, kad Komisija turi neišimtines *Systran II* kalbinių versijų jos įsigytoms kalbų (poroms) naudojimo teises savo pačios poreikiams arba Bendrijos valstybių valdžios institucijų poreikiams <...>“

„8 klausimas. Ar J. Gachot vis dar sutinka leisti tarpvyriausybinėms organizacijoms, kurių teritorija peržengia Bendrijos ribas, naudotis (programa) *Systran* už jam mokamą autorinį atlyginimą?“

„Atsakymas. Bendrovė *Gachot*, be abejonės, ketina pateikti *Systran* sistemą naudotis tarptautinėms organizacijoms, kurių teritorija peržengia Bendrijos ribas; ji tai darys vadovaudamasi susitarimais, kurie būtų sudaryti tarp bendrovės *Gachot* ir šių organizacijų <...>“

„14 klausimas. Ar bendrovė WTC būtų pasirengusi tokiomis pačiomis sąlygomis kaip anksčiau suteikti Komisijai *Systran* sistemos ispanų-anglų kalbomis naudojimo teises? Ar mokėtina kaina būtų tokia pati, kaip antai pasiūlyta už sistemą vokiečių-anglų kalbomis?“

„Atsakymas. Bendrovė WTC visiškai sutinka suteikti Komisijai neišimtinę naudojimo licenciją dėl ispanų-anglų kalbų ir galbūt italų-anglų ir portugalų-anglų kalbų. Kaina ir sąlygos iš esmės priklausys nuo sistemų plėtros lygio tuomet, kai Komisija jas įsigis“.

„15 klausimas. Ar bendrovė WTC būtų pasirengusi sukurti naujas sistemas, kuriose tikslinės kalbos būtų danų ir graikų, ir jas perduoti Komisijai kartu su (neišimtinėmis) naudojimo teisėmis viešame ir privačiame sektoriuose?“

„Atsakymas. WTC visiškai sutinka sukurti bet kokią sistemą, kurią sudarytų Europos kalbų poros, kaip ir kitas sistemas, kurių Komisijai galėtų prireikti“.

„16 klausimas. Ar J. Gachot būtų suinteresuotas konvertuoti sistemą *Systran* į C programavimo kalbą, veikiančią *Unix* (operacinė sistema), ir taip išplėsti šios programos pritaikymą kitiems kompiuteriams? Ar jis būtų pasirengęs finansuoti visą arba dalį reikalingų investicijų (kurios greičiausiai sudarytų apie milijoną ekiu)?“

„Atsakymas. Esame numatę *Systran* sistemą konvertuoti į C programavimo kalbą, tinkančią *Unix* aplinkai. Vis dėlto pirmiausia mums atrodo daug svarbiau sutelkti pastangas į vertimo kokybės gerinimą ir įvairių *Systran* (sistemos) versijų vienodinimą. Nors *Systran* (sistemos) konvertavimas ir pritaikymas prie *Unix* aplinkos mus labai domina, jis vis dar priklauso nuo konkrečių finansavimo šaltinių atsiradimo <...>“

13 1987 m. kovo 5 d. Telekomunikacijų, informacijos pramonės ir inovacijų GD darbuotojo faksimilėje bendrovei *Gachot* Komisija taip apibrėžė „*Systran* sutarties“, dėl kurios buvo deramasi, turinį:

„Teisės, tikslai ir pareigos

Pagal Sutartį abiejų šalių įgytos teisės yra visiškai subalansuotos.

Systran grupė yra pagrindinių programų savininkė ir Komisijos naudojimo teisės dėl devynių kalbų (porų) apima tik Bendrijos institucijas ir valstybių narių oficialius subjektus.

Kita vertus, Komisijai priklauso žodynai, kuriuos ji atnaujino nuo 1975 metų.

Kiekviena šalis investavo po maždaug 8 milijonus ekiu šioms teisėms įgyti ir todėl ieško būdų užtikrinti, kad šios investicijos būtų pelningos.

Komisija turi moralinę pareigą teikti naudą Bendrijos ekonomikai iš jos mokesčių mokėtojų sumokėtų investicijų, o *Systran* grupė siekia nedelsdama pradėti prekiauti sistema Europoje.

Siūlomoje sutartyje šie du tikslai yra visiškai panašūs ir suderinami.

Be to, Komisija ir *Systran* grupė yra suinteresuotos, kad *Systran* (programa) taptų efektyvia priemone, suderinant programas ir žodynus <...>“

14 1987 m. rugpjūčio 4 d. *Systran* grupė ir Komisija pasirašė sutartį dėl vertimo sistemos *Systran* dabartinėmis ir ateities oficialiosiomis kalbomis raidos ir tobulinimo bendro organizavimo bei jos taikymo (toliau – bendradarbiavimo sutartis).

15 Bendradarbiavimo sutarties preambulėje nurodyta:

„1. Bendrovės WTC sukurta *Systran* sistema yra automatinio vertimo sistema, kurią sudaro pagrindinė programa, kalbinės ir pagalbinės programos bei įvairūs dvikalbiai žodynai.

2. 1975 m. rugsėjo 22 d. Komisija ir bendrovė WTC sudarė sutartį dėl *Systran* sistemos naudojimo Komisijoje ir WTC vykdomo pradinio šios sistemos kūrimo.

Vėliau Komisija ir bendrovė WTC sudarė keletą kitų sutarčių, kuriose buvo numatyta, pirma, pagerinti esamą sistemą ir, antra, sukurti sistemas (naujoms kalbų poroms).

Šių 1976–1985 m. sudarytų sutarčių tikslas buvo sukurti ir pagerinti vertimo programas bei pagrindinius atitinkamų kalbų žodynus.

3. Vėlesnis šių sistemų palaikymas ir raida buvo užtikrinami sudarant dar vieną grupę sutarčių tarp Komisijos ir aptarnaujančių bendrovių. Šiose sutartyse buvo įtvirtinti pačios Komisijos poreikiai ir tikslai.

4. Nuo 1985 m. Komisija sudarė sutartis su įvairiomis bendrovėmis, kuriomis joms buvo leista naudotis *Systran* sistema valdžios institucijų ir Europos Bendrijų institucijų naudai už informaciją, kuri suteiktų galimybę Komisijai pagerinti sistemos veikimą.

5. Taigi šalys pripažįsta, kad Komisija turi bazinės sistemos ir WTC padarytų patobulinimų <...> naudojimo licenciją, kurios naudojimas apribotas Europos Bendrijų teritorijoje šios sutarties 4 (punkte) nurodytuose sektoriuose.

6. Komisijos ir (šios sutarties 3 punkte nurodytų) jos rangovų padaryti *Systran* sistemos patobulinimai ir pakeitimai, ypač žodynai, yra išimtinė Komisijos nuosavybė.

7. Šalys patvirtina, kad jos ir *Systran* naudotojai yra suinteresuoti, jog ši sistema būtų nuolat tobulinama. Jos nusprendė sudaryti šią bendradarbiavimo sutartį tam, kad suvienytų savo pastangas ir taip siektų šio tobulinimo.

Atsižvelgdamos į tai abi šalys pripažįsta teisę naudoti *Systran* sistemą, kuri gali būti plėtojama įdiegiant patobulinimus, įgyvendinamus dėl sistemos naudojimo ir privačiame, ir viešame sektoriuose."

16 Bendradarbiavimo sutarties 4 straipsnyje dėl „nuosavybės teisių" nurodyta:

„Įvairios *Systran* kalbinės versijos ir jų sudedamosios dalys išlieka partnerių, kurioms jos priklausė pasirašymo dieną, nuosavybė.

Systran grupės bendrovės įsipareigoja perleisti savo teises į nuosavybę tik iš anksto informavusios Komisiją ir gavusios jos sutikimą. Teisių perėmėjas turės sutikti perimti iš šios bendradarbiavimo sutarties minėtoms bendrovėms kylančias teises ir pareigas.“

17 Bendradarbiavimo sutarties I priedo įžangoje įtvirtinta:

„Nors Komisijai visuomet priklausė žodynai ir kitos sudedamosios dalys, kurias ji parengė įvairioms *Systran* versijoms, pagrindinės programos nuosavybės teises dalijosi kelios bendrovės, o Komisija sudarė sutartis ir susitarimus dėl sistemos bei jos tobulinimo ir kūrimo pirmiausia su (WTC) ir *Systran Institut*.

Kadangi nuo 1986 m. pradžios bendrovė *Gachot* <...> yra pagrindinė minėtų bendrovių akcininkė, ši bendra sutartis dėl *Systran* kūrimo ir naudojimo buvo sudaryta visų suinteresuotų šalių <...>“

18 Bendradarbiavimo sutarties 4a straipsnyje dėl „patobulinimų ir autorinio atlyginimo“ pažymėta:

„Bet koks sistemos pakeitimas ar patobulinimas, atsiradęs *Systran* grupei naudojant sistemą, nedelsiant perduodamas Komisijai.

Bet koks sistemos pakeitimas ar patobulinimas, atsiradęs Komisijai naudojant sistemą, nedelsiant perduodamas *Systran* grupei.

Dėl bet kokio sistemos pakeitimo, atsiradusio ne dėl jos naudojimo tiesiogine šio žodžio prasme, vyks šalių tarpusavio derybos.

Pradiniu dvejų metų laikotarpiu kiekviena šalis gali naudoti kitos šalies padarytus pakeitimus ir patobulinimus ir už tai nemokėti jokio autorinio atlyginimo.

Šiam laikotarpiui pasibaigus ir atsižvelgiant į įgytą patirtį, Komisija ir *Systran* grupė sutartimi nustatys tolesnio bendradarbiavimo taisykles."

19 Bendradarbiavimo sutarties 5 straipsnyje dėl „naudojimo teisių" nurodyta:

„a) Viešajame sektoriuje Bendrijos teritorijoje Komisija turi teisę naudoti naujausią bendrosios sistemos versiją ir suteikti šios sistemos naudojimo licencijas Bendrijos teritorijoje įsteigtiems nacionaliniams ir tarptautiniams viešiesiems subjektams, kaip jie apibrėžiami preambulės 4 (punkte).

b) <...>

c) *Systran* grupės bendrovės įsipareigoja leisti bet kokiam privačiam subjektui naudoti sistemą verslo praktiką atitinkančiomis sąlygomis."

20 Vadovaujantis bendradarbiavimo sutarties 11 ir 12 straipsniais, sutarčiai buvo taikoma Belgijos teisė, ir bet kokie šalių ginčai dėl sutarties aiškinimo, vykdymo arba nevykdymo turėjo būti sprendžiami arbitraže.

21 1988 ir 1989 m. Komisija sudarė keturias sutartis su bendrove *Gachot*; ji siekė gauti licenciją naudoti programą *Systran* vokiečių–anglų, vokiečių–prancūzų, anglų–graikų, ispanų–anglų ir ispanų–prancūzų kalbų poroms.

22 1991 m. gruodžio 11 d. registruotu laišku Komisija nutraukė bendradarbiavimo sutartį, remdamasi jos 8 straipsniu ir pateikusi įspėjimą prieš šešis mėnesius. Šioje nuostatoje buvo numatyta, kad praėjus trejiems metams kiekvienai iš šalių priklausė tokios būklės sistema *Systran*, kokią jos buvo pasiekusios kiekviena atskirai. Komisijos teigimu, šį nutraukimą buvo galima pateisinti tuo, kad *Systran* nesilaikė sutartinių įsipareigojimų ir ketino pareikalauti mokesčio už patobulinimus, susijusius su dviem kalbų poromis (prancūzų-italų ir prancūzų-ispanų), kuriuos atliko Komisija ir pateikė *Systran* pagal bendradarbiavimo sutartį. Bendradarbiavimo sutarties pabaigos dieną *EC-Systran Mainframe* sudarė 16 kalbinių versijų.

23 Vėliau *Systran* grupė sukūrė ir pradėjo pardavinėti naują programos *Systran* versiją, galinčią veikti su *Unix* ir *Windows* operacinėmis sistemomis *(Systran Unix),* o Komisija sukūrė anksčiau minėtas 16 kalbų porų, papildytų išorės subrangovui padedant sukurta graikų-prancūzų kalbų pora, apimančią *EC-Systran Mainframe* versiją, kuri veikė su *Mainframe* operacine sistema, nesuderinama su operacinėmis sistemomis *Unix* ir *Windows*.

B — *Antrasis laikotarpis: nuo „Systran Unix“ iki „EC-Systran Unix“*

24 Kad *EC-Systran Mainframe* versija veiktų esant *Unix* ir *Windows* aplinkai, *Systran Luxembourg* ir Komisija sudarė keturias sutartis (toliau – perkėlimo sutartys).

25 1997 m. gruodžio 19 d. prieš pasirašydama pirmąją perkėlimo sutartį Komisija laišku paprašė *Systran* duoti sutikimą dėl įvairių klausimų, įskaitant šiuos:

„1. *Systran* vardo naudojimas

Pristatymuose, dokumentuose ir susirašinėdami mes dažnai nurodome „Komisijos automatinio vertimo sistemą“. Atsižvelgiant į tai, kad ji yra pagrįsta *Systran* sistema, butų logiškiau tokiais atvejais vartoti pavadinimą *Systran* arba <...> *Systran EC version*.

2. (Bendrovės) *Systran* <...> ir Komisijos sistemų abipusio naudojimo principas

Komisija savo serveryje galės naudoti bendrovės *Systran* produktus. Kita vertus, ši bendrovė galės naudoti Komisijos sistemą.

Bendrovė *Systran* <...> ir jos dukterinės bendrovės nuo šiol įsipareigoja nereikšti jokių piniginių reikalavimų, kylančių iš *Systran* grupės ir Komisijos anksčiau sudarytų sutarčių.“

26 1997 m. gruodžio 22 d., pirmosios perkėlimo sutarties pasirašymo dieną, *Systran* atsakė į šį Komisijos prašymą:

„1. *Systran* vardo naudojimas

Patvirtiname, kad sutinkame, jog Komisija gali naudoti prekės ženklą SYSTRAN. Jis turėtų būti nuosekliai naudojamas kiekvienai iš pirminės *Systran* sistemos kildinamai automatinio vertimo sistemai. Todėl perleidžiame jums teisę naudoti prekės ženklą SYSTRAN tik siekiant platinti arba tiekti automatinio vertimo sistemą *Systran*.

2. (Bendrovės) *Systran* <...> ir Komisijos sistemų abipusio naudojimo principas

Patvirtiname, kad sutinkame, jog Komisija savo vidaus poreikiams gali naudoti *Systran* produktus esant *Unix* ir (arba) *Windows* aplinkai.

Bendrovė *Systran* įsipareigoja nereikšti jokių piniginių reikalavimų, kylančių iš *Systran* grupės ir Komisijos anksčiau sudarytų sutarčių vykdymo."

27 *Systran Luxembourg* ir Komisijos sudarytos pirmosios perkėlimo sutarties 2 straipsnyje pateikiamas toks „Komisijos automatinio vertimo sistemos" apibrėžimas:

„Komisijos automatinio vertimo sistema, vadinama *Systran EC version* (*Systran* EB versija), reiškia iš pradžių Lojoloje, JAV, įsteigtos bendrovės *World Translation Center* sukurtos *Systran* automatinio vertimo sistemos specialią versiją, kurią nuo 1976 m.

savo vidaus poreikiams toliau kūrė Europos Komisija. Komisijos automatinio vertimo sistema skiriasi nuo *Systran Original Version* (pirminės *Systran* sistemos versijos), t. y. *Systran SA France* ir jos dukterinių bendrovių sukurtos ir parduodamos automatinio vertimo sistemos."

(The Commission's machine translation system, or 'Systran EC version', designates a specific version of the Systran machine translation system originally developed by the World Translation Center, La Jolla, USA, which since 1976 has been further developed by the European Commission for internal purposes. The Commission's machine translation system is distinct from the 'Systran Original Version', which refers to the machine translation system developed and commercialised by Systran S.A. of France and its subsidiaries.)

28 Pirmosios perkėlimo sutarties 13 straipsnyje „Patentai, naudojimo sertifikatai (naudojimo modeliai), prekės ženklai, pramoninis dizainas, pramoninės ir intelektinės nuosavybės teisės" nurodyta:

„1. Komisija nedelsiant informuojama apie bet kokius įgyvendinant šią sutartį Rangovės (t. y. *Systran Luxembourg*) gautus rezultatus ar patentus; tokie rezultatai ar patentai priklauso Europos Bendrijoms, kurios gali jais laisvai naudotis, išskyrus atvejus, kai jau yra atsiradusios pramoninės arba intelektinės nuosavybės teisės.

2. Komisijos automatinio vertimo sistema, įskaitant jos sudedamąsias dalis, net jeigu jos buvo pakeistos vykdant sutartį, išlieka Komisijos nuosavybė, išskyrus atvejus, kai jau yra atsiradusios pramoninės arba intelektinės nuosavybės teisės.

<...>

5. Trečiajam asmeniui pradėjus procesą, ypač jei tai yra teisės užginčijimas, net jei tai įvyksta pasibaigus sutarčiai, įtraukta šalis nedelsdama apie tai informuoja kitą šalį; abi šalys veikia drauge ir perduoda viena kitai visą jų turimą arba gautą informaciją ar įrodymus.“

(1. Any results or patent obtained by the Contractor (t. y. Systran Luxembourg) in performance of this contract shall be immediately reported to the Commission and shall be the property of the European Communities, which may use them as they see fit, except where industrial or intellectual property rights already exist.

2. The Commission's machine translation system, together with all its components shall, whether modified or not in the course of the contract, remain the property of the Commission, except where industrial or intellectual property rights already exist.

<...>

5. At the first sign of proceedings by a third party, in particular of a claim, even after completion of the contract, the party involved shall notify the other party as soon as possible and the two parties shall then act in unison and provide each other with all the information and evidence that they possess or obtain.)

29 Vadovaujantis pirmosios perkėlimo sutarties 15 ir 16 straipsniais, sutarčiai buvo taikytina Liuksemburgo teisė ir visi Bendrijos bei *Systran Luxembourg* ginčai dėl sutarties priklausė Liuksemburgo teismų jurisdikcijai.

30 Be to, ketvirtosios perkėlimo sutarties pirmajame papildyme sutarties pabaigos data buvo nustatyta 2002 m. kovo 15 d. ir nurodyta, kad „Rangovas įsipareigoja iki 2002 m.

kovo 15 d. atlikti visas užduotis, kurios yra sutarties objektas, t. y. be kita ko pateikti visų su automatinio vertimo sistema *Systran* susijusių teisių (prekės ženklų, patentų, intelektinės ir pramoninės nuosavybės teisių, autorių teisių ir kt.), kuriuos teigia turinti *Systran* grupė, atnaujintus įrodymus". Komisijos teigimu, *Systran Luxembourg* šios informacijos jai nepateikė.

C — *Trečiasis laikotarpis: nuo konkurso paskelbimo 2003 m. spalio 4 dieną*

31 2003 m. spalio 4 d. Komisija paskelbė konkursą dėl Komisijos automatinio vertimo sistemos priežiūros ir kalbinio praturtinimo. Po šio konkurso dvi iš dešimties šio pirkimo dalių atiteko bendrovei *Gosselies*. Tai buvo dalys, kuriose originalo kalbos buvo anglų ir prancūzų.

32 2003 m. spalio 31 d. *Systran* Komisijai nurodė:

„Susipažinome su 2003 m. spalio 4 d. skelbimu apie konkursą <...>. Išnagrinėję šį dokumentą manome, kad jūsų planuojami atlikti darbai gali pažeisti mūsų bendrovės intelektinės nuosavybės teises. Norėdami išlaikyti konstruktyvaus bendradarbiavimo tarp mūsų bendrovės ir Komisijos dvasią, pageidaujame sulaukti jūsų vertinimo šiuo klausimu. Dėl išdėstytų priežasčių jūs suprasite, kad mes negalime dalyvauti šiame konkurse."

33 2003 m. lapkričio 17 d. atsakyme Komisija pažymėjo:

„Susipažinome su jūsų praėjusio spalio 31 d. laišku. Nemanome, kad mūsų planuojami atlikti darbai galėtų pažeisti intelektinės nuosavybės teises. Kaip ir jūs, norime išlaikyti gerus profesinius santykius, nepažeisdami Komisijos procedūrų."

34 Po šio pasikeitimo laiškais *Systran* ir Komisija viena kitai išsiuntė daugiau laiškų, Komisija taip pat rengė susitikimus, siekdama gauti tikslesnės informacijos apie minėtos bendrovės prašymus.

35 Kalbėdamos apie minėtą susirašinėjimą ir sutikimus, ieškovės nurodė tokias aplinkybes:

— *Systran* grupei priklauso automatinio vertimo programa „Systran“ (arba „*Systran* sistema“) ir ji kuria įvairias šios programos versijas,

— vadovaujantis įvairiomis *Systran* grupės ir Komisijos sudarytomis sutartimis, *Systran* pritaikė savo programą tam, kad sukurtų jos *EC-Systran* versiją,

— 1999–2002 m. *Systran* grupė užtikrino *EC-Systran* versijos perkėlimą, kad ji galėtų veikti su *Unix* operacine sistema; tam *Systran* grupė pasinaudojo ankstesnėmis *Systran* teisėmis į pirminę programą ir *Systran* sistemos branduoliu *Unix* operacinėje sistemoje, kurį *Systran* grupė 1993 m. visiškai perrašė savo poreikiams.

36 Atsakydama į tai, Komisija nurodė, kad šios aplinkybės, kaip ir 2005 m. sausio 6 d. ieškovių informatikos eksperto pateikta techninė dokumentacija, nėra „intelektinės nuosavybės teisių (kurias *Systran* grupė teigia turinti dėl *Systran* programos) įrodymas“. Šiuo klausimu nesant „patvirtinančių dokumentų“, Komisija nusprendė, kad *Systran* grupė neturėjo teisės prieštarauti dėl darbų, kuriuos atliko ginčijamą konkursą laimėjusi bendrovė.

37 Apibendrinant galima pasakyti, kad *Systran* grupė negali remtis turėtomis teisėmis į programą *Systran*, kurios *Systran Unix* versiją parduoda, jei nori uždrausti tai, ką ši grupė laiko Komisijos įvykdytu tos programos klastojimu.

Procesas ir šalių reikalavimai

38 2007 m. sausio 25 d. ieškovės pateikė Bendrojo Teismo kanceliarijai šį ieškinį.

39 Taikant proceso organizavimo priemones, 2008 m. gruodžio 1 d. šalims buvo pasiūlyta atsakyti į kelis klausimus dėl sutartinio ar deliktinio ieškinio pagrindo (toliau – pirmoji klausimų grupė).

40 2009 m. sausio 30 d. ir vasario 2 d. šalys atsakė į pirmąją klausimų grupę.

41 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas proceso organizavimo priemones, pasiūlė šalims atsakyti į grupę naujų klausimų dėl *Systran Unix* versijos naudotojo teisių, pagal ginčijamą pirkimą numatytų darbų pobūdžio ir bendrovės *Gosselies* veiklos vertimo programų kūrimo ir pardavimo srityje (toliau – antroji klausimų grupė).

42 2009 m. spalio 14 d. šalys atsakė į antrąją klausimų grupę.

43 Per 2009 m. spalio 27 d. posėdžius šalys išdėstė savo argumentus ir atsakė į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

44 Šiame posėdyje Bendrasis Teismas pakvietė šalis dalyvauti neoficialiame sutaikinimo susitikime. Po šio susitikimo šalys nurodė, kad pateiks Bendrajam Teismui jų taikos sutarties turinį, jeigu ją pavyktų sudaryti iki šio sprendimo paskelbimo datos. Bendrasis Teismas tokios informacijos negavo.

45 Posėdžio protokole buvo priminti pagrindiniai posėdyje išdėstyti argumentai dėl sutartinio arba deliktinio ieškinio pobūdžio, neteisėtos veikos, kuria kaltinama Komisija, ir ieškovių nurodytos žalos įvertinimo. Šalims buvo pranešta apie šį protokolą ir neoficialaus susitikimo protokolą.

46 2010 m. kovo 26 d. Nutartimi Bendrasis Teismas (trečioji kolegija) nusprendė atnaujinti žodinę proceso dalį tam, kad, taikydamas proceso organizavimo priemones, pasiūlytų šalims atsakyti į klausimus dėl veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti apskaičiuojant žalą (toliau – trečioji klausimų grupė).

47 2010 m. gegužės 4 ir 5 d. šalys atsakė į trečiosios grupės klausimus.

48 Atsižvelgiant į šiuos atsakymus ir taikant proceso organizavimo priemones ieškovių ir Komisijos buvo paprašyta pateikti pastabas dėl kitos šalies atsakymų į trečiosios grupės klausimus. Bendrasis Teismas taip pat pageidavo tam tikrų patikslinimų dėl kai kurių šalių atsakymuose nurodytų aplinkybių (toliau – ketvirtoji klausimų grupė).

49 2010 m. birželio 11 d. šalys pateikė savo pastabas ir atsakė į ketvirtosios grupės klausimus. Paskui žodinė proceso dalis buvo baigta.

50 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:

— įpareigoti Komisiją nedelsiant nutraukti Komisijos atliekamus autorių teisių pažeidimo ir atskleidimo veiksmus,

— įpareigoti konfiskuoti visas Komisijos ir bendrovės *Gosselies* turimas laikmenas, kuriose pažeidžiant ieškovių teises atgaminami *EC-Systran Unix* ir *Systran Unix* versijų pagrindu bendrovės *Gosselies* sukurti informacinių technologijų produktai, ir įpareigoti jas perduoti *Systran* arba bent jau prižiūrint jas sunaikinti,

— priteisti iš Komisijos mažiausiai 1 170 328 eurus *Systran Luxembourg* ir negalutinę 48 804 000 eurų sumą *Systran*,

— įpareigoti Komisijos išlaidomis paskelbti būsimą Bendrojo Teismo sprendimą *Systran* pasirinktuose specialiuose leidiniuose, specialiose apžvalgose ir specialiuose interneto tinklapiuose,

— bet kuriuo atveju priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

51 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— pripažinti ieškinį nepriimtinu,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

I — *Dėl priimtinumo*

A — *Dėl reikalavimo, kad Bendrasis Teismas įpareigotų Komisiją atlyginti tariamą žalą*

52 Dėl trečiojo reikalavimo, kuriuo ieškovės siekia, kad Komisija būtų įpareigota atlyginti jų tariamai patirtą žalą, ši institucija nurodo tris nepriimtinumo pagrindus. Pirma, šis prašymas atlyginti žalą yra nepriimtinas dėl jo sutartinio pagrindo, nes Bendrasis Teismas gali įvertinti kaltinimus autorių teisių pažeidimu ir praktinės patirties atskleidimu tik remdamasis įvairiomis *Systran* grupės ir Komisijos sudarytomis sutartimis, kuriose nėra Bendrojo Teismo jurisdikciją numatančios arbitražinės išlygos. Antra, prašymas atlyginti žalą yra nepriimtinas ir dėl ieškinio netikslumo, nes jame nenurodomos konkrečios teisės nuostatos, kurias pažeidė Komisija, ir pateikiama nepakankamai paaiškinimų dėl autorių teisių pažeidimo bei praktinės patirties atskleidimo veikų, kuriomis ieškovės kaltina Komisiją. Trečia, Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl autorių teisių pažeidimo, kai nagrinėja ieškinį dėl žalos atlyginimo, kaip tai matyti iš 2007 m. rugsėjo 5 d. Nutarties *Document Security Systems prieš BCE* (T-295/05, Rink. p. II-2835, toliau – Nutartis *Document Security Systems*).

1. Dėl bylos esmės

a) Šalių argumentai

53 Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas negali įvertinti autorių teisių pažeidimo ir atskleidimo neteisėtumo, jei nesiremia įvairiomis sutartimis, reglamentavusiomis *Systran* grupės ir Komisijos santykius 1975–2002 metais. Galima Bendrijos atsakomybė, galinti kilti dėl *Systran* programos *EC-Systran Unix* ir *Systran Unix* versijų naudojimo, būtų sutartinio pobūdžio. Todėl reikia vadovautis EB 288 straipsnio pirma pastraipa, pagal kurią „Bendrijos sutartinę atsakomybę reglamentuoja atitinkamai sutarčiai taikoma teisė". Taigi, nesant arbitražinės išlygos, kaip ji suprantama pagal EB 238 straipsnį, Bendrasis Teismas akivaizdžiai neturi jurisdikcijos.

54 Atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą, kuriuo Komisijos prašoma nurodyti, kokiomis sutartinėmis nuostatomis remdamasi ji mano turėjusi teisę imtis tokių veiksmų, kokių ėmėsi ginčijamo pirkimo metu, negavusi ieškovių sutikimo, ši institucija nurodo, kad, pirma, jai kyla abejonių, ar ieškovės turi intelektinės nuosavybės teises į *Systran* programos *Systran Unix* versiją, ir, antra, ji „kategoriškai neigia, kad ieškovėms priklausė teisės į programą *EC-Systran Unix*". Pirmiausia Komisija teigia turinti „išimtines nuosavybės teises" į „programos kalbinių dalių šaltinio kodus", vadovaujantis įvairiomis 1975–2002 m. sudarytomis sutartimis ir jos tarnybų darbu kuriant minėtas programos dalis. Vadovaujantis šiomis sutartimis, Komisija ir prieš perkėlimą, ir po jo turėjo teisę kurti *EC-Systran Unix* versiją, bendradarbiaudama su trečiaisiais rangovais. Šiuo klausimu Komisija nurodo techninio bendradarbiavimo susitarimo

protokolo 4 straipsnį, bendradarbiavimo sutarties preambulės 6 dalį ir su *Systran Luxembourg* sudarytų perkėlimo sutarčių 13 straipsnio 1 ir 2 dalis, pagal kurias Komisijos automatinio vertimo sistema išliko šios institucijos nuosavybė.

55 Ieškovės iš esmės teigia, kad Bendrasis Teismas turi jurisdikciją pagal EB 288 straipsnio antrą pastraipą. Šioje byloje ieškinys yra pagrįstas tuo, kad Komisija be sutikimo, t. y. ne pagal sutartį, atliko arba pavedė atlikti programos *Systran Unix* arba jos *EC-Systran Unix* versijos pakeitimus, nors neturėjo teisių, leidžiančių jai keisti ar juo labiau pavesti keisti šią programą be ieškovių sutikimo.

56 Atsakymuose į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus ieškovės pabrėžia, kad Komisijai niekuomet nebuvo leista pateikti ginčijamo produkto bet kokiam trečiajam asmeniui. Nesant sutarties nuostatos, pagal kurią Komisijai būtų leidžiamas toks naudojimas arba atskleidimas, kaip antai atliktas, dėl sutartimis nustatytas ribas peržengiančių veiksmų šiai institucijai kilo deliktinė atsakomybė, priklausanti išimtinei Bendrojo Teismo jurisdikcijai.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

Pastabos dėl jurisdikcijos sutartinės ir deliktinės atsakomybės srityse

57 Bendrojo Teismo jurisdikcija nagrinėti ieškinį dėl žalos atlyginimo priklauso nuo konkrečiu atveju kylančios atsakomybės sutartinio arba deliktinio pobūdžio. Dėl sutartinės atsakomybės EB 238 straipsnyje numatyta, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai

priklauso priimti sprendimus pagal bet kurią Bendrijos ar jos vardu sudarytos sutarties arbitražinę išlygą, nepaisant to, ar ta sutartis reguliuojama pagal viešąją, ar pagal privatinę teisę. Dėl deliktinės atsakomybės EB 235 straipsnyje pažymėta, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso nagrinėti ginčus dėl žalos atlyginimo, numatyto 288 straipsnio antrojoje pastraipoje, o šioje pastraipoje nurodoma žala, kurią padaro institucijos ar jų tarnautojai, eidami savo pareigas.

58 Taigi sutartinės atsakomybės atveju Bendrasis Teismas turi jurisdikciją tik esant arbitražinei išlygai, kaip ji suprantama pagal EB 238 straipsnį. Nesant tokios išlygos, Bendrasis Teismas, remiantis EB 235 straipsniu, neturi teisės nagrinėti ieškinio, kuris iš tikrųjų yra sutartinio pobūdžio ieškinys dėl žalos atlyginimo. Priešingu atveju Bendrasis Teismas išplėstų savo jurisdikciją ir viršytų jam EB 240 straipsnyje suteiktus ribotus įgaliojimus, nes šiame straipsnyje nacionaliniams teismams yra suteikta bendra teisė spręsti ginčus, kurių viena iš šalių yra Bendrija (šiuo klausimu žr. 2009 m. gegužės 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Guigard prieš Komisiją*, C-214/08 P, nepaskelbtas Rinkinyje, 35–41 punktus; 1997 m. liepos 18 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Oleifici Italiani prieš Komisiją*, T-44/96, Rink. p. II-1331, 35 ir 38 punktus ir 2004 m. gegužės 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Distilleria Palma prieš Komisiją*, T-154/01, Rink. p. II-1493, 50 punktą).

59 Kita vertus, deliktinės atsakomybės srityje Teisingumo Teismo jurisdikcijai nėra taikomas reikalavimas, kad ginčo šalys iš anksto išreikštų savo sutikimą. Iš tiesų ieškiniams, kuriais siekiama, kad Bendrija atlygintų Komisijos padarytą deliktinio pobūdžio žalą, Teisingumo Teismo jurisdikcija kyla tiesiogiai iš EB 235 straipsnio ir EB 288 straipsnio antros pastraipos.

60 Norėdamas nustatyti, ar turi jurisdikciją pagal EB 235 straipsnį, Bendrasis Teismas, atsižvelgdamas į įvairias reikšmingas bylos aplinkybes, turi išnagrinėti, ar ieškovių pateiktas prašymas atlyginti žalą objektyviai ir visiškai remiasi sutartinės ar deliktinės kilmės pareigomis, kurios leistų apibrėžti bylos sutartinį arba deliktinį pagrindą. Visų

pirma šias aplinkybes galima nustatyti nagrinėjant šalių reikalavimus, faktinę aplinkybę, dėl kurios atsirado prašoma atlyginti žala, ir sutartinių ar deliktinių nuostatų, kuriomis remiamasi siekiant išspręsti byloje nagrinėjamą klausimą, turinį (šiuo klausimu žr. 58 punkte minėto Sprendimo *Guigard prieš Komisiją* 35–38 punktus).

61 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad Bendrojo Teismo jurisdikcija sutartinės atsakomybės srityje yra bendros taisyklės išimtis ir turėtų būti aiškinama siaurai, todėl Bendrasis Teismas gali spręsti tik dėl reikalavimų, kylančių iš sutarties arba tiesiogiai susijusių su iš sutarties kylančiomis pareigomis (šiuo klausimu žr. 1997 m. vasario 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IDE prieš Komisiją*, C-114/94, Rink. p. I-803, 82 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Taip pirmiausia būtų, jei iš faktinių aplinkybių būtų matyti, jog Komisijai sutartimi buvo suteikta teisė pirkimo sąlygose numatytus darbus pavesti vykdyti trečiajam asmeniui, ir jei, atsižvelgiant į tai, kad šie darbai buvo numatyti vienoje ar keliose sutarties nuostatose, ginčo objektas iš tiesų yra sutartinės kilmės prašymas atlyginti žalą (šiuo klausimu dėl atsižvelgimo į faktines aplinkybes žr. 58 punkte minėto Sprendimo *Guigard prieš Komisiją* 35 ir 36 punktus, o dėl prašymo atlyginti žalą tikrojo objekto – 38 punktą).

62 Taip pat reikia pažymėti, kad nors norėdamas įvertinti šių argumentų pagrįstumą Bendrasis Teismas turi nagrinėti įvairių 1975–2002 m. *WTC grupės/Systran* ir Komisijos sudarytų sutarčių, kuriomis Komisija remiasi dėstydama savo argumentus, turinį, tokie veiksmai yra susiję su nagrinėjimu dėl jurisdikcijos, todėl vien dėl jų ginčo pobūdis negali pasikeisti ir įgyti sutartinį pagrindą. Jei būtų kitaip, ginčo pobūdis ir kartu jurisdikciją turintis teismas galėtų pasikeisti tik dėl aplinkybės, kad atsakovas remiasi kokiais nors sutartiniais santykiais su ieškovu, net jei išnagrinėjus nurodytas sutartis galima pripažinti, kad jos šiuo klausimu yra nereikšmingos. Taigi

nagrinėdamas bylą dėl deliktinės atsakomybės Bendrasis Teismas gali nekliudomas vertinti sutarties turinį, kaip galėtų vertinti bet kokį kitą dokumentą, kuriuo remiasi šalis grįsdama savo argumentus, tam kad įsitikintų, ar dėl šios sutarties galima ginčyti pagal EB 235 straipsnį jam tiesiogiai suteiktą jurisdikciją. Toks nagrinėjimas yra susijęs su siekiant patvirtinti Bendrojo Teismo jurisdikciją pateiktų faktinių aplinkybių vertinimu, o tokių aplinkybių nebuvimas yra viešąja tvarka grindžiamas nepriimtinumo pagrindas, kaip tai suprantama pagal Procedūros reglamento 113 straipsnį.

63 Palyginkime: su reikalavimu atnaujinti sutartį susijusioje byloje, kurioje ieškovė rėmėsi sutartinio ir deliktinio pobūdžio pareigų pažeidimais, Teisingumo Teismas nusprendė, kad vien dėl to, jog remiamasi ne iš sutarties kylančiomis, bet šalims taikomomis teisės nuostatomis, negali pasikeisti sutartinis ginčo pobūdis ir jurisdikciją turintis teismas negali prarasti galimybę nagrinėti šį ginčą (58 punkte minėto Sprendimo *Guigard prieš Komisiją* 43 punktas). Taigi byloje dėl pirkimo rezultatų, kurioje ieškovės rėmėsi tik deliktinio pobūdžio pareigų pažeidimu, vien tai, kad kita sutarties šalis rėmėsi sutartyje nustatytomis pareigomis, kuriomis nenumatyti ginčijami veiksmai, negali pakeisti ginčo deliktinio pobūdžio ir atimti iš jurisdikciją turinčio teismo galimybę jį nagrinėti.

64 Be to, vertinant bendrai, šalis, teigianti, kad buvo pažeista pareiga, turi atskleisti šios pareigos turinį ir tai, kad ji taikytina bylos aplinkybėmis. Dėl to prieš nagrinėjant Komisijos argumentus dėl sutartyje įtvirtinto leidimo trečiajam asmeniui išplatinti informaciją, kuri gali būti saugoma autorių teisių ir praktinės patirties, reikia atskleisti ieškovių pateiktus argumentus dėl prašymo atlyginti žalą.

Ieškovių pateikto prašymo atlyginti žalą nagrinėjimas

65 Šioje byloje ieškovių prašymas atlyginti žalą yra pateiktas tik pagal EB 235 straipsnį ir EB 288 straipsnio antrą pastraipą. Ieškovės nenurodo ir nesiremia jokiomis su Komisija sudarytomis sutartinėmis nuostatomis. Šiomis sutartinėmis nuostatomis remiasi tik Komisija, siekdama pagrįsti teiginį, kad ji turėjo teisę atlikti veiksmus, dėl kurių yra kaltinama šioje byloje.

66 Siekdamos pagrįsti savo reikalavimus, ieškovės nurodo dvi neteisėtas ir žalą padariusias deliktinio pobūdžio veikas. Pirma, Komisija neteisėtai atskleidė *Systran* praktinę patirtį trečiajam asmeniui, nes skelbime apie konkursą aprašytoms paslaugoms atlikti buvo būtinas neteisėtas atskleidimas ir *Systran* programos šaltinio kodo, kurio vienintelės savininkės buvo ieškovės, pakeitimas. Antra, Komisija pažeidė autorių teises, kai bendrovė *Gosselies*, negavusi sutikimo, atliko *EC-Systran Unix* versijos pakeitimus, t. y. programos *Systran* versijos, kuri beveik sutampa ir todėl yra priklausoma nuo *Systran Unix* versijos, kuriamos ir parduodamos *Systran* grupės, kuriai vienai priklauso atitinkamos intelektinės nuosavybės teisės.

67 Taigi šioje byloje faktinė aplinkybė, lėmusi tariamą žalą, kurios atlyginimo prašoma, t. y. tariamai neteisėti veiksmai, padarę žalą ieškovėms, visų pirma yra Komisijos be sutikimo įvykdytas šaltinio kodų, kuriuos *Systran* grupė laiko savo nuosavybe ir remiasi jų apsauga pagal bendrus valstybių narių įstatymams būdingus su autorių teisėmis ir praktine patirtimi susijusius principus, atskleidimas trečiajam asmeniui – bendrovei *Gosselies*.

68 Pirmiausia ieškovės teigia, kad jos, kaip *Systran* programos ir *Systran Unix* versijos autorės, gali prieštarauti bet kokiam išvestinio produkto, kaip antai *EC-Systran Unix*, naudojimui, keitimui, pritaikymui arba patobulinimui, jeigu jų atlikti neleido teisių į pirminę programą turėtojas. Todėl ieškovėms teisėtai priklauso „teisė prieštarauti“, skirta užtikrinti tam tikrų joms priklausančių duomenų apsaugą nuo Komisijos panaudojimo arba perdavimo trečiajam asmeniui, kuriems ieškovės nebuvo davusios sutikimo.

69 Pagrįsdamos šią teisę, ieškovės remiasi bendrais valstybių narių įstatymams būdingais principais, 1886 m. rugsėjo 9 d. Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos su pakeitimais (toliau – Berno konvencija), 1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyva 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos (OL L 122, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 114) ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (pataisyta redakcija OL L 195, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32). Šios nuostatos, dėl kurių, kaip atsakydama į Bendrojo Teismo posėdyje dėl to pateiktą klausimą pripažino Komisija, tam tikrais atvejais gali kilti deliktinio pobūdžio pareigos, yra perkeltos į valstybių narių įstatymus. Iš esmės minėtomis nuostatomis įtvirtinami šie bendrieji principai: kompiuterio programos autorius vien dėl to, kad ją sukūrė, turi išimtinę intelektinės nuosavybės teisę į šią programą, kuria gali pasinaudoti prieš bet ką; jei neįrodoma kitaip, autoriumi ar autoriais laikomi tie, kieno vardu kompiuterio programa yra platinama; išskyrus tam tikras išimtis, kompiuterio programos autorius turi išimtinę teisę atlikti arba suteikti teisę atlikti pakeitimus, pritaikyti programą arba ją platinti.

70 Reikia pripažinti, kad ieškovės pateikė pakankamai įrodymų, kuriais remiantis šiame vertinimo etape galima pripažinti, jog *Systran* grupė gali remtis autorių teisėmis į *Systran* programos *Systran Unix* versiją, kurią sukūrė ir pardavinėjo savo vardu.

71 Kita vertus, nesant faktinių įrodymų, kad ieškovėms nepriklausė nagrinėjamos teisės, Komisijai akivaizdžiai nepavyko užginčyti Bendrojo Teismo jurisdikcijos, ginčijant autorių teises, kuriomis rėmėsi *Systran* grupė dėl minėtos programos *Systran* versijos.

72 Pirma, šiuo klausimu neužtenka vien Komisijos abejonių dėl to, kad ieškovėms priklauso intelektinės nuosavybės teisės į *Systran* programos *Systran Unix* versiją (žr. šio sprendimo 54 punktą). Tokie argumentai neatitinka įrodymų, kurių reikia norint užginčyti *Systran* grupės galimybę remtis autorių teisėmis į *Systran* programos *Systran Unix* versiją, atsižvelgiant į minėtus bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus, nes šie argumentai paremti bendrais ir nepakankamai tiksliais kaltinimais, vertinamais atsižvelgiant į nagrinėjamos programos ypatumus ir į ieškovių pateiktas teisės ir techninių ekspertų ataskaitas.

73 Antra, iš anksto nesprendžiant dėl diskusijos dėl bylos esmės rezultato reikia pastebėti, kad Bendrasis Teismas prašė Komisijos paaiškinti jos abejonių dėl ieškovių ginamų nuosavybės teisių turinį, o ieškovių – pateikti pastabas šiuo klausimu. Todėl ieškovių pasirinkti ekspertai pateikė kelis teisinius ir techninius argumentus, kuriais patvirtinamos *Systran* grupės autorių teisės ir į perdarytą programą, ir į šios programos versijas, kuriose naudojamas jos šaltinio kodas (*Panthéon-Sorbonne Paris-I* universiteto profesoriaus P. Sirinelli nuomonė dėl perrašytai programai taikomos autorių teisių apsaugos, toliau – P. Sirinelli antroji nuomonė; H. Bitan techninė pažyma dėl naujo ir atskiro programos *Systran Unix* pobūdžio turinio, palyginti su programų *Systran Mainframe* ir *EC-Systran Mainframe* sandara ir struktūra, toliau – H. Bitan antroji techninė pažyma). Visų pirma iš šių dokumentų matyti, kad *Systran Unix* versija yra ne tik ankstesnės *Systran Mainframe* versijos perkėlimas, kaip bando teigti Komisija, bet ir visų anksčiau sukūrimo kalba parašytų programų perrašymas C kalba, ir kad šių

versijų funkcijos yra skirtingos. Taip pat neginčijama, kad *Systran Unix* versija pakeitė *Systran Mainframe* versiją, kuri per laiką paseno.

74 Nepaisant aiškaus Bendrojo Teismo prašymo šiuo klausimu, Komisija negalėjo pateikti techninių įrodymų, kuriais būtų galima bent užginčyti *Systran* grupės autorių teises į *Systran* programos *Systran Unix* versiją ar programą arba jos veikimo šaltinio kodą sudarančius kompiuterinius elementus, pirmiausia dėl dalių, susijusių su programos branduolio pagrindu arba kalbinėmis programomis, kai ieškovės neginčija Komisijos nuosavybės teisių į šios institucijos tarnybų sudarytus žodynus, siekiant atsižvelgti į joje naudojamos kalbos ypatumus.

75 Trečia, vykstant teismo procesui, Komisija turėjo pripažinti, kad *Systran* grupei iš tiesų priklausė intelektinės nuosavybės teises šioje srityje. Tripliko etape Komisija pripažino neginčijanti aplinkybės, kad *Systran* priklausė teisės į šios bendrovės parduodamą *Systran Unix* programą, ir kartu nurodė, jog negalima atmesti, kad *Systran* grupė pasinaudojo kuriant *EC-Systran Mainframe* ir *EC-Systran Unix* versijas Komisijai atliktais patobulinimais ir įtraukė juos į *Systran Unix* versiją. Tiksliau tariant, per posėdį Komisija pažymėjo, kad iš tiesų neginčija, jog *Systran* priklauso teisės į šias programas, t. y. į *Mainframe* versiją ir, žinoma, į *Unix* versiją, tačiau kartu išreiškė tam tikrų abejonių dėl elementų, kurie buvo neteisėtai įtraukti į *Systran Unix* pirminę versiją, pagal su šia institucija anksčiau sudarytas sutartis.

76 Vis dėlto, kaip Bendrasis Teismas nurodė antrojoje klausimų grupėje ir dar kartą posėdyje, reikia pripažinti, kad *Systran Unix* versija pasirodė keletą metų anksčiau nei *EC-Systran Unix* versija. Todėl mažai tikėtina, kad *Systran* grupė į *Systran Unix* versiją, kurią sukūrė ir pardavinėjo, galėjo įtraukti vėlesnius pakeitimus, padarytus

EC-Systran Unix versijoje, siekdama atsižvelgti į specifinius Komisijos poreikius kalbiniu ir terminologijos požiūriu. Komisija negalėjo pagrįsti savo teiginio šiuo klausimu.

77 Be to, jokie faktiniai įrodymai nepatvirtina Komisijos argumento, kad tikėtina, jog remiantis ieškovių *Systran Mainframe* versija sukurtos *EC-Systran Mainframe* versijos elementai buvo neteisėtai įtraukti į *Systran Unix* pradinę versiją. Tokiam argumentui taip pat prieštarauja – pirmiausia dėl programos šaltinio kodo ir ypač branduolio ir su juo susijusių kalbinių programų – ieškovės techninio eksperto paaiškinimai, kad sukūrimo kalba parašyta programa gerokai skiriasi nuo C kalba parašytos programos (žr. H. Bitan antrąją techninę pažymą ir pirmiausia simbolių sekos „Hello world!“ aprašymo sukūrimo kalba ir C kalba pavyzdį). Komisija neginčijo šio techninio paaiškinimo.

78 Dėl nurodytos praktinės patirties apsaugos ieškovės nurodo, kad ją bendrai galima apibrėžti kaip „slaptos, reikšmingos ir bet kokiu tinkamu būdu apibrėžtos techninės informacijos visumą“. Šiuo klausimu jos mano, kad Komisijos trečiajam asmeniui atskleista tokia informacija be ieškovių sutikimo, yra neteisėti veiksmai, dėl kurių kyla Bendrijos deliktinė atsakomybė pagal EB 288 straipsnio antrą pastraipą.

79 Patvirtindamos šį argumentą, ieškovės pagrįstai remiasi 1985 m. gruodžio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Adams prieš Komisiją* (145/83, Rink. p. 3539) 34 punktu, kuriame pripažinta, kad EB 287 straipsnyje įtvirtinta Komisijos ir jos tarnautojų pareiga laikytis konfidencialumo yra bendrasis teisės principas. EB 287 straipsnyje

įtvirtintą bendrąjį principą, kuriuo remiantis įmonės turi teisę į jų verslo paslapčių apsaugą, dar kartą patvirtino Teisingumo Teismas 1994 m. gegužės 19 d. Sprendimo *SEP prieš Komisiją* (C-36/92 P, Rink. p. I-1911) 36 punkte. 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje paskelbtos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (OL C 364, 2000, p. 1) 41 straipsnyje taip pat nurodoma būtinybė administracijai laikytis „teisėto konfidencialumo ir profesinio bei verslo slaptumo“.

80 Verslo paslaptis apima ir su praktine patirtimi susijusią techninę informaciją, kurią ne tik paviešinus, bet ir paprasčiausia perdavus kitam nei ją suteikusiam asmeniui galima padaryti didelę žalą informacijos pateikėjo interesams (šiuo klausimu žr. 1996 m. rugsėjo 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Postbank prieš Komisiją*, T-353/94, Rink. p. II-921, 87 punktą). Kad techninei informacijai dėl jos pobūdžio būtų taikomas EB 287 straipsnis, pirmiausia būtina, kad ją žinotų tik ribotas asmenų ratas. Antra, tai turi būti informacija, kurios atskleidimas galėtų padaryti didelę žalą ją pateikusiems ar tretiesiems asmenims. Galiausiai būtina, kad interesai, kurie gali būti pažeisti atskleidus informaciją, būtų objektyviai verti apsaugos (2006 m. gegužės 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Bank Austria Creditanstalt prieš Komisiją*, T-198/03, Rink. p. II-1429, 71 punktas ir 2007 m. spalio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse prieš Komisiją*, T-474/04, Rink. p. II-4225, 65 punktas).

81 Taigi šioje byloje reikia pripažinti, kad techninė informacija, susijusi su įmonės verslo paslaptimi ir perduota Komisijai aiškiai nustatytiems tikslams, negali būti perduota trečiajam asmeniui kitais tikslais be atitinkamos įmonės sutikimo.

82 Reikia pripažinti, kad ieškovės pateikė pakankamai teisinių įrodymų pagrįsti pagal EB 235 straipsnį Bendrajam Teismui suteiktą jurisdikciją dėl Komisijos deliktinio pobūdžio pareigų, kylančių iš autorių teisių ir praktinės patirties, susijusių su *Systran* programos *Systran Unix* versija, pažeidimo.

83 Komisija nesugebėjo užginčyti šios išvados, todėl reikia išnagrinėti antrą jos argumentų dalį, pagal kurią ji turi iš sutarties kylantį pritarimą atlikti veiksmus, dėl kurių yra kaltinama šioje byloje.

Komisijos pateiktų įrodymų, patvirtinančių esant iš sutarties kylantį sutikimą trečiajam asmeniui atskleisti informaciją, kuri gali būti saugoma autorių teisių ir praktinės patirties, nagrinėjimas

84 Šioje byloje Komisijos tariami neteisėti ir žalą padarę veiksmai visų pirma reiškia informacijos, kuri gali būti saugoma *Systran* grupės autorių teisių ir praktinės patirties, tariamą atskleidimą trečiajam asmeniui, t. y. bendrovei *Gosselies*, be ieškovių sutikimo.

85 Nė vienas bylos medžiagoje esantis įrodymas neleidžia pripažinti, kad Komisijai sutartimi buvo suteikta teisė perduoti bendrovei *Gosselies* informaciją, susijusią su praktine patirtimi dėl *Systran Unix* versijos.

86 Pirma, jokioje šalių sudarytoje sutartyje tiesiogiai neminimas tam tikrų su *EC-Systran Unix* versija susijusių darbų galimo suteikimo trečiajam asmeniui klausimas. Kai *Systran* kreipėsi į Komisiją šiuo klausimu, ši institucija iš tiesų tik paneigė *Systran* teises į *Systran* programos *Systran Unix* versiją ir nurodė, kad *Systran* grupė neturėjo teisės prieštarauti dėl darbų perdavimo bendrovei *Gosselies* (žr. šio sprendimo 31–37 punktus).

87 Antra, atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą šia tema, Komisija nurodo tris sutarties nuostatas siekdama patvirtinti, kad galėjo pasiūlyti bendrovei *Gosselies* kurti *Systran* programos *EC-Systran Unix* versiją, ir *Systran* grupė negalėjo tam prieštarauti remdamasi su šios programos *Systran Unix* versija susijusiomis autorių teisėmis ir praktine patirtimi (žr. šio sprendimo 53 punktą).

88 Pirma, Komisija remiasi 1985 m. sausio 18 d. Komisijos ir bendrovės *Gachot* prieš šiai bendrovei perimant WTC grupę ir tampant *Systran* sudaryto techninio bendradarbiavimo susitarimo protokolo 4 straipsniu „Naudojimo teisės“, kuriame, be kita ko, nustatyta, kad „*Systran* sistema, programos ir žodynai išlieka Komisijos nuosavybė“.

89 Reikia pripažinti, kad šia nuostata negalima pagrįsti nagrinėjamo ginčo sutartinio pobūdžio. Pirmiausia minėta nuostata netaikytina ieškovėms, kurių nuosavybės teisės į *Systran* programą ir, be kita ko, *Systran Mainframe* versiją nekyla iš 1985 m. sausio 18 d. Komisijos ir bendrovės *Gachot* sudaryto protokolo (žr. šio sprendimo 10 punktą). Iš tiesų *Systran* grupės nuosavybės teisės į *Systran* programą ir jos *Systran Mainframe* versiją atsirado vėliau, kai bendrovė *Gachot* perėmė WTC grupę (žr. šio sprendimo 11 punktą ir dubliko 5–7 prieduose pateiktus dokumentus). Be to, jei niekas neginčija, kad 1985 m. sausio 18 d. bendrovei *Gachot* nepriklausė jokios nuosavybės teisės į *Systran* sistemą, remiantis anksčiau nurodyta nuostata taip pat neįmanoma nustatyti, kad nuo šios datos ir vadovaudamasi minėtu protokolu Komisija gali teigti, jog turėjo nesuvaržytą ir visišką nuosavybę į *Systran* sistemą ir jos programas, įskaitant jos branduolio pagrindą ir šaltinio kodus. Tokia išvada pažeistų WTC grupei tuomet priklausiusias nuosavybės teises į *Systran* sistemą ir, be kita ko, *Systran Mainframe* versiją, kurių Komisija neginčija (žr. šio sprendimo 3 punktą) ir kurios vėliau buvo perduotos bendrovei *Gachot*, tapusiai *Systran*. Galiausiai svarbu pažymėti, kad

bet kuriuo atveju ši byla susijusi ne su *Systran* grupės teisėmis į pasenusią *Systran Mainframe* versiją, bet su *Systran* grupės teisėmis į *Systran Unix* versiją, kuri buvo išleista po minėtos versijos ir parašyta skirtinga kalba, kad galėtų veikti esant naujai kompiuterinei aplinkai.

90 Antra, Komisija remiasi Komisijos ir *Systran* grupės (t. y. tuo metu bendrovių WTC, *Latsec, Systran Institut* ir *Gachot*) bendradarbiavimo sutarties preambulės 6 dalimi, kurioje nurodyta, kad „Komisijos ir (šios sutarties 3 punkte nurodytų) jos rangovų padaryti *Systran* sistemos patobulinimai ir pakeitimai, ypač žodynai, yra išimtinė Komisijos nuosavybė“. Šią nuostatą reikia vertinti kartu su minėtos preambulės 3 dalimi, kurioje nurodyta:

„Vėlesnis šių sistemų palaikymas ir kūrimas buvo užtikrinamas sudarant grupę Komisijos ir aptarnaujančių bendrovių sutarčių. Šiose sutartyse buvo įtvirtinti pačios Komisijos poreikiai ir tikslai.“

91 Šiomis nuostatomis taip pat negalima grįsti nagrinėjamos bylos sutartinio pobūdžio. Iš tiesų, vadovaujantis minėtomis preambulės dalimis, iki 1987 m. rugpjūčio 4 d. bendradarbiavimo sutarties sudarymo Komisijos ir išorės rangovų padaryti *Systran* sistemos patobulinimai ir pakeitimai, ypač dėl žodynų, yra išimtinė Komisijos nuosavybė. Ieškovės neginčija šios išimtinės nuosavybės ir jų bylos dokumentuose nesiremiama nuosavybės teise į žodynus ir patobulinimus bei pakeitimus, padarytus išimtinai Komisijos arba jos sąskaita, siekiant patenkinti jos terminologinius poreikius. Teisės, kuriomis remiasi ieškovės, yra susijusios su bazine sistema, t. y. branduolio pagrindais

ir kalbinėmis sekomis, kurios autorė yra *Systran* grupė ir dėl kurios ji turi praktinės patirties.

92 Be to, remiantis kitomis tos pačios preambulės dalimis, galima apibrėžti Komisijos ir *Systran* grupės bendrovių santykius ir įvertinti teises, kurias ši grupė galėjo teigti turinti į *Systran* sistemą, kai buvo sukurtos tik su *Mainframe* aplinka suderintos versijos. Taigi remiantis preambulės nuostatomis:

„1. Bendrovės WTC sukurta *Systran* sistema yra automatinio vertino sistema, kurią sudaro pagrindinė programa, kalbinės ir pagalbinės programos ir įvairūs dvikalbiai žodynai.

2. 1975 m. rugsėjo 22 d. Komisija ir WTC grupė sudarė sutartį dėl *Systran* sistemos naudojimo Komisijoje ir WTC vykdomo pradinio šios sistemos sukūrimo.

Vėliau Komisija ir bendrovė WTC sudarė kelias kitas sutartis, kuriose buvo numatyta, pirma, pagerinti esamą sistemą ir, antra, sukurti sistemas (naujų kalbų porų).

Šių 1976–1985 m. sudarytų sutarčių tikslas buvo sukurti ir pagerinti vertimo programas bei pagrindinius atitinkamų kalbų žodynus.

<...>

5. Taigi šalys pripažįsta, kad Komisija turi bazinės sistemos ir WTC padarytų patobulinimų <...> naudojimo licenciją, apribotą naudoti Europos Bendrijų teritorijoje šios sutarties 4 (punkte) nurodytuose sektoriuose.

<...>

7. Šalys mano, kad jos ir *Systran* naudotojai yra suinteresuoti, jog ši sistema būtų nuolat tobulinama. Jos nusprendė sudaryti šią bendradarbiavimo sutartį tam, kad suvienytų savo pastangas ir taip siektų šio tobulinimo.

Šiomis aplinkybėmis abi šalys pripažįsta teisę naudoti *Systran* sistemą, kuri gali būti kuriama įdiegiant patobulinimus, įgyvendinamus dėl sistemos naudojimo ir privačiame, ir viešame sektoriuose."

93 Iš šių nuostatų, kuriose atsispindi tuo metu buvę Komisijos ir *Systran* grupės sutartiniai santykiai, matyti, kad, pirma, *Systran* grupės vaidmuo kuriant *Systran* sistemą ir atliekant jos pirminį ir vėlesnį tobulinimą Komisijai yra tiesiogiai pripažįstamas, ir, antra, nurodomos tik *Systran* grupės Komisijai suteiktos naudojimo teisės, o ne nuosavybės teisės ar juo labiau išimtinės nuosavybės teisės į visą sistemą. Bet kuriuo atveju šiose nuostatose nėra jokios nuorodos į trečiojo asmens dalyvavimą keičiant šią sistemą be išankstinio *Systran* grupės sutikimo.

94 Galiausiai, kaip ir dėl techninio bendradarbiavimo susitarimo protokolo 4 straipsnio, svarbu pažymėti, kad bet kuriuo atveju ši byla susijusi ne su *Systran* grupės teisėmis į pasenusią *Systran Mainframe* versiją, bet su *Systran* grupės teisėmis į *Systran Unix*

versiją, kuri buvo išleista po minėtos versijos ir parašyta skirtinga kalba, kad galėtų veikti naujoje kompiuterinėje aplinkoje.

95 Trečia, Komisija remiasi perkėlimo sutarčių 13 straipsnio „Patentai, naudojimo sertifikatai (naudojimo modeliai), prekės ženklai, pramoninis dizainas, pramoninės ir intelektinės nuosavybės teisės“ 1 ir 2 dalimis, pagal kurias Komisijos automatinio vertimo sistema išlieka šios institucijos nuosavybė. Šioje byloje svarbu pažymėti, kad pirmojoje perkėlimo sutartyje minėtos dvi dalys suformuluotos taip:

„1. Komisija nedelsiant informuojama apie bet kokius Rangovės (t. y. *Systran Luxembourg*) vykdant šią sutartį gautus rezultatus ar patentus; tokie rezultatai ar patentai priklauso Europos Bendrijoms, kurios gali jais laisvai naudotis, išskyrus atvejus, kai jau yra atsiradusios pramoninės arba intelektinės nuosavybės teisės.

2. Komisijos automatinio vertimo sistema, įskaitant jos sudedamąsias dalis, net jeigu jos buvo pakeistos vykdant sutartį, išlieka Komisijos nuosavybė, išskyrus atvejus, kai jau yra atsiradusios pramoninės arba intelektinės nuosavybės teisės.“

96 Taigi pirmosios perkėlimo sutarties 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse aiškiai apibrėžtas ankstesnių intelektinės ar pramoninės nuosavybės teisių klausimas. Todėl Komisija negali remtis šia nuostata teigdama, kad akivaizdu, jog ieškovės atsisakė ginti savo autorių ir praktinės patirties teises, susijusias su *Systran* sistema. Šios teisės ir ypač susijusios su *Systran* programos *Systran Unix* versija galiojo dar prieš perkėlimo sutarčių

sudarymą, kurios įsigaliojo, kai Komisijos naudota *EC-Systran Mainframe* versija jau buvo pasenusi.

97 Be to, kaip posėdyje nurodė ieškovės, iš pirmosios perkėlimo sutarties 13 straipsnio aiškiai matyti, kad 1 dalyje minimas tik *Systran* programos *EC-Systran Unix* versijos vadinamosios „EB“ dalies atnaujinimas, t. y. visi rezultatai ir patentai, kuriuos galėjo gauti šiuo atveju buvusi rangovė *Systran Luxembourg*, kai įgyvendino perkėlimo sutartis. Visų dar iki minėtų galimų rezultatų ir patentų buvusių objektų, įskaitant *Systran Unix* versijos, iš kurios kilo *EC-Systran Unix* versija, nuosavybės klausimas nepatenka į sutarčių taikymo sritį. Taigi šiomis sutartimis neginčijamos teisės į *Systran Unix* versijos branduolio pagrindo dalį, kuri nebuvo pakeista *EC-Systran Unix* versijoje. Kalbant apie šios nuostatos 2 dalį, joje tiesiogiai nurodoma „Komisijos automatinio vertimo sistema“, t. y. *Systran* programos *EC-Systran Mainframe* versija (žr. šio sprendimo 27 punkte pateiktą pirmosios perkėlimo sutarties 2 straipsnyje įtvirtintą apibrėžimą), taip neliečiant teisių į *Systran Mainframe* versiją klausimo, nors abi šios versijos tapo pasenusios pasirodžius *Systran Unix* versijai.

98 Be to, reikia pripažinti, kad *Systran* nėra perkėlimo sutarčių šalis ir todėl negalėjo Komisijai perleisti jokių su *Systran* programos *Systran Unix* versija, kurią ji sukūrė ir pardavinėjo, susijusių teisių. Vadovaujantis tiesioginių sutartinių santykių principu, kurį galima laikyti bendru valstybių narių įstatymams sutarčių srityje būdingu principu, pačių perkėlimo sutarčių negalima taikyti *Systran*. Šiuo klausimu net darant prielaidą, kad *Systran Luxembourg* iki 2002 m. kovo 15 d. nepateikė Komisijai „visų su automatinio vertimo sistema *Systran* susijusių teisių <...>, kurias teigia turinti *Systran* grupė, atnaujintų įrodymų“ (žr. šio sprendimo 30 punktą), dėl to negalima atimti iš *Systran* galimybės prieš Komisiją remtis teisėmis, kurias ji gavo įsigijusi WTC grupės bendroves ir juo labiau sukūrusi ir pardavusi *Systran Unix* versiją, kaip Komisijai tai

buvo žinoma. Taip pat svarbu pastebėti, kad, kaip ieškovės nurodė posėdyje ir Komisija tam neprieštaravo, sudarant perkėlimo sutartis *Systran Luxembourg* buvo ne visiškai į *Systran* grupę įtraukta bendrovė, o bendra įmonė, kartu įgyvendinanti įmonių, kurios anksčiau dirbo su Komisija, kad būtų užtikrinta *EC-Systran Mainframe* versijos priežiūra, ir *Systran* grupės interesus Liuksemburge.

99 Galiausiai ir bet kuriuo atveju intelektinės nuosavybės srityje galioja principas, kad nuosavybės teisių perleidimo nuostata negali būti preziumuojama. Paprastai tokia nuostata negali būti numanoma, ji turi būti tiesioginė. Šioje byloje šalių Bendrajam Teismui pateiktuose dokumentuose neatsispindi jokios sutartinės nuostatos, susijusios su intelektinės nuosavybės teisių perleidimu iš *Systran* arba *Systran* grupės įmonės, kuria būtų galima remtis dėl *Systran* programos *Systran Unix* versijos.

100 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nė viena Komisijos nurodyta sutarties nuostata neleidžia pagrįsti teiginio, jog ši byla neabejotinai yra sutartinio pobūdžio. Šios sutartinės nuostatos, susijusios su ankstesniu laikotarpiu arba net labai seniai praėjusiu laikotarpiu su *Systran Mainframe* versija, kuri paseno dešimtajame dešimtmetyje dėl kompiuterinės aplinkos raidos, susijusiu atveju neleidžia pripažinti, kad *Systran* grupė leido ar vis dar leidžia Komisijai trečiajam asmeniui atskleisti informaciją, kuri gali būti saugoma autorių teisių ir praktinės patirties, susijusią su šios grupės sukurta ir parduodama *Systran* programos *Systran Unix* versija.

101 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pripažinti, kad iš ieškovių prašymo atlyginti žalą ir bendrų valstybių narių įstatymams būdingų principų, kuriais ieškovės remiasi patvirtindamos savo teises į *Systran* programos *Systran Unix* versiją ir būtinybę gauti

išankstinį autoriaus sutikimą prieš trečiajam asmeniui išplatinant į išvestinę versiją *EC-Systran Unix* perkeltą turinį, išplaukia, jog ieškovės pateikė pakankamai teisinių ir faktinių įrodymų, kad Bendrasis Teismas galėtų vykdyti Sutartyje jam suteiktą jurisdikciją deliktinės atsakomybės srityje.

102 Be to, įvairių sutartinių nuostatų, kuriomis Komisija remiasi siekdama įrodyti prašymo atlyginti žalą sutartinį pobūdį, vertinimas leidžia pripažinti, kad *Systran* grupė neperdavė autorių teisių į *Systran Unix* versiją ir nedavė sutikimo trečiajam asmeniui atskleisti su šia versija susijusios informacijos.

103 Iš viso ankstesnio vertinimo matyti, kad nagrinėjama byla yra deliktinio pobūdžio. Taigi Komisijos įvykdyto autorių teisių ar praktinės patirties saugomos informacijos atskleidimo trečiajam asmeniui be aiškaus šių teisių savininko sutikimo tariamai neteisėtą ir žalingą pobūdį reikia įvertinti atsižvelgiant į bendrus valstybių narių įstatymams šioje srityje būdingus principus, o ne į sutartines nuostatas, įtvirtintas sutartyse, praeityje sudarytose dėl su *Systran* priklausančiomis autorių teisėmis ir praktine patirtimi į *Systran Unix* versiją nesusijusių klausimų.

104 Todėl reikia atmesti Komisijos kaltinimus, susijusius su ieškinio nepriimtinumu dėl jo tariamo sutartinio pobūdžio.

2. Dėl ieškinio neaiškumo

a) Šalių argumentai

105 Komisija teigia, kad ieškinys yra nepriimtinas, nes neatitinka Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtintos sąlygos, pagal kurią ieškinyje turi būti nurodytas „ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka“. Ieškinyje nenurodomos konkrečios teisės nuostatos, kurias pažeidė Komisija, ir pateikiama nepakankamai paaiškinimų dėl autorių teisių pažeidimo ir praktinės patirties atskleidimo veikų, kuriomis ieškovės kaltina Komisiją.

106 Ieškovės iš esmės teigia, jog ieškinys pakankamai aiškus ir tikslus, kad Komisija galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

107 Pagal Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio pirmą pastraipą, taikomą procesui Bendrajame Teisme pagal Statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą bet kuriame ieškinyje turi būti nurodomas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Jie turi būti nurodyti pakankamai aiškiai bei tiksliai, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas nagrinėti ieškinį. Siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir gerą teisingumo vykdymą tam, kad ieškinys būtų priimtinas, būtina, jog pagrindinės teisinės ir

faktinės aplinkybės, kuriomis pagrįstas ieškinys, bent sutrumpintai, tačiau nuosekliai ir suprantamai būtų išdėstytos ieškinio tekste (1993 m. balandžio 28 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *De Hoe prieš Komisiją*, T-85/92, Rink. p. II-523, 20 punktas ir 2005 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Internationaler Hilfsfonds prieš Komisiją*, T-294/04, Rink. p. II-2719, 23 punktas).

108 Tam, kad būtų tenkinami šie reikalavimai, ieškinyje dėl institucijos padarytos žalos atlyginimo pirmiausia turi būti nurodyti įrodymai, leidžiantys nustatyti veiksmus, kuriais ieškovas kaltina instituciją (107 punkte minėtos Nutarties *Internationaler Hilfsfonds prieš Komisiją* 24 punktas).

109 Šioje byloje ieškovės ieškinyje nurodo, kad paskelbusi konkurso laimėtoją Komisija neteisėtai perdavė *Systran* praktinę patirtį trečiajam asmeniui ir taip pažeidė *Systran* autoriaus teises. Taigi nurodomos dvi neteisėtos ir žalą padariusios Komisijos padarytos veikos (žr. šio sprendimo 66 punktą). Atsižvelgdama į šias nuorodas, Komisija galėjo pasirengti gynybai.

110 Todėl reikia atmesti Komisijos kaltinimus, susijusius su ieškinio nepriimtinumu dėl jo neaiškumo.

3. Dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos neturėjimo pripažinti buvus autorių teisių pažeidimą nagrinėjant ieškinį dėl deliktinės atsakomybės

a) Šalių argumentai

111 Komisija tvirtina, kad ieškinys nepriimtinas, nes Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos priimti sprendimo autorių teisių pažeidimo srityje, kai nagrinėja ieškinį dėl deliktinės atsakomybės, kaip tai buvo pripažinta 52 punkte minėtoje Nutartyje *Document Security Systems*. Šiuo klausimu Komisija teigia, kad, kitaip nei bendras derinimas Bendrijos mastu prekių ženklų srityje, autorių teisių derinimas buvo tik dalinis, tačiau vis dėlto apėmė programinės įrangos apsaugą (Direktyva 91/250). Vis dėlto autorių teisių, kaip ir patentų teisės, atveju ieškinys dėl autorių teisių pažeidimo nėra viena iš teisių gynimo priemonių, dėl kurio suteikta jurisdikcija Bendrijos teismams. Tas pats taikytina ir praktinei patirčiai, kuri visai nebuvo suderinta Bendrijos mastu. Šiuo klausimu Komisija atmeta bet kokį palyginimą su šio sprendimo 79 punkte minėtame Sprendime *Adams prieš Komisiją* įtvirtintu sprendimu, nes ieškovės remiasi ne EB 287 straipsnio pažeidimu, o tik neteisėtu praktinės patirties atskleidimu ir nepateikia nei papildomų patikslinimų, nei įrodymų. Be to, kitaip nei byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas *Adams prieš Komisiją*, šioje byloje informacija buvo surinkta atsižvelgiant į sutartinius santykius, o ne perduodant įslaptintus dokumentus.

112 Ieškovės nurodo, kad, atsižvelgiant į derinimą Bendrijos mastu programinės įrangos apsaugos autorių teisėmis srityje (Direktyva 91/250), Bendrasis Teismas turi jurisdikciją vertinti, ar Komisija pažeidė autorių teises į programinę įrangą. Taigi ši teisių gynimo priemonė negali priklausyti nuo pasinaudojimo nacionaline teisių gynimo priemone, kuri, kitaip nei byloje, kurioje buvo priimta 52 punkte minėta Nutartis *Document Security Systems*, susijusi su patentų apsauga, nesuteikia galimybės gauti

žalos atlyginimą. Tai veiksmingos ieškovių teisminės apsaugos užtikrinimo klausimas. Dėl neteisėto praktinės patirties atskleidimo ieškovės pabrėžia 79 punkte minėto Sprendimo *Adams prieš Komisiją* reikšmę, nes jame nustatyta, kad EB 287 straipsnyje Komisijai ir jos tarnautojams įtvirtinta konfidencialumo pareiga yra bendrasis teisės principas.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

113 Komisija remiasi 52 punkte minėta Nutartimi *Document Security Systems*, teigdama, kad Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl autorių teisių pažeidimo, kai nagrinėja ieškinį dėl žalos atlyginimo.

114 Vis dėlto reikia pažymėti, kad byloje, kurioje buvo priimta ši nutartis, Bendrasis Teismas atskyrė ieškovės pareikštą ieškinį dėl patentų pažeidimo nuo ieškinio dėl žalos atlyginimo siaurąja prasme. Iš tiesų savo reikalavimuose ieškovė prašė Bendrojo Teismo pripažinti, kad Europos centrinis bankas (ECB) pažeidė minėto patento suteikiamas teises, ir priteisti iš ECB žalos dėl ginčijamo patento suteikiamų teisių pažeidimo atlyginimą (52 punkte minėtos Nutarties *Document Security Systems* 25 punktas). Atsakydamas į tai, Bendrasis Teismas pirmiausia nurodė, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškinio dėl patentų pažeidimo (52 punkte minėtos Nutarties *Document Security Systems* 50–75 punktai). Dėl ieškinio dėl žalos atlyginimo siaurąja prasme Bendrasis Teismas aiškiai nurodė turintis jurisdikciją priimti sprendimą pagal bendrai taikomas EB 235 straipsnio ir 288 straipsnio antros pastraipos nuostatas (52 punkte minėtos Nutarties *Document Security Systems* 76 punktas). Vis dėlto šį ieškinį dėl žalos

atlyginimo jis pripažino akivaizdžiai neturinčiu jokio teisinio pagrindo, nes ieškovė toje byloje nepateikė jokių įrodymų, kurie galėtų patvirtinti bent veiksmų, kuriais kaltinama atsakovė, neteisėtumą (52 punkte minėtos Nutarties *Document Security Systems* 80–82 punktai).

115 Šioje byloje reikia pažymėti, kad autorių teisių pažeidimo sąvoka vartojama kartu su praktinės patirties konfidencialumo pažeidimo sąvoka tik siekiant pripažinti Komisijos veiksmus neteisėtais ieškinio dėl deliktinės atsakomybės atžvilgiu. Toks nagrinėjamų veiksmų neteisėto pobūdžio vertinimas atliekamas atsižvelgiant į bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus ir jam nebūtinas išankstinis kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos sprendimas, kaip tai buvo įvairių ginčijamų patentų atveju byloje, kurioje buvo priimta 52 punkte minėta Nutartis *Document Security Systems*. Todėl ECB pareiškė ieškinius dėl panaikinimo keliose valstybėse narėse ir kai kurie teismai jau priėmė sprendimus dėl šių ieškinių pirmojoje instancijoje; dėl šių įvairiuose teismuose priimtų skirtingų sprendimų buvo pateikti apeliaciniai skundai (52 punkte minėtos Nutarties *Document Security Systems* 21–24 punktai), o šiuo atveju nagrinėjamoje byloje padėtis visiškai kitokia.

116 Todėl atsižvelgiant į EB 235 straipsnyje ir 288 straipsnio antroje pastraipoje Bendrajam Teismui suteiktą jurisdikciją deliktinės atsakomybės srityje ir nesant nacionalinės teisių gynimo priemonės, kuri suteiktų galimybę įpareigoti Komisiją atlyginti ieškovių tariamai patirtą žalą dėl nurodomo autorių teisių pažeidimo, negalima prieštarauti, kad į ieškovių vartojamą autorių teisių pažeidimo sąvoką būtų galima atsižvelgti pripažįstant Komisijos veiksmus neteisėtais, kai nagrinėjamas prašymas atlyginti žalą.

117 Šiame ieškinyje dėl žalos atlyginimo ieškovių vartojama autorių teisių pažeidimo sąvoka aiškintina atsižvelgiant tik į bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus, kurie kompiuterių programų srityje buvo perkelti arba išdėstyti daugelyje derinimo direktyvų. Taigi reikia atmesti Komisijos kaltinimus, susijusius su ieškinio

nepriimtinumu dėl to, kad Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos pripažinti autorių teisių pažeidimo tokia prasme, kaip šią sąvoką būtų galėjusi apibrėžti kompetentinga nacionalinė valdžios institucija, taikydama šios valstybės teisę.

B — *Dėl kitų reikalavimų*

118 Komisija nurodo, kad daugelis ieškovių pateiktų pareikalavimų yra nepriimtini. Tai taikytina reikalavimams, kad Bendrasis Teismas įpareigotų Komisiją nedelsiant nutraukti autorių teisių pažeidimo ir atskleidimo veiksmus, konfiskuoti tam tikrus Komisijos ir bendrovės *Gosselies* turimus kompiuterinius duomenis ir Bendrąjį Teismą priimti sprendimą paskelbti apie Komisijos išlaidas specialiuose leidiniuose, specialiose apžvalgose ir specialiuose interneto tinklapiuose.

119 Šiuo klausimu Komisija nurodo nusistovėjusią teismų praktiką, pagal kurią net ir bylose dėl žalos atlyginimo teismas negali, nepasisavinęs administracinės valdžios prerogatyvų, duoti nurodymų institucijai (žr. 2006 m. gegužės 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Galileo International Technology ir kt. prieš Komisiją*, T-279/03, Rink. p. II-1291, toliau – Sprendimas *Galileo*, 60 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

120 Reikia priminti, kad, vadovaujantis EB 288 straipsnio antra pastraipa, „deliktinės atsakomybės atveju Bendrija pagal bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią, eidami savo pareigas, padaro jos institucijos ar jų tarnautojai“. Šioje nuostatoje įtvirtintos ir deliktinės atsakomybės sąlygos, ir teisės

į žalos atlyginimą ypatumai bei apimtis. Be to, EB 235 straipsnyje Teisingumo Teismui suteikiama jurisdikcija spręsti ginčus, susijusius su žalos atlyginimu, numatytu EB 288 straipsnio antroje pastraipoje.

121 Iš šių dviejų nuostatų, kurios, atvirkščiai, nei anksčiau galiojusi AP 40 straipsnio pirma pastraipa, kurioje numatytas tik nuostolių atlyginimas, apima žalos atlyginimą natūra, darytina išvada, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priteisti iš Bendrijos bet kokios formos žalos atlyginimą pagal bendrus valstybių narių įstatymams deliktinės atsakomybės srityje būdingus principus, įskaitant šiuos principus atitinkantį žalos atlyginimą natūra, jei būtina, nurodymo atlikti arba neatlikti tam tikrus veiksmus forma (119 punkte minėto Sprendimo *Galileo* 63 punktas).

122 Todėl Bendrija iš principo negali būti atleista nuo Teisingumo Teismo taikomos atitinkamos procesinės priemonės, nes tik jis turi išimtinę jurisdikciją priimti sprendimą dėl ieškinių dėl Bendrijos padarytos žalos atlyginimo (dėl nurodymo prekių ženklų srityje žr. 119 punkte minėto Sprendimo *Galileo* 67 punktą).

123 Tam, kad būtų visiškai atlyginta šioje byloje tariamai padaryta žala, reikia, jog autorių teisių savininko teisė būtų atkurta tokia, kokia buvo, o dėl to, neatsižvelgiant į galimo nuostolių atlyginimo dydį, reikėtų bent jau tuoj pat nutraukti teisės pažeidimą. Būtent nagrinėjamoje byloje prašomu nurodymu ieškovės siekia, kad būtų nutrauktas Komisijos tariamai daromas jų autorių teisių pažeidimas (šiuo klausimu žr. 119 punkte minėto Sprendimo *Galileo* 71 punktą). Visos žalos atlyginimas gali apimti ir autorių teisių pažeidimo rezultato konfiskavimą ar sunaikinimą arba Bendrojo Teismo sprendimo paskelbimą Komisijos lėšomis.

124 Todėl reikia atmesti Komisijos kaltinimus dėl reikalavimų, nesusijusių su prašymu atlyginti tariamai patirtą žalą, nepriimtinumo.

125 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia atmesti visus dėl šio ieškinio pareikštus nepriimtinumo pagrindus.

II — *Dėl esmės*

126 Deliktinė Bendrijos atsakomybė, kaip jis suprantama pagal EB 288 straipsnio antrą pastraipą, atsiranda tuo atveju, kai tenkinamos visos šios sąlygos: veiksmų, kuriais kaltinamos institucijos, neteisėtumas, žalos tikrumas ir priežastinis tariamų veiksmų ir nurodytos žalos ryšys (1982 m. rugsėjo 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Oleifici Mediterranei prieš EEB*, 26/81, Rink. p. 3057, 16 punktas ir 2006 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Agraz ir kt. prieš Komisiją*, C-243/05 P, Rink. p. I-10833, 26 punktas).

A — *Dėl ieškovių nurodytų teisių ir Komisijos veiksmų neteisėtumo*

127 Neteisėtiems veiksmams, kuriais kaltinama institucija, turi būti būdingas pakankamai akivaizdus teisės nuostatos, kuria siekiama suteikti asmenims teises, pažeidimas (2000 m. liepos 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 42 punktas). Kai atitinkamos institucijos diskrecija yra tik labai nedidelė ar beveik neegzistuojanti, paprasčiausio Bendrijos teisės pažeidimo turėtų pakakti pakankamai akivaizdžiam pažeidimui pripažinti (minėto Sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją* 44 punktas).

128 Iš esmės ieškovės teigia, kad nuo 1993 m. *Systran* grupės kuriama *Systran Unix* versija ir nuo 1997 m. gruodžio 22 d. Komisijos poreikiams *Systran Luxembourg* kuriama *EC-Systran Unix* versija yra labai panašios. Toks žymus panašumas suteikia ieškovėms teisę prieštarauti dėl *EC-Systran Unix* versijos turinio atskleidimo trečiajam asmeniui be išankstinio ieškovių sutikimo, remiantis su *Systran Unix* versija susijusiomis autorių teisėmis ir praktine patirtimi. Todėl organizuojant ginčijamą pirkimą buvo pažeistos *Systran* grupės autorių teisės ir neteisėtai atskleista praktinė patirtis, dėl kurios galėjo kilti Bendrijos deliktinė atsakomybė.

129 Komisija ginčija *Systran* grupės nurodomas teises į *Systran* programą. Ši institucija teigia turinti intelektinės nuosavybės teises, reikalingas norint atlikti jos įvykdytus veiksmus, ir jos negalima kaltinti, kad padarė autorių teisių pažeidimą arba atskleidė praktinę patirtį, kurie prilygtų pažeidimui, kaip jis suprantamas pagal EB 288 straipsnio antrą pastraipą.

1. Dėl įvairių *Systran* programos versijų palyginimo

a) Šalių argumentai

130 Ieškovės išskiria tris tarpusavyje sąveikaujančias *Systran* programos dalis, t. y. branduolį, kalbines programas, dar vadinamas ir kalbinėmis sekomis, bei žodynus. Atsižvelgdamos į tai ieškovės nurodo, kad *Systran Unix* versija yra pirminis produktas, o *EC-Systran Unix* versija yra šio pirminio produkto išvestinis produktas. Iš tiesų palyginus šias dvi versijas galima pripažinti, kad jos yra beveik vienodos arba bent jau

labai panašios. Kitaip ir negali būti, nes tam, kad nuo 1997 m. gruodžio 22 d. sukurtų *EC-Systran Unix* versiją, *Systran Luxembourg* rėmėsi nuo 1993 m. *Systran* kuriama *Systran Unix* versija ir į ją įtraukė *EC-Systran Mainframe* versijos žodynus.

131 Komisija perima ieškovių sukurtą *Systran* programos struktūros išvaizdą ir ją papildo taikomosiomis programomis, kurios visų pirma sujungia sąsają ir žodynų valdymo priemones. Ji pažymi, kad branduolys, kalbinės programos ir žodynai yra sudaryti iš šaltinio kodo, kurį reikia sukompiliuoti programine kalba. Taigi pakeistas kalbines programas, kaip ir branduolį, reikia iš naujo sukompiliuoti, tačiau dėl to šios operacijos branduolys nepasikeičia. Komisijos teigimu, kalbinėms programoms tobulinti nereikia jokių branduolio, duomenų struktūros arba parengiamosios projekto medžiagos pakeitimų. Tam reikia tik šaltinio kodo kalbinės dalies pakeitimo. Be to, žodynams koduoti nereikalingi jokie branduolio ar sistemos duomenų struktūros pakeitimai, todėl nereikia keisti šaltinio kodo ir parengiamosios projekto medžiagos. Taip pat taikomosios programos paprastai yra scenarijai, naudojami savarankiškai ir be pakeitimų.

132 Atsakydama į argumentą, kad *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijos beveik sutampa, Komisija nurodo, jog *EC-Systran Unix* versija buvo sukurta ne *Systran Unix* versijos pagrindu, kaip teigia ieškoves, bet ankstesnės *EC-Systran Mainframe* versijos pagrindu. Su *Systran Luxembourg* sudarytose perkėlimo sutartyse vartojama sąvoka „perkėlimas“ reiškia, kad keičiasi tik programos kompiuterinė aplinka, o loginės struktūros išsaugomos. Taigi *Systran* grupė nepateikė „visiškai naujos *Systran* sistemos versijos *Unix* operacinei sistemai“, kaip teigia ieškovės. Tokiomis aplinkybėmis Komisija pažymi, kad jai vis dar priklauso pagal su *EC-Systran Mainframe* susijusias sutartis įgytos teisės.

133 Šiuo klausimu Komisija nurodo, kad WTC sukurtoje *Systran Mainframe* versijoje padaryti pakeitimai kuriant šios institucijos naudojamą *EC-Systran Mainframe* versiją buvo susiję ne vien su žodynais, kuriuos nuolat papildo Komisijos tarnautojai, bet ir su branduoliu, ypač kalbinėmis sekomis. Komisijos teigimu, aštuntajame dešimtmetyje WTC sukurtoje *Systran Mainframe* versijoje buvo tik kalbinių sekų užuomazgos ir ji investavo labai daug laiko ir lėšų šioms sekoms tobulinti, kad *EC-Systran Mainframe* versijoje jos atitiktų specifinius šios institucijos poreikius. *EC-Systran Mainframe* versijoje yra ir specialiai Komisijos arba jai sukurtos kalbinės sekos (žr. 2008 m. sausio 16 d. Komisijos vertimų generalinio direktorato techninę pažymą (toliau – VGD), susijusią su „*EC-Systran Unix* ir *EC-Systran Mainframe* kilmės ryšiais“, toliau – VGD pirmoji pažyma).

134 Komisija taip pat pažymi, kad jei perkėlimas būtų atliktas panaudojant *Systran Unix* versijos kalbines programas *EC-Systran Unix* versijai, nebūtų galima pasiekti jokio rezultato graikų-prancūzų, anglų-graikų, ispanų-prancūzų, prancūzų-vokiečių, ispanų-italų-olandų kalbų porose, nes *Systran Unix* versijoje šių kalbų porų nebuvo (žr. 1998 m. gegužės 4 d. Atos ataskaitos „*EC-Systran* perkėlimo ir *EC-Systran* sujungimo su *Systran* sistema galimybės“, toliau – 1998 m. gegužės 4 d. ataskaita, p. 32). Be to, kadangi didžioji dalis *EC-Systran Mainframe* versijos kodų buvo nesuderinami su *Systran Unix* versijos kalbinėmis programomis, kitų kalbų porų kalbines programas taip pat reikėjo perkelti, kad jos atitiktų Komisijos reikalavimus. Todėl *Systran Luxembourg*, pasinaudodama perkėlimo programa *Eurot*, perkėlė visas *EC-Systran Mainframe* versijos kalbines programas, o ne pakeitė jas atitinkamais *Systran Unix* versijos elementais. Bet kuriuo atveju Komisijos naudotiems žodynams buvo reikalingos susijusios kalbinės programos ir jų nebuvo galima iš naujo panaudoti vien įtraukiant į *Systran Unix* versiją.

135 Tokiomis aplinkybėmis Komisija teigia, kad *Systran Luxembourg* sukūrė *EC-Systran Unix* versiją remdamasi *EC-Systran Mainframe* sistema, kurios branduolį sukūrė WTC, bet daugelis elementų buvo pakeisti Komisijos prašymu, įgyvendinant įvairias sutartis, kuriose nurodyta, kad šiai institucijai padaryti pakeitimai yra jos nuosavybė. *EC-Systran Mainframe* versijos perkėlimas į *EC-Systran Unix* versiją reiškia, kad antroji versija nebuvo vien paprasta programos *Systran Unix* versija.

136 Be to, dėl daugelio *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų panašumų, kurie matyti iš ieškovių informatikos eksperto H. Bitan ataskaitoje (toliau – H. Bitan ataskaita) atlikto palyginimo, Komisija nurodo, kad jie neįrodo jos kaltės arba autorių teisių pažeidimo. Komisijos manymu, iš to, kad šios dvi versijos yra labai panašios, tik galima spręsti, kad, pirma, *Systran* grupė naudojo savo ankstesnės sistemos elementus ir todėl reikia atsakyti į klausimą, kodėl tokiam panašiam produktui sukurti prireikė ketverių metų darbo ir kelių šimtų tūkstančių eurų, ir, antra, negalima atmesti, kad *Systran* grupė pasinaudojo Komisijai atliktais patobulinimais ir įtraukė juos į savo parduodamą sistemą, nors pagal įvairias sudarytas perkėlimo sutartis ji neturėjo teisių į šiuos elementus. Dėl šių priežasčių atliktas palyginimas nuo pat pradžių buvo netinkamas, nes reikėjo lyginti ne *Systran* grupei priklausančias versijas, bet *Systran* vykdant perkėlimo sutartis Komisijos sąskaita sukurtas versijas. Komisija pasilieka galimybę ginti savo teises šiuo klausimu.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

137 Siekdamos patvirtinti Komisijos veiksmų neteisėtumą ieškovės nurodo, kad *Systran Unix* versija yra pirminis produktas, o *EC-Systran Unix* versija, su kuria susiję autorių teisių pažeidimo ir praktinės patirties atskleidimo veiksmai, yra šios *Systran*

programos versijos išvestinis produktas. Toks tvirtinimas daugiausia paremtas ieškovių informatikos eksperto H. Bitan, kuris yra teisės mokslų daktaras, telekomunikacijų ir informatikos inžinierius, *Cour de cassation* (Kasacinis teismas, Prancūzija) pripažintas informatikos ekspertas, *Tribunal administratif* (Administracinis teismas) ir *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) (Prancūzija) ekspertas ir dėsto *Panthéon-Assas Paris-II* universitete, atliktu *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų turinio palyginimu.

138 Išnagrinėjus ieškovių šiuo klausimu pateiktus duomenis, dėl kurių Komisija turėjo galimybę pateikti savo pastabas, galima prieiti prie trijų faktinių išvadų.

139 Pirma, reikia pažymėti, kad abi šalys sutaria, jog ir *Systran Unix* versijos, ir *EC-Systran Unix* versijos atveju *Systran* programos struktūrą galima padalyti į kelias dalis (žr. H. Bitan ataskaitą; H. Bitan parengtą techninę pažymą, toliau – H. Bitan pirmoji techninė pažyma, ir H. Bitan antrąją techninę pažymą):

— branduolį, pagrindinę programos dalį, valdančią visą vertimo procesą, padedant kitoms programos dalims, kurių veiksmus ji kontroliuoja; branduolį sudaro vertimo proceso valdymo mechanizmas, su kalbinėmis sekomis ir žodynais suderinamos duomenų struktūros ir vertimo proceso metu veikiantys moduliai; į jį integruoti žodynų valdymo algoritmai, žodynuose naudojamų makrokomandų aiškinimo algoritmai, įvairių dokumentų formatų ir skirstymo į sakinius filtrai,

— kalbines programas (taip pat vadinamas kalbinėmis sekomis), kurias sudaro homografinių ir leksinių sekų vertinimas keliais vienas po kito einančiais etapais, originalo kalbos vertimas į kalbą, į kurią verčiama, ir sintezė; šias sekas sudaro vertimo proceso metu iš anksto nustatyta tvarka taikomų kalbos taisyklių visuma;

jos skirtos pakeisti vertimo proceso metu branduolio sukurtoje vertinimo zonoje esančią informaciją,

— žodynus, kurie yra branduolio ir kalbinių programų naudojamos duomenų bazės ir pagalbinės programos, pirmiausia integruojančios sąsają ir žodynų valdymo programas; žodynuose naudojamų duomenų struktūros buvo nustatytos vertimo taisyklėse ir kodavimo žinynuose.

140 Taip pat svarbu pažymėti, kad branduolio valdomas vertimo procesas vyksta trimis stambiais etapais, t. y. išankstinis apdorojimas, kai verčiamas originalus dokumentas filtruojamas, padalijamas į sakinius, peržiūrimi žodynai, atliekamas įvairus išankstinis kalbinis apdorojimas ir sukuriamas „pirminio vertinimo laukas“; kalbinės sekos vertinimo lauke taikymas, suskirstytas į etapus (vertinimas, perėmimas ir sujungimas), ir apdorojimas po vertimo, suteikiantis galimybę atkurti sakinius ir išverstą dokumentą laikantis jo pradinės formos.

141 Šie su *Systran* programos struktūra ir veikimu susiję paaiškinimai taikytini ir *Systran Unix* versijai, ir *EC-Systran Unix* versijai. Iš jų galima suprasti, kad įvairios programos dalys, net jeigu jos yra visumos dalis, vis tiek atlieka konkretų vaidmenį. Visų pirma reikia pabrėžti branduolio, kuriuo tekstas parengiamas ir filtruojamas suskirstant į sakinius, o vėliau kiekvienam sakiniui sukuriant vertinimo lauką remiantis žodyno informacija, ypatingumą ir svarbą. Būtent minėtame lauke toliau veikia kalbinės sekos.

142 Teises, kuriomis remiasi šalys dėl šioje byloje nagrinėjamų įvairių *Systran* programos versijų, reikia nagrinėti atsižvelgiant į šią įtikinamai ieškovių pristatytą ir atskirai Komisijos neginčytą *Systran* programos struktūrą.

143 Antra, ieškovių pateikti duomenys dėl *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų, kurios vienintelės nurodomos apibrėžiant veiksmų, kuriais kaltinama Komisija, neteisėtumą, palyginimo rezultatų patvirtina, kad šios dvi *Systran* programos versijos yra labai panašios.

144 Iš tiesų H. Bitan ataskaitoje įtvirtintos pagrindinės išvados, kuriomis siekiama pagrįsti tam tikrą *Systran* programos *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų tapatumą arba bent jau žymų panašumą, yra tokios:

— dėl duomenų struktūros – mažiausiai 72 % *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų duomenų struktūros sutampa arba skiriasi tik nežymiai (žr. „Santraukos“ 5 punktą ir „Duomenų struktūros aprašymų lyginamosios analizės“ 3.1 punktą),

— dėl kodavimo žinynų – dauguma *Systran Unix* versijos kodavimo žinyne pateikiamų kodų yra perkelta į *EC-Systran Unix* versiją (žr. „Santraukos“ 5 punktą ir „Duomenų struktūros aprašymų lyginamosios analizės“ 3.2 punktą),

— dėl šaltinio kodų – dviejų *Systran* programos versijų branduolių, kurie sudaro pagrindinę programos dalį, panašumas siekia 80–95 %; kalbinių sekų lygiu yra kitų panašumų, nes daugelis *Systran Unix* versijoje esančių sekų yra ir *EC-Systran Unix* versijoje (žr. „Santraukos“ 5 punktą ir „Duomenų struktūros aprašymų lyginamosios analizės“ 3.2 punktą).

145 Komisija atskirai neginčija šių faktinių išvadų ir nurodo, kad, pirma, *EC-Systran Unix* versija yra *EC-Systran Mainframe* versijos išvestinis produktas ir, antra, *Systran Unix*

versija yra produktas, į kurį įtraukti *EC-Systran Mainframe* versijos, kuri pati buvo išvestinis *Systran Mainframe* arba *EC-Systran Unix* versijos produktas, pagrindu jai priklausantys patobulinimai (žr. šio sprendimo 132–136 ir 150–157 punktus).

146 Todėl posėdyje Komisija nurodė negalinti prieštarauti H. Bitan, kuris prie ieškinio pridėtuose dokumentuose išdėstė *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų panašumus.

147 Taigi, atsižvelgiant į ieškovių pateiktus įrodymus ir per procesą šiuo klausimu pateiktas pastabas (žr. šio sprendimo 137–146 punktus), reikia pripažinti, kad ieškovės pateikė pakankamai įrodymų, jog šioje byloje *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijos yra labai panašios, todėl ieškovės gali remtis *Systran* grupės turimomis teisėmis į nuo 1993 m. *Systran* grupės kuriamą *Systran Unix* versiją, kad prieštarautų nuo 1997 m. gruodžio 22 d. *Systran Luxembourg* Komisijos poreikiams pritaikytos išvestinės *EC-Systran Unix* versijos atskleidimui trečiajam asmeniui be išankstinio jų sutikimo.

148 Šia išvada neginčijamos galimos Komisijos teisės į išvestinę *EC-Systran Unix* versiją, atsiradusios pagal perkėlimo sutartis arba todėl, kad ši institucija sukūrė ir tobulino jos kalbinius poreikius atitinkančius žodynus. Ja tik siekiama pripažinti faktinę aplinkybę, kad ieškovės pateikė įrodymų, jog tam tikri *Systran* programos elementai, t. y. visų pirma 80–95 % branduolio ir didelė dalis kalbinių sekų, buvo sukurtos *Systran* ir yra įtrauktos į *Systran Unix* versiją, kurią ši įmonė pardavinėjo, bylos medžiagoje nesant jokių požymių, kad bet kokios nuosavybės teisės į šiuos elementus buvo perduotos Komisijai.

149 Taigi galima pripažinti, kad, kaip buvo pažymėta ir H. Bitan ataskaitoje, *EC-Systran Unix* versijai sukurti *Systran Luxembourg* perėmė labai didelę *Systran* pardavinėtos *Systran Unix* versijos dalį ir į ją įtraukė *EC-Systran Mainframe* versijos žodynus.

150 Ginčydama šią išvadą Komisija nurodo, kad *EC-Systran Unix* versija iš tiesų buvo tik ankstesnės *EC-Systran Mainframe* versijos perkėlimo iš vienos kompiuterinės aplinkos į kitą rezultatas. Šį argumentą Komisija plačiau išdėstė VGD pirmojoje pažymoje, kurios išvados iš esmės yra tokios:

— „veiklos ataskaitos patvirtina, kad *EC-Systran Unix* buvo sukurta remiantis *EC-Systran Mainframe*, nes ši programa nuo pat pradžių buvo kuriama Komisijos lėšomis“,

— „WTC sukurtos (*Systran Mainframe* versijos) pradinė sistema buvo gana ribota, atsižvelgiant į labai didelį modulių (ir) programų skaičių, kuriuos Komisija turėjo sukurti savo pačios poreikiams, kad ši sistema atitiktų jos kokybės lūkesčius“,

— „*Systran* buvo daug lengviau <...> pasiūlyti Komisijai savo perkeltą bazinę sistemą (t. y. *Systran Unix* versiją), nes šioje perkeltoje sistemoje jau buvo kai kurių specifinių *EC-Systran Mainframe* elementų, atsiradusių iš bendradarbiavimo ir vystymo anksčiau nei 1993–1994 m., kai *Systran SI* Komisijos sąskaita pradėjo perkelti *EC-Systran Mainframe.*“

151 Komisijos teigimu, atsižvelgiant į tariamus *EC-Systran Unix* ir *EC-Systran Mainframe* kilmės ryšius, su *EC-Systran Mainframe* susijusių sutarčių pagrindu įgytos teisės liko galioti. Be to, dėl H. Bitan pastebėtų *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų

panašumų Komisija pažymi, kad jie iš esmės tik patvirtina, jog tikėtina, kad *Systran* grupė pasinaudojo kuriant *EC-Systran Mainframe* ir *EC-Systran Unix* versijas Komisijai atliktais patobulinimais ir įtraukė juos į *Systran Unix* versiją.

152 Remiantis šiais Komisijos argumentais, paneigiama bet kokia *Systran* grupės teisė į *Systran* programą ir dėl *Systran Mainframe* versijos, įgytos iš WTC grupės bei šios versijos kūrėjo, ir dėl *Systran Unix* versijos, *Systran* grupės sukurtos ir pardavinėtos daug metų anksčiau nei *Systran* grupė sukūrė *EC-Systran Unix* versiją, skirtą tenkinti Komisijos poreikiams, kai ši institucija susidūrė su problemomis dėl pasenusios *EC-Systran Mainframe* versijos.

153 Kaip jau buvo išdėstyta vertinant Bendrojo Teismo jurisdikciją nagrinėti šį ieškinį (žr. šio sprendimo 70–77 punktus), Komisijos argumentai paremti bendrais ir nepakankamai tiksliais kaltinimais, kurie vertinami atsižvelgiant į programos ypatumus ir ieškovių pateiktas teisės ir techninių ekspertų ataskaitas.

154 Iš tikrųjų dėstydama savo argumentus Komisija daugiausia remiasi savo tarnybų vaidmeniu atnaujinant *EC-Systran Mainframe* ir *EC-Systran Unix* versijose naudotus žodynus, kurio ieškovės neginčijo, ir – mažesniu mastu – galima šių tarnybų įtaka atnaujinant kai kurias *EC-Systran Unix* versijos kalbines sekas. Komisija neįvertina *Systran* atliktų darbų, susijusių su branduoliu ir didžiąja dalimi kalbinių sekų, svarbos ir niekuomet neužsimena apie iš to galinčias kilti *Systran* grupės teises. Tačiau, kaip pažymėta šio sprendimo 147 punkte, ieškovės pateikė pakankamai įrodymų, kurių pagrindu jos gali remtis teisėmis į *EC-Systran Unix* versiją, atsižvelgiant į ankstesnės *Systran Unix* versijos kūrimą ir pardavimą.

155 Be to, nepaisant aiškaus Bendrojo Teismo prašymo šiuo klausimu, Komisija niekuomet nesugebėjo pateikti techninių įrodymų, kuriais būtų galima bent nustatyti, kodėl *Systran* grupė negalėjo remtis autorių teisėmis į *Systran* programos *Systran Unix* versiją ar į kompiuterinius elementus, iš kurių sudaryta programa arba kurie sudaro jos veikimo šaltinio kodą (pirmiausia dėl dalių, susijusių su programos branduolio pagrindu ir kalbinėmis programomis). Posėdyje Komisija taip pat pripažino, kad negali pateikti įrodymų, kuriais remiantis būtų galima nustatyti, dėl kurių *Systran Unix* elementų ji galėtų remtis nuosavybės teise, kylančia iš su *Systran* grupe sudarytų sutarčių dėl *Systran Mainframe* versijos. Taigi Bendrasis Teismas negali pritarti Komisijos argumentams šiuo klausimu (žr. šio sprendimo 136 punktą).

156 Be to, tame pačiame posėdyje ir pristačius P. Sirinelli antrąją nuomonę bei H. Bitan antrąją techninę pažymą, H. Bitan pažymėjo, kad bet kuriuo atveju *Systran Unix* ir *Systran Mainframe* versijos visiškai skiriasi vien dėl to, kad joms naudota skirtinga kalba. Netgi neatsižvelgiant į šiame ieškinyje nekeliamą klausimą, kad VGD pirmojoje pažymoje nurodomi kilmės ryšiai neleidžia nustatyti, kodėl ieškovės negali remtis savo teisėmis į *EC-Systran Mainframe* versiją, kylančiomis iš teisių į *Systran Mainframe* versiją, šį tariamą kilmės ryšį paneigia svarbūs kompiuterinio pobūdžio skirtumai tarp *Systran* programos versijų, veikiančių einant laikui pasenusioje aplinkoje *Mainframe*, ir minėtos programos versijų, pritaikytų prie naujų kompiuterinių aplinkų *Unix* ir *Windows*, kurių atveju negalima ginčyti, kad pirminę *Systran Unix* versiją sukūrė *Systran* grupė. Be to, ši versija yra daug senesnė nei *EC-Systran Unix* versija, kurią nuo 1997 m. gruodžio 22 d. Komisijos poreikiams sukūrė *Systran Luxembourg*, kitaip nei galima suprasti iš VGD pirmosios pažymos, kurioje klaidingai nurodomi „1993–1994 m., kai *Systran (Software, Inc.)* Komisijos sąskaita pradėjo perkelti *EC-Systran Mainframe*“ (žr. šio sprendimo 150 punktą).

157 Todėl šio sprendimo 147 punkte išdėstytos išvados negalima užginčyti Komisijos argumentais, pagrįstais *EC-Systran Unix* versijos kilmės ryšiais su *EC-Systran Mainframe* versija arba tariamu prisidėjimu prie *Systran Unix* versijos po to, kai buvo sukurta *EC-Systran Mainframe* versija.

2. Dėl Komisijos veiksmų neteisėtumo

158 Neteisėtus veiksmus, kuriais kaltinama Komisija, sudaro teisės atlikti skelbime apie konkursą minėtus darbus suteikimas, kai tokiais darbais buvo galima pakeisti arba atskleisti *Systran* programos *Systran Unix* versijos elementus, perkeltus į *EC-Systran Unix* versiją ir saugomus *Systran* grupės autorių teisių ir praktinės patirties, kai ši grupė neperleido Komisijai nuosavybės teisių į minėtus elementus sutartimi ir nedavė sutikimo pradėti tokius darbus.

a) Šalių argumentai

Dėl autorių teisių pažeidimo

159 Dėl autorių teisių pažeidimo ieškovės teigia, kad H. Bitan ataskaitoje išvardyti sutapimai ir panašumai yra susiję su šiomis teisėmis saugomais elementais, t. y. *Systran* programos struktūra ir šaltinio kodas. Taigi *EC-Systran Unix* versija yra *Systran Unix* versijos išvestinis produktas, t. y. nuo *Systran* sistemos priklausomas produktas. Dėl šios priežasties pirminio produkto autorius *Systran* grupė galėtų prieštarauti bet kokiam išvestinio produkto pakeitimui, kuriam ji nedavė sutikimo. Taigi patikėdama *Systran Luxembourg* sukurtos *EC-Systran Unix* versijos pakeitimo darbus trečiajam

asmeniui Komisija padarė autorių teisių pažeidimą, nes neturėjo teisės pakeisti šios programos be išankstinio *Systran* grupės sutikimo. Siekdamos nustatyti šioje srityje taikomus bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus, ieškovės pažymi, kad autorių teisių pažeidimas yra baudžiamas visų valstybių narių teisės sistemose ir pripažįstamas nusikaltimu, neteisėtais veiksmais arba bent pažeidimu, už kurį gali būti reikalaujama atlyginti institucijų padarytą žalą.

160 Iš tiesų, vadovaujantis Direktyvos 91/250 4 straipsniu, kurį valstybės narės turėjo perkelti iki 1993 m. sausio 1 d., programos autorius turi „teisę (pats) arba leisti kitam: a) nuolat arba laikinai bet kokiomis priemonėmis ir forma atgaminti visą kompiuterio programą arba jos dalį <...> b) versti, pritaikyti, sutvarkyti ar kitaip pakeisti kompiuterio programą bei atgaminti šių veiksmų rezultatus“. Vieno iš šių veiksmų atlikimas be autoriaus sutikimo būtų programos autorių teisių pažeidimas. Šioje direktyvoje taip pat pažymima, kad kompiuterio programos yra saugomos autorių teisių kaip kūrinys, kaip jis suprantamas pagal Berno konvenciją. Nuoroda į Berno konvenciją, kurios šalys buvo visos Direktyvos 91/250 priėmimo metu buvusios 15 valstybių narių, suteikia galimybę apibrėžti autorių teises, remiantis jau egzistuojančiais bendraisiais principais.

161 Į *Systran Unix* versiją sukūrusiai ir pardavinėjusiai *Systran* taikytiną Prancūzijos teisę Direktyva 91/250 perkelta 1994 m. gegužės 10 d. Įstatymu Nr. 94-361 dėl Direktyvos 91/250 įgyvendinimo ir intelektinės nuosavybės kodekso pakeitimo (*Loi n° 94-361, portant mise en œuvre de la directive 91/250 et modifiant le code de la propriété intellectuelle*, JORF, 1994 m. gegužės 11 d., p. 6863), įtrauktu į Prancūzijos intelektinės nuosavybės kodeksą. Programos autoriui priklauso šios programos autoriaus teisės, jei tai yra originali programa, ir jis gali ginti savo programą pareikšdamas ieškinį dėl autorių teisių pažeidimo. Šio kodekso L 122-6 straipsnyje numatyta, kad „autoriui priklausanti naudojimo teisė apima teisę pačiam arba leidžiant kitam, (pirma), nuolat arba laikinai bet kokiomis priemonėmis ir forma atgaminti visą kompiuterio programą arba jos dalį, (antra), versti, pritaikyti, sutvarkyti ar kitaip pakeisti

kompiuterio programą bei atgaminti šių veiksmų rezultatus“. Todėl veiksmai, kuriems reikalingas programos autoriaus sutikimas, atlikti negavus tokio asmens sutikimo, yra programos autorių teisių pažeidimas. Direktyva 91/250 taip pat buvo perkelta kitose valstybėse narėse, pvz., Liuksemburge (2001 m. balandžio 18 d. Įstatymas dėl autorių teisių, gretutinių teisių ir duomenų bazių *(Loi sur les droits d'auteur, les droits voisins et les bases de données)*, *Mémorial* A, 2001, p. 1042, toliau – Liuksemburgo įstatymas dėl autorių teisių, visų pirma 3 straipsnis) ir Belgijoje (1994 m. birželio 30 d. Įstatymas, kuriuo į Belgijos teisę perkeliama 1991 m. gegužės 14 d. Europos direktyva dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos *(Loi transposant en droit belge la directive européenne du 14 mai 1991 concernant la protection juridique des programmes d'ordinateur)*, *Moniteur belge,* 1994 m. liepos 27 d., p. 19315, toliau – Belgijos įstatymas dėl kompiuterių programų).

162 Atsakydamos į argumentą, kad būtina įrodyti, jog *Systran* grupei priklauso nurodomos teisės, ieškovės pažymi, kad Komisija reikalauja tokių įrodymų, nepaisant daugelio šios institucijos sudarytų sutarčių, kuriose primenama, kad *Systran* grupės bendrovės yra vienintelės šių teisių savininkės, ir šioje srityje taikytinų bendrų valstybių narių įstatymams būdingų principų, kurie buvo išdėstyti profesoriaus P. Sirinelli nuomonėse „Su juridinio asmens ieškinio dėl autorių teisių pažeidimo priimtinumu susijusių sąlygų vertinimas“ (toliau – P. Sirinelli pirmoji nuomonė) ir „Galimybė taikyti autorių teisių apsaugą perrašytai programai“ (P. Sirinelli antroji nuomonė), t. y. visų pirma akivaizdumo teorijos, pagal kurią akivaizdus teisių savininkas gali kreiptis į teismą, o pažeidėjas negali reikalauti pateikti teisių perleidimo sutarčių grandinės arba remtis nepriimtinumu, susijusiu su kokiomis nors abejonėmis dėl teisių savininko. Taigi Komisija nesąžiningai reikalauja pateikti programų nuosavybės įrodymų, siekdama išvengti būti pripažinta padariusia autorių teisių pažeidimą.

163 Be to, nagrinėjamoje byloje Komisija perima šį autorių teisių pažeidėjų pateikiamą argumentą ir siekia išvengti atsakomybės teigdama, kad *Systran* grupė nepateikė savo autorystės į *Systran* programos *Systran Unix* versiją ir į jos išvestinę *EC-Systran Unix* versiją įrodymų. Tačiau *Systran* taikytinoje Prancūzijos teisėje ir Belgijos teisėje, kuria remiasi Komisija, autorių teisių apsauga pagrįsta teisių turėjimo prezumpcija, pagal kurią kūrinį naudojantis asmuo gali būti laikomas jo savininku. Šiuo klausimu

Prancūzijos teismų praktikoje ši prezumpcija išaiškinta taip, kad juridinis asmuo, kuris pradeda procedūrą dėl autorių teisių pažeidimo, neturi iš tiesų pateikti visos teisių perleidimo sutarčių grandinės nuo autoriumi esančio fizinio asmens, kuris yra pirmasis savininkas, iki paskutiniojo savininko, o autorių teisių pažeidėjas gindamasis negali remtis tuo, kad nėra pateikta teisių perleidimo sutarčių grandinė. Belgijos teisėje įtvirtintas labai panašus sprendimas, kuriame nustatyta, kad juridinis asmuo, kurio pavadinimas nurodytas ant kūrinio, gali pasinaudoti 1994 m. birželio 30 d. Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo *(Loi relative au droit d'auteur et aux droits voisins), Moniteur belge*, 1994 m. liepos 27 d., p. 19297, toliau – Belgijos įstatymas dėl autorių teisių) 6 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta prezumpcija, pagal kurią „jei neįrodyta kitaip, autoriumi pripažįstamas bet koks asmuo, kuris nurodytas kūrinyje, nes paminimas jo vardas arba ženklas, pagal kurį jį galima identifikuoti". Bendrijos teisė paremta tokia pačia prezumpcija. Iš tiesų Direktyvos 2004/48 5 straipsnyje „Autorystės ar teisių turėjimo prezumpcija" nurodyta:

„Taikant šioje direktyvoje numatytas priemones, procedūras ir gynybos būdus:

a) kad literatūros ar meno kūrinio autorius būtų laikomas autoriumi, jeigu neįrodyta kitaip, ir dėl to turėtų teisę pradėti procesą dėl pažeidimo, pakanka, kad jo vardas būtų įprastu būdu nurodytas kūrinyje;

b) a punkto nuostata taikoma *mutatis mutandis* gretutinių teisių turėtojams jų saugomo objekto atžvilgiu."

164 Taigi *Systran* iš tiesų gali pareikšti ieškinį, nebent Komisija pateiktų įrodymų, kad ši įmonė nėra teisių turėtoja. Tačiau iki šiol Komisija tik bandė perkelti įrodinėjimo

pareigą ieškovėms, ir jau dabar galima teigti, kad Komisija nepateiks tokių įrodymų, nes *Systran* yra neginčijama nagrinėjamo kūrinio naudotoja ir Komisija ją visuomet tokia pripažino. Kūrinį naudojantis juridinis asmuo gali būti laikomas teisių turėtoju ir todėl turi teisę imtis veiksmų prieš autorių teises pažeidžiančius trečiuosius asmenis. Ši prezumpcija taikoma, nepaisant to, koks yra nagrinėjamo kūrinio pobūdis arba suinteresuotų autorių skaičius. Reikšmingi tik pareiškėjo atliekami naudojimo veiksmai, jeigu jie nebuvo ginčijami autoriaus arba autorių. P. Sirinelli pažymi, kad yra „esminė taisyklė, pagal kurią kūrinio naudotojas nusipelno apsaugos vien dėl tokio naudojimo fakto“. Tai, kad *Systran* priklauso *Systran* programos *Systran Unix* versija, nekelia abejonių: *Systran* suteikė šios programos *Systran Unix* versijos licencijas pagrindiniams interneto vartams ir ją parduoda daugeliui tarptautinių įmonių, didžiosiose parduotuvėse ir pardavimo paštu kataloguose. *Systran* taip pat priklauso teisės į prekės ženklą SYSTRAN ir domeno vardą „Systran“, kurį ji naudoja visame pasaulyje. Viešai patvirtintą ir įrodytą *Systran* grupės nuosavybę taip pat patvirtina daug straipsnių ir reklaminės medžiagos. Be kita ko, ieškovės nurodo už informacinę visuomenę atsakingo Komisijos nario 2005 m. Hagoje (Nyderlandai) *Systran* įteiktą „European IST Prize“ apdovanojimą. Taigi *Systran* grupė, veikianti ir kaip kūrinio, ir kaip savo vardo savininkė, pagrįstai ėmėsi veiksmų Bendrajame Teisme prieš autorių teisių pažeidėją. Be to, Komisijos naudojama programa vadinasi „EC-Systran Unix“ ir tai leidžia nustatyti šiuo atveju *Systran* atliekamą vaidmenį.

165 Nepaisant anksčiau išdėstytų argumentų ir siekdamos išsklaidyti visas galimas abejones, ieškovės siekia papildomai įrodyti, kad *Systran* grupė yra neginčytina intelektinės nuosavybės teisių į *Systran* programos *Mainframe* ir *Systran Unix* versijas turėtoja ir anksčiau Komisija ją yra tokią pripažinusi.

166 Dėl *Systran Mainframe* versijos ieškovės teigia, kad *Systran* grupei priklauso teisės į šią versiją, nes grupė ją įsigijo iš bendrovės *Gachot*, kuri teises į ją įsigijo iš pirminės

programos išradėjo ir autoriaus P. Toma bei minėtą programą naudojusių bendrovių. Be to, *Systran* neginčytinai yra intelektinės nuosavybės teisių į visas *Systran* programos *Mainframe* versijas, įskaitant *EC-Systran Mainframe*, turėtoja. Iš tiesų intelektinės nuosavybės teisių perleidimas arba perdavimas galimas tik raštu ir, vadovaujantis aiškinimo siaurai principu, kilus abejonių, visuomet aiškinamas autoriaus naudai. Tačiau nors buvo įrodyta, kad *Systran* įgijo teises iš paties programos autoriaus P. Toma, ji šių teisių niekuomet neperleido Komisijai, nepaisant šios institucijos nurodomų sutarčių, kuriomis ji remiasi tik bandydama neatrodyti autorių teisių pažeidėja. Ieškovėms nesuprantama, kodėl Komisija remiasi su trečiosiomis bendrovėmis sudarytomis sutartimis dėl programos naudojimo, kurios nėra taikytinos *Systran* ir todėl negali lemti jokio intelektinės nuosavybės teisių perleidimo Komisijos naudai. Dėl su *Systran* arba bendrovėmis, kurių teises *Systran* įsigijo, sudarytų sutarčių tai yra tik naudojimo licencijos arba paslaugų teikimo sutartys. Nė vienos iš jų negalima suprasti kaip perleidžiančios, perduodančios arba atiduodančios intelektinės nuosavybės teises Komisijai.

167 Pavyzdžiui, pradinė sutartis suteikė Komisijai tik esamos sistemos ir galimų naujų pakeitimų naudojimo teisę (4 straipsnis). Iš tiesų, vadovaujantis šiai sutarčiai taikytina Liuksemburgo teise, šiuo klausimu suderinama su Prancūzijos ir Belgijos teise, nuosavybės teisių perleidimas ir perdavimas autoriaus atžvilgiu turi būti įrodytas raštu ir aiškinamas siaurai bei autoriaus naudai. Tačiau šioje sutartyje nėra jokios nuostatos, kurią bent iš dalies būtų galima aiškinti kaip teisių perleidimą. Todėl ja Komisijai neperduodamos jokios intelektinės nuosavybės teisės į *Systran* programą, įskaitant jos *EC-Systran Mainframe* versiją ir išskyrus Komisijos sukurtus žodynus.

168 Bendradarbiavimo sutartyje taip pat nenumatytas joks intelektinės nuosavybės teisių perleidimas Komisijai. Atrodo, kad ši sutartis Komisijai ypač svarbi, nors ji pati ją nutraukė 1991 metais. Atvirkščiai nei teigia Komisija, kuri šią sutartį laiko tariamų

intelektinės nuosavybės teisių į *Systran Mainframe* programą šaltiniu, minėtoje sutartyje nurodyta, kad Komisijai suteikiama naudojimo licencija, ir jokiu būdu neperduodant kokių nors teisių pažymėta, jog sutarčių pasirašymo dieną turimos šalių teisės yra išlaikomos ir saugomos. Iš tiesų bendradarbiavimo sutarties preambulėje nustatyta:

„2. 1975 m. rugsėjo 22 d. Komisija ir bendrovė WTC sudarė sutartį dėl *Systran* sistemos naudojimo Komisijoje ir WTC vykdomo pradinio šios sistemos sukūrimo.

<...>

5. Taigi šalys pripažįsta, kad Komisija turi bazinės sistemos <...> naudojimo licenciją <...>“

169 Bendradarbiavimo sutarties 4 straipsnyje taip pat primenama, kad išsaugomos pasirašymo dieną visų šalių turėtos teisės. Tačiau Komisija neturėjo teisių į *Systran Mainframe* programą. Taigi Komisija negali remtis kokiu nors intelektinės nuosavybės teisių į *Systran Mainframe* programą perleidimu jos naudai, net jei yra pripažįstamos šios institucijos teisės į jos parengtus žodynus (žr. bendradarbiavimo sutarties preambulės 6 dalį). Šios teisės niekaip nepakeičia *Systran* autoriaus statuso arba teisių, kurias ji turi į *Systran Mainframe* programą (arba *EC-Systran Mainframe* versiją) ir pirmiausia jos branduolį. Bendradarbiavimo sutarties I priede WTC, *Gachot* ir *Systran* yra tiesiogiai pripažįstamos kaip autorės. Vadovaujantis šia, kaip ir daugeliu kitų, sutartimi Komisijai buvo suteikta teisė naudoti ir suteikti naujausios programos versijos licencijas tik Bendrijos teritorijoje (žr. bendradarbiavimo sutarties 5 straipsnį, kuriame tiesiogiai nurodoma, kad Komisija turi „naudojimo teisę“). Komisija nepagrįstai

remiasi bendradarbiavimo sutarties nutraukimo nuostata. Ir šiuo atveju, netgi taikant visoje Bendrijoje taikomus bendruosius prievolių teisės principus, sutarčių nuostatų negalima aiškinti plačiau nei tai, kas išdėstyta jų formuluotėje. Nagrinėjamos nuostatos struktūra yra aiški: trejus metus užtikrinama 5 straipsnyje nurodyta naudojimo teisė. Per šiuos trejus metus Komisija galėjo naudoti tokios būklės *EC-Systran Mainframe* programą, kokios ji buvo tuo metu. Taigi suėjus šiam terminui Komisija galėjo turėti tik naudojimo teisę. Be to, nuosavybės teisės perdavimo siauras aiškinimas, taikomas ir Belgijos teisėje, leidžia tvirtinti, kad pasibaigus bendradarbiavimo sutarties terminui Komisija neįgijo jokių intelektinės nuosavybės teisių į *Systran Mainframe* programą.

170 Taigi Komisijos naudai nebuvo atliktas joks intelektinės nuosavybės teisių perleidimas dėl *Systran Mainframe* programos pirminės idėjos ir aprašymų, kuriais ši programa paremta, parengiamosios projekto medžiagos, duomenų struktūros ir juo labiau branduolio. Ieškovės patikslina, kad anksčiau išdėstytais argumentais, kuriais bandoma patvirtinti, jog *Systran* yra intelektinės nuosavybės teisių į *Systran* programos *Systran Mainframe* versiją turėtoja, nesiekiama kitų tikslų, tik norima atsakyti į Komisijos argumentus, kurie yra visiškai nereikšmingi bylos baigčiai, nes autorių teisių pažeidimas susijęs su *Systran Unix*, o ne *Systran Mainframe* versija.

171 Dėl *Systran Unix* versijos ieškovės teigia, kad Komisija negali teigti, jog turi bet kokias intelektinės nuosavybės teises į šią *Systran* programos versiją. Iš tiesų *Systran Unix* versiją *Systran* prašymu sukūrė jos dukterinė bendrovė *Systran Software*, kurios 100 % akcijų priklauso *Systran* (*Systran* atsakymas į skelbimą apie konkursą). *Systran Unix*

versija buvo nauja *Systran* programos versija ir skyrėsi nuo pasenusios *Systran Mainframe* versijos. *Systran* grupė buvo vienintelė teisių į *Systran Mainframe* versiją ir jos branduolį turėtoja ir, kaip *Systran Unix* versijos plėtotoja, turėjo visišką šios naujos programos ir jos branduolio nuosavybę, kaip tai įrodė profesorius P. Sirinelli.

172 *Systran Luxembourg* ir Komisijos perkėlimo sutartys buvo sudarytos tik po to, kai buvo sukurta ir pradėta pardavinėti nauja *Systran Unix* programa. Šiose sutartyse buvo numatyta pakeisti *EC-Systran Mainframe* versiją *Systran Unix* versija, kurios originalumas ir naujumas buvo įrodyti, ir perkelti Komisijos žodynus, kad jie galėtų veikti su šia naująja versija. Tai matyti ir iš H. Bitan ataskaitos, nes *EC-Systran Unix* versija turėjo tą patį branduolį kaip *Systran Unix* programa ir abiejų branduolių panašumas siekė 85 %. Taigi, atvirkščiai nei teigia Komisija, *EC-Systran Unix* versija yra tik paprasta programos *Systran Unix* versija, į kurią įtraukti Komisijos sukurti žodynai, perkelti remiantis perkėlimo sutartimis, o ne pasenusios *EC-Systran Mainframe* programos perkėlimo rezultatas. Tačiau nors Komisijai ir priklausė teisės į jos parengtus žodynus, ji neturėjo jokių teisių į dar prieš perkėlimo sutartis sukurtą *Systran Unix* programą.

173 Be to, šiose, kaip ir ankstesnėse, sutartyse nėra numatomas joks intelektinės nuosavybės teisių į *Systran Unix* programą perdavimas Komisijos naudai. Be to, jos buvo sudarytos su *Systran Luxembourg*, neturėjusia jokių teisių į *Systran Unix* programą, o ne su vienintele šių teisių turėtoja *Systran*. Be to, jose buvo tiesiogiai įtvirtintas ankstesnių intelektinės nuosavybės teisių išsaugojimas, o tai akivaizdžiai apėmė *Systran* autorių teises į *Systran Unix* programą. Net jei būtų pritarta Komisijos teiginiui dėl *EC-Systran Mainframe* versijos perkėlimo, ji būtų turėjusi tik išvestinę teisę, kuri

niekuomet neleistų keisti *EC-Systran Unix* programos be *Systran* sutikimo. Taigi net ir tokiu atveju Komisija pažeidė autorių teises, nes atliko arba pavedė atlikti skelbime apie konkursą numatytus darbus.

174 Ieškovės teigia, jog yra nustebintos ir šokiruotos dėl Komisijos pozicijos pirmiausia todėl, kad institucijos padarė kovą su autorių teisių pažeidimais savo prioritetu ir įgyvendino įvairias iniciatyvas, priemones ir teisės aktus, kurie suteikia galimybę veiksmingai kovoti prieš šią blogybę, ir todėl, kad šios bylos atveju Komisija visuomet puikiai žinojo, jog *Systran* grupė buvo neginčijama teisių į *Systran* programas ir pirmiausia į *Systran Unix* programą turėtoja. Todėl Komisija sudarė įvairias sutartis dėl licencijų, kurios patvirtina, jog ši institucija buvo įsitikinusi, kad *Systran* yra teisių turėtoja. Be to, ji buvo nuolat informuojama apie tai, kad *Systran* priklauso intelektinės nuosavybės teisės į *Systran Mainframe* programą ir į *Systran Unix* programą, bei apie anksčiau įvykusį šios programos sukūrimą, kaip tai matyti iš:

— 1987 m. sausio 27 d. ir vasario 5 d. pasikeitimo laiškais tarp Telekomunikacijų, informacijos pramonės ir inovacijų GD direktoriaus ir J. Gachot,

— 1998 m. gegužės 4 d. ataskaitos, kurioje pabrėžiamas *Systran* sukurtos *Systran Unix* programos naujas pobūdis; pirmiausia dėl branduolio 1998 m. gegužės 4 d. ataskaitoje nurodoma, kad „sistemos programos buvo perkurtos arba perrašytos C kalba“,

— atsakymo į 1997 m. Komisijos paskelbtą konkursą, atsižvelgiant į perkėlimo sutarčių sudarymą, kuris patvirtina, jog šiai institucijai buvo puikiai žinoma apie *Systran* teisių kilmę, kurios ji tuo metu neginčijo, ir kad *Systran Unix* jau buvo sukurta.

175 Be to, Komisija daug kartų pripažino, kad *Systran* priklauso *Systran Mainframe* versija ir *Systran Unix* versija, kaip ir tai, jog ši versija buvo sukurta anksčiau nei *EC-Systran Unix* versija, kaip tai matyti iš:

— 1987 m. kovo 5 d. bendrovei *Gachot* skirto fakso, kuriame Komisija rašė:

„*Systran* grupė yra pagrindinių programų savininkė ir Komisijos naudojimo teisės dėl devynių kalbų (porų) apima tik Bendrijos institucijas ir valstybių narių oficialius subjektus. Kita vertus, Komisijai priklauso žodynai, kuriuos ji atnaujino nuo 1975 metų."

— Carpentier ataskaitos pirkimų ir konkursų konsultacinei komisijai,

— J. Beaven ataskaitos, įrodančios, kad *Systran Unix* programa buvo sukurta anksčiau nei *EC-Systran Unix* versija ir kad Komisija pageidavo atnaujinti verslo santykius su *Systran*, siekdama pasinaudoti *Systran Unix* programa įgyvendintomis naujovėmis ir panaikinti atsilikimą toje srityje,

— antros, trečios ir ketvirtos perkėlimo sutarčių II priedo techninio priedo, kuriame apibrėžiama bendra perkėlimo koncepcija ir patvirtinama, kad Komisija žinojo, jog *Systran Unix* programa buvo sukurta anksčiau ir kad būtent ši programa suteikė galimybę sukurti *EC-Systran Unix* versiją,

— Komisijos ir *Systran* sudaryto sandorio, į kurį reikia atkreipti dėmesį: pirma, Komisija, pažeidusi pradinę sutartį, nes nesumokėjo *Systran* jokio autorinio atlyginimo, nors privalėjo tai padaryti, nusprendė, kad reikia susitaikyti su *Systran* ir su ja sudarė sandorį, įtvirtintą 1997 m. gruodžio 19 ir 22 d. pasikeitimu laiškais, kuriame VGD generalinis direktorius nurodė, jog buvo siekiama „gauti kuo daugiau naudos iš jau 20 metų Komisijos atliekamo darbo rengiant specialiai Komisijos dokumentų administracinei ir techninei kalbai pritaikytus žodynus“; ji gali remtis tik šiuo per 20 metų atliktu darbu, nes teisių į pačią *Systran Mainframe* programą neturi; antra, VGD generalinis direktorius prašo *Systran* įsipareigoti „nereikšti jokių piniginių reikalavimų, kylančių iš *Systran* grupės ir Komisijos anksčiau sudarytų sutarčių vykdymo“, tačiau tuo metu *Systran* piniginius reikalavimus sudarė būtent autorinis atlyginimas už jos autorių teises į *Systran Mainframe* versijas; trečia, VGD generalinis direktorius net prašė sutikimo naudoti pavadinimą *Systran*, taip pripažinęs, kad *Systran* buvo autorė; *Systran* sutiko, kad Komisija naudotų pavadinimą *Systran* „iš pirminės *Systran* sistemos kylančiai automatinio vertimo sistemai“, patvirtino sutikimą, kad Komisija naudotų jos programą, atsisakė piniginių reikalavimų, susijusių su ankstesnių sutarčių pažeidimais, ir nurodė:

„Iš esmės neprieštaraujame, kad būtų paskelbtos tam tikros Komisijos naudojamos *Systran* versijos žodynų dalys. Vis dėlto reikės užtikrinti, kad nebūtų viešai atskleisti nuosavybės teisės saugomi *Systran* sistemos elementai.“

176 Taigi ieškovės nurodo, kad Komisija dabar negali nepripažinti savo teisių apimties ir gerai žino, kad ji niekuomet negavo sutikimo keisti *Systran Unix* programą, ypač jos branduolį. Bet koks be sutikimo padarytas pakeitimas yra autorių teisių pažeidimas, nes šioje srityje taikoma taisyklė yra draudimas, o ne atvirkščiai.

177 Komisija pažymi, kad programų apsauga visose valstybėse narėse yra užtikrinama teisės aktais dėl autorių teisių. Ji nurodo situaciją Belgijoje, kur taikomas Belgijos įstatymas dėl kompiuterių programų ir Belgijos įstatymas dėl autorių teisių, bei Liuksemburge, kur taikomi 1995 m. balandžio 24 d. Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiamas 1972 d. kovo 29 d. Įstatymas dėl autorių teisių kompiuterių programų teisinės apsaugos srityje *(Loi modifiant la loi du 29 mars 1972 sur le droit d'auteur en ce qui concerne la protection juridique des programmes d'ordinateur), Mémorial A*, 1995, p. 944, toliau – Liuksemburgo įstatymas dėl kompiuterių programų), 1997 m. rugsėjo 8 d. Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiamas 1972 m. kovo 29 d. iš dalies pakeistas Įstatymas dėl autorių teisių *(Loi portant modification de la loi modifiée du 29 mars 1972 sur le droit d'auteur*, *Mémorial A*, 1997, p. 2662) ir Liuksemburgo įstatymas dėl autorių teisių.

178 Pirma, Komisija nurodo, kad nėra jokių teises, kuriomis remiasi *Systran* dėl programos *Systran*, patvirtinančių įrodymų. Šioje byloje ieškovės nesugeba paaiškinti, kaip jos įgijo teises, kurias teigia turinčios.

179 Dėl *Systran Mainframe* ir *EC-Systran Mainframe* versijų Komisija pažymi, kad ieškovės teigia, jog pradinėje sutartyje kaip *Systran* programos autorė buvo aiškiai įvardyta WTC; jos nurodo, kad septintojo dešimtmečio pabaigoje po dalinio turtinio įnašo *Systran* įsigijo turtą, susijusį su visu bendrovės *Gachot* padaliniu „Automatinis vertimas“, o ši bendrovė pati įsigijo teises iš bendrovių WTC, *Latsec*, *Systran USA* ir *Systran Institut* (Vokietija), kuris sukūrė automatinio vertimo sistemą *Systran*, dar vadinamą *Systran* programa arba *Systran* sistema, ir teigia, kad visas 1975–1987 m. Komisijos sudarytas sutartis *de jure* perėmė ir toliau vykdė *Systran*. Tačiau, nepaisant šių tvirtinimų ir konkrečių Komisijos prašymų (žr. 2005 m. vasario 15 d. ir balandžio 28 d. laiškus *Systran*, kuriuose šios bendrovės prašoma nurodyti jos teiginių teisinius ir sutartinius pagrindus), ieškovės ir ypač *Systran Luxembourg* nepateikė jokių įrodymų (teisių perleidimo sutarties ir kt.), kad jos iš tiesų tapo teisių, kurių pažeidimu remiasi, turėtojos, ir nenurodė, kokioje teritorijoje ir kokiu laikotarpiu jos turi šias

teises. Su WTC sudarytos pradinės sutarties 5 straipsnio c punkte numatyta, kad iš sutarties kylančių teisių ar pareigų perdavimas negalimas be išankstinio Komisijos sutikimo. Komisija remiasi šia nuostata nurodydama, kad niekuomet negavo išankstinio pranešimo apie perėmimą arba perleidimą, kuriuos nurodo ieškovės, ir todėl niekuomet nesutiko su WTC perleidimu ieškovėms.

180 Dėl prezumpcijos, kad jei neįrodyta kitaip, autorius yra asmuo arba asmenys, kurių vardu kūrinys išplatintas, pažymėtina, kad Komisija ginčija Prancūzijos teisės taikymą šiuo klausimu. Ši Prancūzijoje Įstatyme Nr. 94-361 įtvirtinta prezumpcija negali būti taikoma šioje byloje ir yra kritikuojama Belgijos ir Prancūzijos doktrinoje. Komisija taip pat pažymi, kad ši prezumpcija galioja tik jei neįrodyta kitaip ir kad akivaizdu, jog ji paneigė šią prezumpciją dėl *EC-Systran Unix* versijos, nes ši versija nebuvo parduodama pakuotėje su autoriaus pavadinimu ir kartais yra vadinama „Komisijos MT sistema“ arba ECMT.

181 Antra, Komisija teigia, kad tarp šalių atsiradusius sutartinius santykius reikia vertinti kaip „užsakymo sutarčių“, skirtų suteikti jai nuosavybės teises į *EC-Systran Mainframe* ir *EC-Systran Unix* versijas, pratęsimą ir kad *Systran* grupė šiuo klausimu negali teigti turinti teisių. Daugelyje sutarčių, kurias šalys sudarė nuo 1975 m., *Systran* grupės bendrovės paprastai įsipareigodavo Komisijai sukurti visus arba dalį specifinius dėl Komisijos veiklos kylančius poreikius atitinkančių *EC-Systran* programos elementų *EC-Systran Mainframe* arba *EC-Systran Unix* versijoms. Šiuo klausimu *Systran* neįrodė įsigijusi teises į taip Komisijai sukurtas programas. Šias programas pagal jų pobūdį sukūrė ir tobulino fiziniai asmenys. Tam, kad *Systran* galėtų teigti turinti į jas teises, ji turėjo įrodyti gavusi jas iš minėtų kūrėjų. Komisija šiuo klausimu pažymi, kad iš Belgijos teisės, kuria remiasi *Systran*, matyti, jog negalima įsigyti kompiuterio programos iš autoriaus, net jei kalbama apie užsakymo davėją, jei šis perleidimas nėra įformintas raštu. Be to, tokia pati tvarka numatyta ir Liuksemburgo įstatyme dėl autorių teisių. Iš tiesų Belgijos įstatyme dėl kompiuterių programų yra tik viena nuostata, pagal kurią galima padaryti išimtį iš Belgijos įstatymo dėl autorių teisių 3 straipsnyje įtvirtintos bendros tvarkos (pagal kurią reikalaujama kūrėjo rašytinio dokumento, kaip ir Liuksemburgo įstatyme). Šioje išimtyje numatyti atvejai, kai programą sukūrė darbuotojas arba statutinis tarnautojas. Taigi numatyta nuosavybės teisių perleidimo

darbdaviui, jei sutarties arba teisės akto nuostatoje nenurodyta kitaip, prezumpcija. Išskyrus šį atvejį, kurio buvimo ieškovės neįrodė, „užsakymo sutarčiai", kuria vienas asmuo įpareigoja kitą jam neatskaitingą asmenį sukurti visą arba dalį kompiuterio programos, lieka galioti minėtos Belgijos įstatymo dėl autorių teisių nuostatos. Be to, Komisija pažymi, kad pagal Belgijos teisę ieškovės negali būti laikomos autorėmis, nes yra juridiniai asmenys. Iš tiesų pirminis autorių teisių turėtojas yra fizinis asmuo, kuris sukūrė kūrinį, ir autorių teisės Belgijoje gali atsirasti tik fizinio asmens naudai. Remdamasi Belgijos teismų praktika, Komisija pažymi, kad juridiniai asmenys turi įrodyti, iš kokių asmenų ir kaip jie įgijo teises (1993 m. spalio 27 d. *Cour d'appel de Gand* Sprendimas, Ing. Cons., 1993, p. 366). Komisija nurodo, kad ieškovės nepaaiškino, kaip jos, būdamos juridiniais asmenimis, gali teigti turinčios teises į *Systran Unix* versiją arba iš jos išvestą *EC-Systran Unix* versiją.

182 Papildomai pažymėtina, kad net jei reikėtų pripažinti, jog ieškovėms priklauso tam tikros teisės į *Systran* programą, Komisija bet kuriuo atveju tvirtina, kad jai taip pat priklauso intelektinės nuosavybės teisės, reikalingos atlikti veiksmus, kurių ji ėmėsi patikėdama kai kuriuos su *EC-Systran Mainframe* versija susijusius darbus trečiajam asmeniui. Šiuo klausimu ji nurodo pradinės sutarties, techninio bendradarbiavimo susitarimo protokolo ir bendradarbiavimo sutarties, susijusių su *EC-Systran Mainframe* versija, ir 1998–2002 m. su *Systran Luxembourg* sudarytų perkėlimo sutarčių dėl *EC-Systran Unix* versijos turinį. Šios sutartys suteikia teisę Komisijai ginčyti ieškovių tvirtinimą, kad jai nebuvo perleistos jokios intelektinės nuosavybės teisės, susijusios su *Systran Unix* versija.

183 Ginčydama ieškovių teiginį, kad tariamas žymus *Systran* programos *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų panašumas leidžia teigti, jog Komisija, be sutikimo

panaudojusi *Systran* programas, padarė autorių teisių pažeidimą, t. y. įvykdė neteisėtus veiksmus, Komisija nurodo, kad turi įvairių teisių.

184 Pirma, Komisija teigia turinti nuosavybės teises į jos tarnybų finansuotus *Systran* programos atnaujinimus ir patobulinimus, nesvarbu, kokią nagrinėjamos sistemos dalį jie apėmė (branduolį, kalbines programas ir žodynus). Be to, ji turi išimtinę nuosavybės teisę į žodynus, kuriuos atnaujino ir tobulino savo reikmėms (žr. pradinės sutarties 4 straipsnio a punktą, techninio bendradarbiavimo susitarimo protokolo 4 straipsnį, bendradarbiavimo sutarties preambulės 6 dalį, šios sutarties 4 straipsnį ir I priedą, kuriame nurodyta, kad „nors Komisijai visuomet priklausė žodynai ir kitos sudedamosios dalys, kurias ji parengė įvairioms *Systran* versijoms, pagrindinės programos nuosavybės teises dalijosi kelios bendrovės"). Komisija pažymi, kad daugelis specifinių pakeitimų, atliktų siekiant perkelti programą iš *Mainframe* sistemos į *Unix* sistemas, yra Komisijos nuosavybė (žr. perkėlimo sutarčių 13 straipsnio 2 dalį ir pirmosios perkėlimo sutarties papildymo Nr. 4 priedo 2 priedėlį).

185 Antra, Komisija teigia, kad turi naudojimo teises. Šiuo klausimu ieškovių tvirtinimas, kad Komisijai, kuri nesukūrė pirminės *Systran* programos, negali priklausyti jokios su šia programa ar bet kokiu *Systran* programos pagrindo pakeitimu, juo labiau padarytu negavus sutikimo, susijusios teisės, prieštarauja perkėlimo sutarčių 13 straipsniui. Šiuo klausimu ieškovių taikomas šioje nuostatoje įtvirtintos išimties, pagal kurią, „išskyrus atvejus, kai jau yra atsiradusios pramoninės arba intelektinės nuosavybės teisės", aiškinimas prieštarauja sąžiningo sutarčių aiškinimo principui. Iš tiesų, Komisijos teigimu, perkėlimo sutartyse, pirma, pabrėžiamas *Systran* grupės parduodamos *Systran* sistemos ir Komisijos naudojamų *EC-Systran* versijų skirtumas ir, antra, tiesiogiai numatyta, kad „Komisijos automatine vertimo sistema" vadinama sistema,

kaip ir visos jos sudedamosios dalys, išlieka Komisijos nuosavybė, nepaisant to, ar įgyvendinant sutartį jos buvo pakeistos, ar ne. Taigi apribojimą, pagal kurį šios teisės „neprieštarauja jau atsiradusioms pramoninės arba intelektinės nuosavybės teisėms“, galima suprasti tik kaip prieš sistemos perkėlimą buvusios padėties apsaugą, šiuo apribojimu užkertant kelią ieškovėms įgyti bet kokias teises į *EC-Systran Unix* versiją perkėlimo metu. Šį su perkėlimo sutarčių šalimi *Systran Luxembourg* sudarytą įsipareigojimą galima išplėsti ir *Systran*, nes 2001 m. kovo 12 d. įsipareigojimų laiške (ketvirtosios perkėlimo sutarties V priedas) ši bendrovė garantavo, kad jos dukterinė bendrovė *Systran Luxembourg* tinkamai įgyvendins visą ketvirtąją perkėlimo sutartį.

186 Dėl šios priežasties Komisija teigia, kad iš anksčiau nurodytų sutarčių ir dar iš 1975 m. rugsėjo 22 d. pradinės sutarties matyti, jog šalys iš tiesų ketino pateikti *Systran* vertimo sistemą Bendrijos naudojimui ir kad Komisija turėjo *EC-Systran* versijų nuosavybės ar bent jau naudojimo teises. Iš tiesų šios *Systran* programos versijos buvo sukurtos Komisijos lėšomis (panaudojus apie 45 mln. eurų biudžetą, iš kurio apie 14 mln. buvo skirta *Systran* grupės bendrovėms) ir taip pat galėjo būti Komisijos sukurtos savarankiškai. Nekyla jokių abejonių dėl Bendrijos galimybių naudoti *Systran* programą viešajame sektoriuje plačiąja žodžio prasme Bendrijos teritorijoje. Be to, jau pradinėje sutartyje numatyta, kad Bendrija gali nevaržomai naudoti sistemą visiems tikslams, t. y. ir už Bendrijos teritorijos ribų, įskaitant privačiame sektoriuje, jei mokamas papildomas autorinis atlyginimas WTC. Komisijos teigimu, šio sprendimo „filosofija“ buvo pagrįsta tuo, kad sistemą sukūrusi ir turinti teisę pati ją naudoti partnerė WTC įvairių sutarčių pagrindu jau gavo pakankamą atlyginimą, kad būtų galima spręsti, jog Bendrija įgijo visiško ir laisvo naudojimo, t. y. nuosavybės, teisę.

187 Tiesa, Komisija pripažįsta, kad šis sprendimas nėra tiesiogiai numatytas 1987 m. bendradarbiavimo sutartyje, tačiau šią sutartį galima aiškinti tik taip. Iš tiesų bet koks kitas aiškinimas nei toks, pagal kurį Komisijai suteikiamos nuosavybės teisės į *Systran* programos *EC-Systran Mainframe* versiją ir ieškovės negali pasinaudoti teise prieštarauti, neleistų paaiškinti šios sutarties 4, 4a, 5 ir 8 straipsnių suderinamumo. Komisijos teigimu, šią sutartį galima laikyti „sutartiniu sprendimu", kuris leidžia pašalinti bet kokias šalių diskusijas nuosavybės klausimais, susijusias su įvairiomis *Systran* sistemos dalimis, įskaitant žodynus.

188 Trečia, net darant prielaidą, jog Komisija naudoja *Systran* programos pakeistą *EC-Systran Unix* versiją, palyginti su *Systran Unix* versija, kaip tai matyti iš H. Bitan ataskaitos, pažymėtina, kad ieškovės nepateikė įrodymų, jog Komisija pažeidė Belgijos arba Liuksemburgo teisę. Komisija remiasi įvairiomis Belgijos ir Liuksemburgo teisės nuostatomis, pagal kurias būtų galima perdirbti arba pritaikyti kompiuterio programą be jos autoriaus sutikimo, kai to reikia siekiant suteikti naudotojui galimybę naudotis programa su jos paskirtimi suderinamu būdu, įskaitant klaidų ištaisymą (žr. Belgijos įstatymo dėl kompiuterių programų 6 straipsnį, Liuksemburgo įstatymo dėl kompiuterių programų 28 straipsnio 4 dalį ir Liuksemburgo įstatymo dėl autorių teisių 34 straipsnį).

189 Galiausiai Komisija kategoriškai neigia, kad perdavė *EC-Systran Unix* versijos šaltinio kodus bendrovei *Gosselies*, kai vykdė ginčijamame konkurse numatytus darbus. Atvirkščiai nei tvirtinama H. Bitan ataskaitoje, šiai bendrovei patikėtiems darbams atlikti nereikėjo daryti programos branduolio pakeitimų. Po to, kai buvo paskelbtas ginčijamo konkurso laimėtojas, *Gosselies* buvo prieinami tik *EC-Systran Unix* versijos

kalbinių dalių, į kurias Komisija turėjo išimtines nuosavybės teises, atsižvelgiant į tarp šalių sudarytas sutartis ir jos tarnybų indėlį kuriant šias dalis, šaltinio kodai.

190 Dėl šių priežasčių, nors tarp *Systran* programos *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų yra panašumų, tai neįrodo, kad Komisija padarė autorių teisių pažeidimą. Teisinės išvados, prie kurių ieškovės prieina dėl šių panašumų, yra neteisingos. Komisija turėjo visas teises pakeisti arba priderinti programą ir patikėti priderinimą arba pakeitimą trečiajai bendrovei be išankstinio ieškovių sutikimo.

Dėl teisių, kuriomis remiamasi dėl praktinės patirties

191 Ieškovės nurodo, kad praktinę patirtį bendrai galima apibrėžti kaip „slaptos, reikšmingos ir bet kokiu tinkamu būdu apibrėžtos techninės informacijos visumą“. Šiuo klausimu jos remiasi 1996 m. sausio 31 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 240/96 dėl EB (81) straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms technologijų perdavimo susitarimų kategorijoms (OL L 31, p. 2) 10 straipsnyje įtvirtintu apibrėžimu. Jos taip pat pažymi, kad iš šio teisės akto ir bendrų valstybių narių įstatymams būdingų principų galima daryti išvadą, kad praktinė patirtis yra turtas, saugomas pagal praktinės patirties perdavimo sutartis ar pagal konfidencialumo susitarimus arba pareiškiant ieškinius dėl atsakomybės, jei ši patirtis atskleidžiama be teisių turėtojos sutikimo. Šioje byloje ieškovės remiasi praktine patirtimi, kurią jos turi dėl *Systran* programos *Systran Unix* versijos, kurią sukūrė ir pardavinėjo *Systran* grupė, ir išvestinės beveik tapačios *EC-Systran Unix* versijos, kurią *Systran Luxembourg* sukūrė naudoti Komisijai. Ši praktinė patirtis, kurią ieškovės saugo ir laiko paslaptyje, kyla iš visų techninių, kompiuterinių ir kalbinių žinių, atsispindinčių branduolyje, kalbinėse sekose ir žodynuose bei susijusiuose dokumentuose (žr. H. Bitan ataskaitą ir H. Bitan pirmąją techninę pažymą).

Komisijos paskelbtame konkurse aprašytiems darbams atlikti reikėjo pakeisti *Systran* programos šaltinio kodą, ir tam pirkimo laimėtojui turėjo būti perduotas šaltinio kodas. Patikėdama šio pirkimo vykdymą trečiajam asmeniui, Komisija atskleidė *Systran* praktinę patirtį be jos sutikimo. Toks atskleidimas prilygsta pažeidimui, dėl kurio gali kilti Bendrijos atsakomybė.

192 Atsakydamos į argumentą, kad praktinės patirties sąvoka neapibrėžta ir pati praktinė patirtis negali būti apsaugota, ieškovės nurodo, jog pati Komisija savo reglamentuose nustatė praktinės patirties sąvoką ir iš šių dokumentų matyti, kad praktinės patirties vertė kyla iš žymaus pranašumo, kurį jos perdavimas gali sukelti, ir tai reiškia, jog ši patirtis turi būti slapta, nežinoma ir jos būtų neįmanoma gauti. Negalima ginčyti, kad *Systran* programos *Systran Unix* versija yra didelė *Systran* grupės sukurta naujovė, atspindinti tikrą techninį meistriškumą ir praktinės patirties, kylančios iš tyrimų ir patyrimo, buvimą, kaip tai įrodo *Systran* sistemos, kuri anksčiau buvo parašyta sukūrimo kalba, perrašymas C++ kalba. Galėjimas prieiti prie šių elementų visų pirma suteiktų galimybę atskleisti programos gaminimo paslaptis ir atvertų kelią visoms su jais galinčiomis susipažinti bendrovėms pagaminti konkuruojančias programas.

193 Atsakydamos į argumentus, kad, pirma, iš Komisijos negalima reikalauti atlyginti žalą dėl neteisėto praktinės patirties atskleidimo, nes pasikėsinimo į praktinę patirtį žalą būtų galima atlyginti tik pareiškiant ieškinį dėl nesąžiningos konkurencijos ir, antra, Komisija yra ne verslininkė ir ieškovių konkurentė, o Bendrijos institucija, ieškovės nurodo, kad ieškinys dėl nesąžiningos konkurencijos visų pirma yra ieškinys dėl deliktinės atsakomybės, kuris paremtas neteisėtais veiksmais, žala ir priežastiniu ryšiu, kaip ir nagrinėjamos bylos atveju. Bet kuriuo atveju ieškovės pažymi, kad Prancūzijos teismų praktikoje, šiuo klausimu atitinkančioje didelės dalies Europos valstybių teismų praktiką, buvo nurodyta, jog „vien praktinės patirties atskleidimas už įmonės ribų yra žalingas, nepaisant to, kam jis galėjo būti panaudotas“, ir kad „rangovas,

perduodantis subrangovui kito subrangovo parengtus planus, daro pažeidimą, dėl kurio gali kilti jo civilinė atsakomybė“ (1995 m. gegužės 31 d. *Cour d'appel de Paris* sprendimas; 1982 m. sausio 28 d. ir 1994 m. lapkričio 8 d. *Cour de cassation, chambre commerciale*, sprendimas).

194 Atsakydamos į argumentą, kad tai Komisija turėjo praktinės patirties, o ja pasinaudojo *Systran*, ieškovės nurodo, kad tai atskleidžia Komisijos požiūrį, siekiant neteisėtai įgyti prie *Unix* aplinkos pritaikytas *Systran* programos versijas. Komisija daugelį kartų tiesiogiai pripažino *Systran* praktinę patirtį šiuo klausimu.

195 Dėl argumento, susijusio su paskelbiant bendrovę *Gosselies* konkurso laimėtoja numatyta konfidencialumo sąlyga, ieškovės nurodo, kad Komisija negalėjo teigti, jog būtų galėjusi nuslėpti *Systran* grupės praktinę patirtį, jei šis pažeidimas būtų išlikęs konfidencialus. Šis Komisijos argumentas, prilygstantis teiginiui, kad, esant konfidencialumo sąlygai, darbuotojas, kuriam nėra tiesiogiai uždrausta daryti autorių teisių pažeidimus, galėtų netrukdomas juos daryti ir be teisių turėtojo sutikimo laisvai perduoti tretiesiems asmenims saugomus kūrinius, yra absurdiškas.

196 Komisija teigia, kad net jei ieškovės remiasi Reglamente Nr. 240/96 įtvirtintu praktinės patirties apibrėžimu, jos nenurodo neteisėtų veiksmų, kuriais kaltinama Komisija, teisinio pagrindo. Šiuo klausimu ieškovės teigia, kad praktinė patirtis nėra saugoma – bent jau kaip atskiras objektas. Iš tiesų jokioje teisės nuostatoje nėra įtvirtinta minėtos praktinės patirties sąvoka arba apsauga. Komisijos nuomone, praktinės patirties

apsauga tradiciškai suteikiama tik remiantis teisės aktais dėl nesąžiningos konkurencijos. Šiuo klausimu ji atkreipia dėmesį į 1991 m. liepos 14 d. Įstatymą dėl verslo praktikos ir vartotojų informavimo bei apsaugos *(Loi sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection des consommateurs, Moniteur belge*, 1991 m. rugpjūčio 29 d., p. 18712) Belgijos atveju ir 1986 m. lapkričio 27 d. Įstatymą dėl tam tikros verslo praktikos ir numatantį sankcijas už nesąžiningą konkurenciją *(Loi réglementant certaines pratiques commerciales et sanctionnant la concurrence déloyale, Mémorial* A, 1986, p. 2214) bei 2002 m. liepos 30 d. Įstatymą, kuriuo reguliuojamos tam tikros verslo praktikos, numatomos sankcijos už nesąžiningą konkurenciją ir perkeliama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/55/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 84/450/EEB dėl klaidinančios reklamos, kad būtų įtraukta lyginamoji reklama (*Loi réglementant certaines pratiques commerciales, sanctionnant la concurrence déloyale et transposant la directive 97/55/CE du Parlement européen et du Conseil modifiant la directive 84/450/CE sur la publicité trompeuse afin d'y inclure la publicité comparative, Mémorial A, 2002, p. 1630)*, Liuksemburgo atveju. Vadovaujantis šiomis teisės nuostatomis, tariamos ieškovių praktinės patirties apsaugai būtinos sąlygos negalėtų būti įvykdytos, nes Komisija ir ieškovės nebuvo konkurentės, atsižvelgiant į tai, kad Komisija nėra nei verslininkė, nei pramonininkė, nei amatininkė ir Komisijos buveinė yra Belgijoje, o ne Prancūzijoje, todėl Prancūzijos teisė netaikytina.

197 Komisija teigia, kad jai niekada nepriklausė *Systran Unix* versijos šaltinio kodai, o tik šaltinio kodai, susiję su *EC-Systran Unix* versija, kurios tam tikras nuosavybės ir naudojimo teises ji nurodo turinti, remdamasi įvairiomis su *Systran* grupe sudarytomis sutartimis dėl *EC-Systran Mainframe* versijos ir šios perkėlimo į *Unix* aplinką. Komisija taip pat teigia, kad sutartyse, kurias ji sudarė su *Systran* grupe, šiuo klausimu nebuvo konfidencialumo sąlygos. Be to, nė vienoje iš šių sutarčių nebuvo nuorodos į *Systran* grupės prisidėjimą praktine patirtimi arba į šios patirties apsaugą. Be to, Komisija pažymi, kad jos tarnybos ir su *Systran* grupe nesusijusios, tačiau drauge su ja dirbančios bendrovės nemažai prisidėjo prie *Systran* programos ir jos taikomųjų programų kūrimo. Taip ieškovės pasinaudojo Komisijos arba trečiųjų asmenų praktine patirtimi ir galėjo savo naudai pardavinėti Komisijos arba šių trečiųjų asmenų produktus. Komisija pažymi, kad kai kurie bendrovėje *Gosselies* su *EC-Systran Unix* versija dirbantys asmenys anksčiau dirbo bendrovėje *Telindus*, o vėliau – *Systran Luxembourg*. Bendrovė *Telindus*, su kuria *Systran* kartu įsteigė *Systran Luxembourg*, nuo 1990 m. sudarė su Komisija sutarčių dėl vertimų ir tai įrodo, kad *Systran* negali remtis su *EC-Systran Unix* versija susijusiomis teisėmis ir praktine patirtimi.

198 Be to, vadovaujantis pradinės sutarties 4 straipsnio a punktu, bendradarbiavimo sutarties preambulės 6 dalimi, šios sutarties 4 straipsniu ir antrosios perkėlimo sutarties II priedo 1 priedėlio 1 straipsniu, paskelbdama bendrovę *Gosselies* konkurso laimėtoja Komisija negalėjo padaryti jokių neteisėtų veiksmų.

199 Komisija taip pat pažymi, kad skelbime apie konkursą buvo įtvirtinta konfidencialumo sąlyga, pagal kurią konkurso laimėtojas negalėjo naudoti arba platinti Komisijos perduotos informacijos trečiajam asmeniui (žr. 2003 m. spalio 4 d. skelbimo apie konkursą 1 priedo II.9 straipsnį). Taigi taikant šią konfidencialumo sąlygą bendrovė *Gosselies* bet kuriuo atveju negalėjo išplatinti konfidencialios informacijos, kurią Komisija prireikus būtų galėjusi perduoti. Tokios informacijos atskleidimas šiai bendrovei negalėjo padaryti žalos ieškovėms. Galiausiai Komisija nurodo, kad *EC-Systran Unix* versijos programos ir žodynai buvo laikomi išimtinai jos kompiuteriuose.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

200 Šioje byloje tariamus neteisėtus veiksmus sudaro tai, kad Komisija be ieškovių sutikimo suteikė sau teisę įgyvendinti konkurse nurodytus darbus, dėl kurių trečiajam asmeniui greičiausiai būtų atskleisti *Systran* programos *Systran Unix* versijos elementai, panaudoti *EC-Systran Unix* versijoje, kurie buvo apsaugoti autorių teisių arba sudarė dalį *Systran* grupės praktinės patirties.

201 Siekiant nustatyti, ar tokie veiksmai yra neteisėti, pirmiausia reikia išsiaiškinti, ar, atsižvelgdamos į bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus, ieškovės gali remtis teise prieštarauti tam, kad Komisija be jų sutikimo trečiajam asmeniui

patikėjo darbus, susijusius su tam tikrais *EC-Systran Unix* versijos aspektais. Komisija ginčija šią teisę, kurią ieškovės grindžia su pirmine ir ankstesne *Systran Unix* versija susijusiomis autorių teisėmis, ir nurodo, kad ieškovės nepateikė teises, kuriomis jos remiasi dėl šios programos versijos, patvirtinančių įrodymų (žr. šio sprendimo 178–179 punktus).

202 Jei būtų įrodyta, kad ieškovės gali remtis tokiomis teisėmis, reikėtų išnagrinėti Komisijos teiginį, jog *Systran* grupė jai suteikė įgaliojimus patikėti trečiajam asmeniui ginčijamame pirkime numatytus darbus. Iš esmės Komisija teigia, kad įvairios nuo 1975 m. su *Systran* grupe sudarytos sutartys ir tam skirtas finansavimas suteikė šiai institucijai pakankamai naudojimo ir nuosavybės teisių į įvairius *EC-Systran Unix* versijos elementus, kad nebereikia atsižvelgti į teisę prieštarauti, kuria ieškovės remiasi dėl teisių į *Systran Unix* versiją (žr. šio sprendimo 181–187 punktus).

203 Jei būtų įrodyta, kad Komisija negalėjo nepaisyti ieškovių nurodytos teisės prieštarauti, galiausiai reikės įvertinti skelbime apie konkursą nurodytų darbų, kurios reikėjo atlikti dėl *EC-Systran Unix* versijos, turinį, siekiant nustatyti, ar juos atliekant būtų pakeisti arba atskleisti autorių teisių ir praktinės patirties saugomi elementai, kaip teigia ieškovės ir ką galiausiai ginčija Komisija (žr. šio sprendimo 189 punktą).

Dėl ieškovių nurodomų teisių, susijusių su *Systran* programos *Systran Unix* versija

204 Siekdamos nustatyti bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus autorių teisių srityje, ieškovės remiasi Berno konvencija, Direktyva 91/250 ir Direktyva 2004/48. Jos taip pat nurodo valstybių narių nacionalinę teisę ir pateikia dvi prof.

P. Sirinelli nuomones, kuriose aptariamas juridinio asmens pareikšto ieškinio dėl autorių teisių pažeidimo priimtinumas ir perrašytai programai taikoma autorių teisių apsauga, taip pat H. Bitan antrąją techninę pažymą.

205 Kaip jau buvo nurodyta Bendrojo Teismo jurisdikcijos nagrinėjimo etape (žr. šio sprendimo 68–73 punktus), *Systran* grupė turi teisę remtis autorių teisėmis į *Systran* programos *Systran Unix* versiją, kurią ji sukūrė ir pardavinėjo savo vardu, neprivalėdama pateikti papildomų įrodymų.

206 Žinoma, kaip nurodo Komisija, kilus konfliktui dėl teisės turėjimo, šalis, kuri remiasi teisės turėjimu arba neturėjimu, paprastai ir turi tai įrodyti (*actori incumbit probatio*). Vis dėlto autorių teisių srityje galioja teisinė prezumpcija, suteikianti galimybę perkelti įrodinėjimo pareigą. Bendrijos teisėje ši prezumpcija įtvirtinta Direktyvos 2004/48 5 straipsnyje „Autorystės ar teisių turėjimo prezumpcija“, kuriame nurodyta, kad „taikant šioje direktyvoje numatytas priemones, procedūras ir gynybos būdus, <...> kad literatūros ar meno kūrinio autorius būtų laikomas autoriumi, jeigu neįrodyta kitaip, ir dėl to turėtų teisę pradėti procesą dėl pažeidimo, pakanka, kad jo vardas būtų įprastu būdu nurodytas kūrinyje“. Ieškovės taip pat pateikė du valstybių narių teisės sistemose įtvirtintus šios prezumpcijos pavyzdžius, o Komisija nepateikė jokių priešingų iš kitų valstybių narių teisės sistemų kylančių pavyzdžių. Prancūzijos, t. y. *Systran*, kuri šioje byloje remiasi autorių teisėmis į jos pardavinėtą *Systran* programos *Systran Unix* versiją, įsisteigimo vietos, teisėje Prancūzijos intelektinės nuosavybės kodekso L 113-1 straipsnyje nurodyta, kad „jei neįrodyta kitaip, autoriumi laikomas asmuo arba asmenys, kurių vardu kūrinys yra išplatintas“. Belgijos, t. y. valstybės, kur yra Komisijos būstinė, teisėje ši prezumpcija įtvirtinta Belgijos įstatymo dėl autorių teisių 6 straipsnio antroje pastraipoje, pagal kurią, „jei neįrodyta kitaip, autoriumi pripažįstamas bet koks asmuo, kuris, kaip toks, nurodytas kūrinyje, nes

paminimas jo vardas arba ženklas, pagal kurį jį galima identifikuoti“. Šios nuostatos buvo pateiktos kaip bendro valstybių narių įstatymams būdingo principo pavyzdžiai.

207 Kaip iš esmės visose valstybėse narėse galiojančių nuostatų pavyzdį ieškovės nurodo, kad Prancūzijos teisėje kūrinys yra apsaugotas vien dėl jo sukūrimo fakto. Prancūzijos intelektinės nuosavybės kodekso L 111-1 straipsnyje nurodyta, kad „intelektinio kūrinio autorius vien dėl sukūrimo fakto turi išimtinę visiems taikytiną nematerialiąją nuosavybės teisę“. „Intelektinio kūrinio“ apibrėžimas pateikiamas Prancūzijos intelektinės nuosavybės kodekso L 112-2 straipsnyje, pagal kurį „remiantis šiuo kodeksu intelektiniais kūriniais laikoma: programos, įskaitant parengiamąją projekto medžiagą“. Šio ieškovių pateikto pavyzdžio nepaneigia jokie Komisijos pateikti įrodymai.

208 Kūrinio originalumas preziumuojamas nuo jo sukūrimo. Įrodymų srityje dažniausiai kyla problema, ar vienas kūrinys buvo ankstesnis už kitą. Šioje byloje tai, kad *Systran Unix* versija yra ankstesnė nei *EC-Systran Unix* versija, patvirtina vien aplinkybė, jog antroji versija buvo sukurta po pirmosios ir jai sukurti Komisija pasikliovė *Systran* grupe ir jos *Systran Unix* versija. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Komisija, kaip ji patvirtino dublike, neginčija aplinkybės, jog *Systran* priklausė teisės į šios bendrovės parduodamą *Systran Unix* programą.

209 Be to, reikia pažymėti, kad, remiantis ieškovių pateikta informacija dėl Prancūzijos ir Belgijos teisės, įmonės galimybė būti autoriumi yra įtvirtinta šių valstybių narių teismų praktikoje. Prancūzijoje tai atsispindi 1993 m. kovo 24 d. *Cour de cassation première chambre civile* (Kasacinio teismo pirmoji civilinių bylų kolegija) sprendime, pagal kurį tam, kad juridinio asmens ieškinys dėl autorių teisių pažeidimo būtų priimtinas, jam užtenka įrodyti, kad naudojasi kūriniu, nesant reikalo nustatyti jo teisių kilmę, ir Belgijoje – 1998 m. birželio 12 d. *Cour de cassation* sprendime (žr. P. Sirinelli pirmosios nuomonės, p. 18 ir 26). Siekdama atmesti šią išsamią teisinę nuomonę,

Komisija apsiriboja neapibrėžtais ir trumpais tvirtinimais, pagrįstais anksčiau išdėstytos išvados kritika, paremta doktrinos dalimi ir 1993 m. *Cour d'appel de Gand* (Gando apeliacinis teismas) sprendimu, kuris yra ankstesnis nei minėtas Belgijos *Cour de cassation* sprendimas. Šalys nesirėmė ir nediskutavo dėl kitų nei P. Sirinelli kaip pavyzdžių pateiktų valstybių narių teisės turinio.

210 Minėtoje teismų praktikoje siekiama apriboti autorių teisių pažeidėjo galimybes remtis ieškinio nepriimtinumu ir išvengti situacijos, kai juridinis asmuo turi pateikti visą perleidimo sutarčių grandinę nuo autoriumi esančio pirminio teisių turėtojo. Taigi vertinant įrodymus turėjimo faktas ieškinio pareiškimo dieną yra svarbesnis nei įsigijimo istorija.

211 Atsakant į Komisijos argumentą, kad su autorių teisėmis susijusi prezumpcija yra nuginčyta *EC-Systran Unix* versijos atveju, nes ši versija nebuvo parduodama pakuotėje su autoriaus pavadinimu ir kartais yra vadinama „Komisijos MT sistema" arba ECMT, reikia pažymėti, kad siekdamos pagrįsti savo ieškinį dėl deliktinės atsakomybės ieškovės remiasi *Systran Unix* versija ir vėliau ją lygina su *EC-Systran Unix* versija, norėdamos įrodyti, jog šios išvestinės versijos dalis kyla iš ankstesnės ir pirminės versijos. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad *EC-Systran Unix* versijoje iš tiesų yra vadinamoji *Systran* dalis (t. y. pirmiausia branduolio pagrindas), kaip ir neginčijama, jog šioje versijoje yra ir vadinamoji EC dalis (t. y. pirmiausia Komisijos sukurti žodynai). Taigi diskusija yra susijusi ne su *EC-Systran Unix* versija, bet su teisėmis, kuriomis ieškovės gali remtis, kai su *EC-Systran Unix* versija susiję darbai yra vykdomi remiantis teisėmis į pirminę ir ankstesnę *Systran Unix* versiją. Be to, papildomai reikia pažymėti, kad iš prie skelbimo apie konkursą pridėtoje tipinėje sutartyje įtvirtintų sąvokų matyti, jog „Komisijos automatinio vertimo paslauga (arba sistema)", kurią nurodo Komisija, apibrėžiama taip: „Komisijos automatinio vertimo sistema yra sukurta *EC Systran*, specialios

automatinio vertimo sistemos *Systran* versijos, kuria pirmiausia kūrė „World Translation Center“ (Lojola, JAV), o nuo 1976 m. – Europos Komisija, pagrindu“ *(The Commission's machine translation service is built around EC Systran, a specific version of the Systran machine translation system originally developed by the World Translation Center, La Jolla, USA, which since 1976 has been further developed by the European Commission.)* Taigi, vadovaujantis pačios Komisijos trečiųjų asmenų atžvilgiu vartojamomis sąvokomis, Komisijos automatinio vertimo paslauga arba sistema kyla iš WTC grupės ir *Systran* sukurtos bei plėtotos automatinio vertimo sistemos.

212 Galiausiai ieškovės, kaip *Systran* grupė, gali remtis autorių teisėmis į *Systran* programos *Systran Unix* versiją, kurią *Systran* parduoda jau daugelį metų ir dar anksčiau nei *Systran Luxembourg* pritaikė *EC-Systran Unix* versiją, kad būtų atsižvelgta į specifinius Komisijos poreikius.

213 Bet kuriuo atveju Komisijos nurodytomis sutarčių nuostatomis negalima pagrįsti tariamos diskrecijos duoti sutikimą dėl *Systran* grupės įvykdyto WTC grupės perėmimo (žr. šio sprendimo 179 punktą). Šiuo klausimu Komisija remiasi 1975 m. gruodžio 22 d. su WDC sudarytos pradinės sutarties 5 straipsnio c punktu ir nurodo, kad be jos išankstino sutikimo negalimas jokių iš sutarties kylančių teisių ar pareigų perdavimas. Tačiau šioje nuostatoje tik nurodoma, kad „rangovas be išankstinio ir aiškaus Komisijos sutikimo negali visų ar dalies iš sutarties kylančių teisių ar pareigų, jam patikėtų užduočių perleisti subrangovams arba tokias užduotis atlikti realiai perduoti tretiesiems asmenims“. Ši nuostata taikytina tik sutarties galiojimo laikotarpiu, t. y. kelis mėnesius, ir pareigos, kurių perdavimas ir perleidimas minimi, yra taikytinos tik *Systran* sistemos naudojimui, o ne susijusioms nuosavybės teisėms. Taigi ši nuostata negali iš WTC atimti teisės disponuoti savo nuosavybe dėl to, kad 1985 m. pabaigoje ją perėmė bendrovė *Gachot*, vėliau tapusi *Systran*, kaip tai matyti iš ieškovių dubliko priede pateikiamų sutarčių. Be to, reikia atmesti Komisijos argumentą, kad reikėjo nustatyti ieškovių autorių teisių teisinius ir sutartinius pagrindus. Iš tiesų anksčiau

nurodytos teisės nuostatos neįpareigoja autorių registruoti arba pateikti savo kūrinių, kaip tai galėtų būti patentų atveju.

214 Be to, reikia pripažinti, kad Komisijai buvo puikiai žinoma, jog *Systran* grupei ir šios grupės perimtoms bendrovėms, t. y. pirmiausia bendrovei WTC, priklausė intelektinės nuosavybės teisės į nuo aštuntojo dešimtmečio verslo pagrindais, be kita ko, su Komisija naudotas įvairias *Systran* programos versijas. Ieškovės pateikia įvairių įrodymų, leidžiančių nustatyti, kad šiuo atveju buvo sukurtas intelektinis kūrinys, ir tai, jog šį intelektinį kūrinį sukūrė P. Toma, o vėliau perėmė WTC grupės bendrovės ir *Systran* grupės bendrovės (žr. šio sprendimo 174 ir 175 punktus).

215 Dėl praktinės patirties apsaugos ieškovės nurodo, kad tai, jog Komisija trečiajam asmeniui atskleidė su *EC-Systran Unix* versijoje esančiais *Systran Unix* versijos elementais susijusią techninę ir slaptą informaciją, yra neteisėti veiksmai, dėl kurių gali atsirasti Bendrijos deliktinė atsakomybė taikant EB 288 straipsnio antrą pastraipą. Kaip buvo išdėstyta nagrinėjant Bendrojo Teismo jurisdikcijos klausimą (žr. šio sprendimo 78–81 punktus), taip pat galima teigti, kad *Systran* grupė turi teisę remtis šia apsauga dėl techninės ir slaptos informacijos, susijusios su *Systran* programos *Systran Unix* versija.

Dėl tvirtinimo, kad Komisijos turimos teisės jai leidžia nepaisyti ieškovių teisės prieštarauti

216 Siekdama patvirtinti, kad dėl turimų teisių į *Systran Unix* versiją neprivalėjo atsižvelgti į ieškovių teisę prieštarauti tam, jog dalis su *EC-Systran Unix* versija susijusių darbų būtų patikėti trečiajam asmeniui, Komisija teigia turinti reikiamus sutikimus, atsižvelgdama į nuo 1975 m. su *Systran* grupe sudarytomis sutartimis jai perleistas teises ir šiam projektui skirtą finansavimą.

217 Šiuos argumentus reikia atmesti. Iš tiesų, kaip teisingai nurodo ieškovės, teisės perleidimo negalima preziumuoti. Informacinių technologijų projekto finansavimo faktas nereiškia, kad jis tampa nuosavybe. Tokia teisinė pasekmė turi būti tiesiogiai nurodyta atitinkamoje sutartyje. Teisių perleidimai aiškinami siaurai ir autoriaus naudai.

218 Tačiau šiuo atveju ieškovės kategoriškai neigia, kad Komisijai perleido bet kokią intelektinę nuosavybę dėl *Systran Mainframe* ir *Systran Unix* versijų pirminės idėjos ir aprašymų, kuriais paremtos šios programos, parengiamosios projekto medžiagos, duomenų struktūros ir juo labiau branduolio. Ieškovės pripažįsta Komisijos teises tik į žodynus, kuriuos Komisijos tarnybos sukūrė be *Systran* įsikišimo.

219 Be to, sutarčių nuostatos, kuriomis remiasi Komisija, ir *EC-Systran* versijos *Mainframe*, ir *EC-Systran Unix* versijos atveju tiesiogiai apibrėžia ankstesnių intelektinės nuosavybės teisių klausimą, kai kalbama apie teises, susijusias ir su *Systran Mainframe*, ir su *Systran Unix* versijomis. Be to, reikia pripažinti, kad Komisijos nurodytomis nuostatomis negalima grįsti sutarties šalies (WTC arba *Systran* grupės bendrovių) turimų teisių į įvairias *Systran* programos versijas, su kuriomis susijusios šios sutartys, perdavimo. Visų pirma reikia pastebėti, kad vienintelė su *EC-Systran Unix* versija susijusi sutarties nuostata, kuria Komisija remiasi siekdama pateisinti savo veiksmus, yra perkėlimo sutarčių 13 straipsnio 1 ir 2 dalys, kuriose nuosavybė, kurią nori patvirtinti Komisija, atsiranda tik jei anksčiau nebuvo atsiradusios intelektinės nuosavybės teisės (žr. šio sprendimo 95–97 punktus). Komisijos nurodytoje antrosios perkėlimo sutarties II priedo 1 priedėlio 1 straipsnio ištraukoje nurodyta:

„Už šiame techniniame priede nurodytus perkėlimo darbus, sistemos dalių pateikimą vartoti, žmogiškuosius išteklius ir *(Systran Software)* bei *(Systran)* praktinę patirtį nebus skirta jokių papildomų mokėjimų arba piniginis atlyginimas remiantis bet kokiomis nuosavybės teisėmis“. Be to, kad šioje nuostatoje tiesiogiai pripažįstama *Systran* praktinė patirtis, galima pripažinti, kad ji taikytina tik piniginiams reikalavimams, reiškiamiems dėl *Systran Luxembourg* Komisijai atliktų perkėlimo darbų. Tačiau šis ieškinys susijęs su darbais, kuriuos Komisija patikėjo trečiajam asmeniui paskelbusi konkursą.

220 Be to, reikia pažymėti, kad Komisija pati pripažįsta, jog „užsakymo sutarčių“ argumentas, kuris leistų jai aiškinti su WTC grupės ir vėliau *Systran* grupės bendrovėmis sudarytas sutartis kaip sutartis, kuriomis šios bendrovės ketino jai perduoti savo autorių teises, tiesiogiai nekyla iš sutarčių, kuriomis ji remiasi. Iš tiesų taip negalima aiškinti jokios Komisijos nurodytos sutarties nuostatos, nes visose minėtose nuostatuose nurodoma naudojimo teisė, o ne nuosavybės teisė, arba aiškiai išsaugojamos ankstesnės intelektinės nuosavybės teisės.

221 Galiausiai reikia atmesti Komisijos argumentą dėl šių sutarčių „filosofijos“, nes sutarčių kompiuterinės programos kūrimo srityje filosofiją sudaro būtent naudotojo teisių apribojimas iki naudojimo licencijos, nesuteikiant jam galimybės įsigyti programą.

222 Apibendrinant galima pasakyti, jog Komisijai nepavyko įrodyti, kad ieškovės sutartimis jai suteikė teisę imtis naudojimo ir atskleidimo veiksmų, įvykdytų po ginčijamo konkurso laimėtojo paskelbimo, remiantis nuosavybės teise, kuria ji galėjo remtis dėl *Systran* programos *EC-Systran Unix* versijos.

223 Papildomai Komisija nurodo, kad galėjo daryti *EC-Systran Unix* versijos pakeitimus be galimų *Systran* grupės autorių teisių į *Systran* versiją *Unix* pažeidimų, nes šiuos pakeitimus teisėtai galėjo daryti bet koks naudojimo licenciją turintis asmuo.

224 Šiuo klausimu Komisija remiasi Belgijos įstatymo dėl kompiuterių programų 6 straipsniu, kuriame įtvirtinta, kad šio įstatymo 5 straipsnio a ir b punktuose numatytiems kompiuterio programos perdirbimo ir pritaikymo veiksmams nereikia teisių turėtojo sutikimo, jeigu jie būtini siekiant suteikti teisę naudotis programa turinčiam asmeniui galimybę ją įgyvendinti su jos paskirtimi suderinamu būdu, įskaitant klaidų ištaisymą. Ji taip pat remiasi Liuksemburgo įstatymo dėl kompiuterių programų 28 straipsnio 4 dalimi „Veiksmų, kuriems taikomi apribojimai, išimtys“, kuriame nurodyta, kad „jei specialiosios sutarties nuostatos nenumato kitaip, 28 straipsnio (3 dalies) a ir b punktuose numatytiems veiksmams nereikia teisių turėtojo sutikimo, jeigu jie būtini siekiant suteikti teisę teisėtam įgijėjui naudotis kompiuterio programa su jos paskirtimi suderinamu būdu, įskaitant klaidų ištaisymą“. Be to, vadovaujantis Liuksemburgo įstatymo dėl autorių teisių 34 straipsniu „Veiksmų, kuriems taikomi apribojimai, išimtys“, „jei specialiosios sutarties nuostatos nenumato kitaip, 33 straipsnyje numatytiems veiksmams nereikia teisių turėtojo sutikimo, jeigu jie būtini siekiant suteikti teisę teisėtam įgijėjui naudotis kompiuterio programa su jos paskirtimi suderinamu būdu, įskaitant klaidų ištaisymą, ir ją integruoti į duomenų bazę, kurios veikimą šis įgijėjas turi užtikrinti“.

225 Vis dėlto reikia pažymėti, kad ši teisinė veiksmų išimtis, kuriems taikomi apribojimai, t. y. veiksmų, kuriems būtinas autoriaus sutikimas, yra aiškintina siaurai. Ši Direktyvos 91/250 5 straipsnyje įtvirtinta teisinė šios direktyvos 4 straipsnyje apibrėžtų

veiksmų, susijusių su programos autoriaus išimtinėmis teisėmis, išimtis taikoma tik kompiuterio programos teisėto įgijėjo atliktiems darbams, o ne šio įgijėjo trečiajam asmeniui patikėtiems darbams (žr. P. Sirinelli nuomonę dėl teisėto kompiuterio programos naudotojo teisės pakeisti programą apimties ir trečiąją H. Bitan techninę pažymą dėl *Gosselies* patikėtų darbų pobūdžio; taip pat žr. šalių atsakymus į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus dėl naudotojo teisių). Ši išimtis taip pat apribota veiksmais, kurių reikia norint suteikti teisėtam įgijėjui galimybę naudotis kompiuterio programa su jos paskirtimi suderinamu būdu, įskaitant klaidų ištaisymą. Šioje byloje Komisija nenurodė, kaip ji galėjo prašomus pakeitimus patikėti trečiajam asmeniui ir kodėl jie buvo būtini klaidoms ištaisyti arba siekiant suteikti galimybę naudotis programa su jos paskirtimi suderinamu būdu. Jokie bylos medžiagoje esantys įrodymai neleidžia nustatyti, kaip šios išimties taikymas leistų patobulinti, pritaikyti ar papildyti Komisijos naudojamą kompiuterio programą (dėl Komisijos trečiajam asmeniui patikėtų darbų pobūdžio žr. šio sprendimo 227–250 punktus). Iš tiesų šie darbai priskiriami prie veiksmų, kuriems taikomi apribojimai pritaikyti, sutvarkyti ar kitaip pakeisti kompiuterio programą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 91/250 4 straipsnį. Posėdyje ieškovės patvirtino, kad, atvirkščiai nei teigia Komisija, kiti šių įmonių klientai prašė jų sutikimo, norėdami atlikti tokio pobūdžio pakeitimus, kokių buvo prašoma iš bendrovės *Gosselies*.

226 Apibendrinant galima pasakyti, kad Komisijai šioje byloje nepavyko įrodyti, kodėl ji galėjo remtis teisėta veiksmų, kuriems taikomi apribojimai, išimtimi, kai norėjo trečiajam asmeniui patikėti atlikti ginčijamame konkurse numatytus darbus. Be to, reikia pažymėti, kad bet kuriuo atveju Komisija teigia, jog veiksmai, kuriais ji kaltinama, t. y. jos manymu, žodynų taisymas ir tobulinimas, bent iš dalies patenka į Direktyvos 91/250 5 straipsnyje numatytos išimties taikymo sritį (Komisijos atsakymai į trečiosios grupės klausimus, pastabos dėl *Systran* programos naudojimo

licencijos kainos 23 punktas), o tai netiesiogiai reiškia, kad ji pripažįsta, jog kai kurie ginčijamame kvietime teikti pasiūlymus prašomi atlikti darbai gali nepatekti į šios išimties taikymo sritį ir būti pripažįstami veiksmais, kuriems taikomi apribojimai, kaip jie suprantami pagal Direktyvos 91/250 4 straipsnį.

227 Taigi reikia pripažinti, jog, pirma, ieškovės gali remtis autorių teisėmis ir praktinės patirties apsauga dėl su pirmine ir ankstesne *Systran Unix* versija susijusių informacijos ir elementų, kurie yra ir išvestinėje *EC-Systran Unix* versijoje, antra, Komisija neįrodė, kad ieškovės neturėjo ginčijamų teisių į *Systran Unix* versiją, šios teisės jai buvo tiesiogiai ar netiesiogiai perleistos remiantis su *Systran* grupe sudarytomis sutartimis arba dėl *EC-Systran Mainframe* ir *EC-Systran Unix* versijoms suteikto finansavimo, ir, trečia, Komisija taip pat neįrodė, kad galėjo atlikti prašomus darbus pasitelkusi trečiąjį asmenį ir negavusi išankstinio *Systran* grupės sutikimo.

Dėl Komisijos trečiajam asmeniui patikėtų darbų pobūdžio

228 Norėdamos įrodyti buvusį nurodomos teisės prieštarauti pažeidimą, ieškovės turi įrodyti, kad atliekant konkurse numatytus darbus, dėl kurių *Systran* grupė nedavė sutikimo, buvo galima pakeisti arba perduoti su *Systran Unix* versija susijusią informaciją arba elementus, kurie yra ir *EC-Systran Unix* versijoje.

229 Šioje byloje norint įrodyti, kad toks pakeitimas arba atskleidimas buvo neteisėtas, pirmiausia reikia pažymėti, jog Komisijos paskelbtas konkursas buvo susijęs su jos automatinio vertimo sistemos priežiūra ir kalbiniu praturtinimu. Šį konkursą sudarė tokios paslaugos:

„3.1 Žodynų kodavimas: žodynų kodavimas, pagrįstas atsiliepimais, specializuotais žodynais ir naudotojų automatiniam vertimui pateiktais tekstais, įskaitant žodynų suderinimą tarp skirtingų kalbų porų. Kodavimui bus pateikta pagalbinė programa <...>. Šią užduotį taip pat sudaro:

Automatinio vertimo žodynų bylų, kurias kiti šaltiniai parengė Komisijos automatinio vertimo tarnyboms, patikrinimas ir kodavimas.

Naudotojų žodynų bylų surinkimas: prireikus rangovas išnagrinėja naudotojų įrašus ir, jei terminai yra įprastai vartojami, juos įtraukia į pagrindinius žodynus, užtikrindamas, kad nėra konflikto su jau įtrauktais terminais.

3.2 Kalbinių sekų patobulinimai, pritaikymai ir papildymai: specifiniai vertinimo programų patobulinimai, specialūs vertinimo, perdavimo ir sintezės programų patobulinimai, pagrįsti atsiliepimais, specializuotais žodynais ir naudotojų automatiniam vertimui pateiktais tekstais. Pavyzdžiui, žodžių perkėlimo eilutės pabaigoje tvarkymas originale ir galutiniame tekste, didžiosios raidės, „s“ vartojimas anglų kalbos kilmininko linksnyje, homografai ir Komisijos susitarimų laikymas (pirmiausia skaičių rašymas).

3.3 Sistemos atnaujinimai: žodynų ir programų atnaujinimas Komisijos prašymu. Rangovas veikia glaudžiai bendradarbiaudamas su Komisija, kad būtų užtikrinta sklandi atnaujinimų integracija.

3.4 Dokumentacijos atnaujinimai: rangovas atlieka reikalingus dokumentacijos (pvz., kodavimo žinyno) atnaujinimus, susijusius su sistemos dalimis, už kurias jis atsakingas, ir išsaugo pataisytus dokumentus duomenų centre. Atnaujintose versijose pateikiami pagal sutartį atliktų patobulinimų ir pakeitimų apibūdinimai <...>."

(3.1 Dictionary coding: Dictionary coding based on feedback, glossaries and texts submitted to MT by users, including the «levelling-up» of dictionaries between language pairs. A utility will be provided to help with coding. […] This task also includes:

The revision and encoding of MT dictionary files which have been prepared for the Commission's MT service by other sources.

The harvesting of users' custom dictionary files – if requested, the contractor will review user entries, and where terms are of general use, include them in the main dictionaries, ensuring that there is no conflict with existing terms.

3.2 Enhancements, Adaptations and Additions to Linguistic Routines: Specific improvements to Analysis, Transfer and Synthesis programs based on feedback, glossaries and texts submitted to MT by users. For example: the treatment of hyphenated words in source and target output, capitalisation, the English genitive s, homographs, and respect of Commission conventions (amongst others, for the writing of numbers).

3.3 System updates: Updates to dictionaries and programs will take place as required by the Commission. The contractor will work closely with the Commission to ensure the smooth integration of updates.

3.4 Documentation updates: The contractor shall update as required any documentation (e.g. coding manuals) on parts of the system for which he is responsible and shall store revised documents at the Data Centre. The updated versions shall include a description of, and explanation for, improvements and changes made under contract <…>)

230 Ieškovių teigimu, šioms užduotims atlikti reikia pakeisti ir pritaikyti *Systran* programos (*EC-Systran Unix* versijos) sistemos branduolį, kalbines programas ir duomenų

struktūrą, o tam reikia pakeisti šios programos šaltinio kodą ir parengiamąją projekto medžiagą. Būtinybę turėti šaltinio kodą ir jį keisti, siekiant atlikti skelbime apie konkursą nurodytas užduotis, patvirtina skelbimo apie konkursą 3.7.5 punktas, pagal kurį viena iš rangovui tenkančių pareigų yra užtikrinti, kad Komisijos serveriuose būtų teisingai įdiegtos ir sukompiliuotos naujausios šaltinio kodo, žodynų ir programų versijos.

231 Be to, H. Bitan pirmojoje techninėje pažymoje nurodyta ir Komisija neginčija, kad pagal sudarytą sutartį *Gosselies* patikėtų darbų įgyvendinimas turės įtakos iš *Systran Unix* versijos perimtiems *EC-Systran Unix* versijos elementams.

232 H. Bitan pirmojoje techninėje pažymoje išdėstytame programos *Systran* elementų funkciniame paaiškinime nurodoma:

— konkurse (skelbimo apie konkursą 3.2 punktas, žr. šio sprendimo 229 punktą) minėta „žodžių su jungiamaisiais brūkšneliais atskyrimo“ funkcija atliekama branduolyje, išankstinio dokumentų apdorojimo moduliuose,

— konkurse (skelbimo apie konkursą 3.2 punktas, žr. šio sprendimo 229 punktą) minėta „didžiųjų raidžių“ funkcija, t. y. didžiųjų raidžių rašymo tarp skirtingų kalbų pritaikymas, atliekama branduolyje, teksto apdorojimo po vertimo moduliuose,

— konkurse (skelbimo apie konkursą 3.2 punktas, žr. šio sprendimo 229 punktą) minėtos tipografinio formatavimo funkcijos (pvz., skaičių arba tarpų valdymas) atliekamos branduolyje, teksto apdorojimo po vertimo moduliuose,

— konkurse (skelbimo apie konkursą 3.2 punktas, žr. šio sprendimo 229 punktą) minėtos žodynų naudojimo funkcijos (pvz., siekiant atkurti anglų kalbos kilmininko linksnį) atliekamos branduolyje, kuriame įtvirtinti kiekvienos kalbos ypatumai.

233 Kaip jau buvo išdėstyta, šalys neginčija, kad branduolys yra „kalbinio vystymo“ pagrindas. Jis nėra sudarytas iš nekintančių bibliotekų, nepriklausančių nuo „kalbinio vystymo“ proceso, bet, atvirkščiai, yra sudėtinė ir esminė šio proceso dalis. Šiuo klausimu H. Bitan pirmojoje techninėje pažymoje nurodyta, kad „įprasto kalbinio vystymo metu“ branduolį reikia keisti daugelį kartų, įskaitant ir šių konkurse numatytų darbų atveju: „Kalbinių sekų patobulinimai, pritaikymai ir papildymai“ (skelbimo apie konkursą 3.2 punktas, žr. šio sprendimo 229 punktą ir H. Bitan pirmąją techninę pažymą).

234 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog norėdamas įgyvendinti jam patikėtas užduotis konkurso laimėtojas turi turėti *EC-Systran Unix* versijos šaltinio kodus tam, kad galėtų juos pritaikyti ir pakeisti, atlikęs skelbimo apie konkursą 3.2 punkte nurodytus specialius vertinimo, perdavimo ir sintezės programų patobulinimus ir skelbimo apie konkursą 3.3, 3.4 ir 3.7.5 punktuose nurodomus atnaujinimus.

235 Komisijos pateiktais argumentais negalima užginčyti šio vertinimo. Šiuo klausimu reikia priminti, kad Komisija kategoriškai neigia perdavusi *EC-Systran Unix* versijos šaltinio kodus darbams, kuriuos reikia atlikti pagal su bendrove *Gosselies* sudarytą sutartį, vykdyti. Ji pažymi, kad šiai bendrovei patikėtiems darbams atlikti nereikėjo įsikišimo į programos branduolį.

236 Šis prieštaravimas paremtas 2008 m. sausio 16 d. VGD technine pažyma, skirta pateikti atsakymus į H. Bitan pirmąją techninę pažymą (toliau – antroji pažyma arba VGD antroji pažyma). Antrosios pažymos įžangoje VGD teigia, kad H. Bitan pirmąja technine pažyma pirmiausia siekiama įrodyti, jog visi kalbinio tipo pakeitimai vyksta „vertinimo lauke“, todėl neišvengiamai reikia tvarkyti branduolį ir tam reikalingas

paties branduolio pakeitimas. Vis dėlto VGD antrojoje pažymoje nurodoma, kad konkurse numatytiems su kalbinėmis sekomis susijusiems darbams branduolio pakeitimas nereikalingas.

237 Pagrįsdamas šį teiginį VGD pastebi, kad nereikia painioti „vertinimo lauko“ formos (branduolio lygiu nustatytos struktūros) ir turinio (kalbinėms programoms priskirti ir kalbinę reikšmę turintys kodai). Vadovaujantis vertimo sistemos sudedamųjų dalių moduliniu principu, turi būti nustatytos aiškios ribos ne vien tarp įvairių kalbinių modulių, bet ir tarp kalbinių modulių ir branduolio. VGD teigimu, branduolio reikšmė kalbinėje srityje yra labai ribota. Šiuo klausimu VGD pažymi, kad nors reikia sutikti, jog branduolys kontroliuoja vertimo proceso vykdymą, sąveikauja su visomis sudedamosiomis dalimis ir jame yra tam tikros funkcijos, kurias plačiąja prasme galima apibrėžti kaip kalbinio pobūdžio (skirstymas į sakinius, žodžių su jungiamaisiais brūkšneliais arba nerastų žodžių apdorojimas), taip pat reikia pripažinti, kad branduolio moduliai yra bendros apimties, o kalbinės sekos yra specifinės kiekvienai originalo kalbai, kalbų porai arba kalbai, į kurią verčiama.

238 Nagrinėdamas 2003 m. spalio 4 d. skelbime apie konkursą pateiktus pavyzdžius, priskirtus prie elementų, dėl kurių būtina įsikišti į branduolį, VGD pateikia tokius du argumentus:

— „atvirkščiai, nei teigia *Systran*, skelbime apie konkursą esanti nuoroda į (kalbines sekas) <...> teisingai atspindi paslaugų, kurias reikia suteikti, pobūdį, t. y. atlikti specialius vertinimo, perdavimo ir sintezės programų patobulinimus, pagrįstus naudotojų atsiliepimais. Skelbime apie konkursą pateikti problemų pavyzdžiai yra tik orientaciniai ir bet kuriuo atveju – kalbinio pobūdžio“,

— „atrodo akivaizdu, kad kalbinės problemos pirmiausia apdorojamos (kalbinėse sekose), nes, kaip matyti iš pavadinimo, tai yra jų paskirtis. Net jei tam tikros nurodytos problemos buvo apdorojamos branduolyje, jos taip pat gali būti ir iš tiesų yra apdorojamos (kalbinių sekų) ir žodynų lygiu. Kaip ir visose sudėtingose sistemose, kalbinių reiškinių apdorojimo ypatumai yra įvairūs ir sudėtingi.“

239 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad VGD iš tiesų neginčija H. Bitan teiginių, jog kai kurioms pagal sudarytą sutartį numatytoms užduotims atlikti reikalingi branduolio pakeitimai. Taigi VGD tiesiogiai pripažįsta, kad *Systran* programos branduolyje, kurio struktūra *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijose sutampa, yra tam tikros funkcijos, pvz., skelbime apie konkursą minėtas žodžių su jungiamaisiais brūkšneliais apdorojimas. Be to, VGD netiesiogiai pripažino H. Bitan teiginius ir nurodė, kad „net jei tam tikros (skelbime apie konkursą) nurodytos problemos buvo apdorojamos branduolyje, jos taip pat gali būti ir iš tiesų yra apdorojamos (kalbinių sekų) ir žodynų lygiu“. Iš tiesų galima arba visus žodžius su brūkšneliu tiesiogiai užkoduoti žodynuose, arba užsakyti sukurti ar patobulinti programą, kuri suteiktų galimybę žodžius su brūkšneliu apdoroti sistemiškai, išvengiant būtinybės kiekvieną iš jų užkoduoti žodynuose. Šiuo klausimu H. Bitan teigia ir VGD neprieštarauja, kad „žodžių su jungiamaisiais brūkšneliais“ funkcija, t. y. šį klausimą sistemiškai tvarkanti kompiuterio programa, yra atliekama branduolyje, išankstinio dokumentų apdorojimo moduliuose. Be to, VGD negali įtikinamai patvirtinti, kad skelbime apie konkursą nurodyti ir H. Bitan išskirti pavyzdžiai, kuriems, jo teigimu, reikalingas branduolys, yra išimtinai orientacinio pobūdžio. Vadovaujantis pačiomis skelbimo apie konkursą nuostatomis, tai yra *EC-Systran Unix* versijos naudotojų pateiktų pasiūlymų dėl specialių patobulinimų, kuriuos reikia atlikti vykdant sutartį, pavyzdžiai.

240 Dėl žodžių su brūkšneliais (pvz., žodžio „hospital-based“) apdorojimo VGD pastebi, kad branduolio vaidmenį sunkiai galima apibūdinti kaip kalbinį, nes jis apsiriboja, pirma, žodžio paieška žodyne tokia forma, kokia yra rašomas, antra, jei rezultatas neigiamas, pakartotine paieška be brūkšnelio (ieškoma žodžio „hospitalbased“). Jei paieška vis tiek būna nesėkminga, abiejų žodžių („hospital“ ir „based“) ieškoma atskirai. Šią žodžių rūšį galima nesunkiai apdoroti juos tiesiogiai užkoduojant žodyne, kaip jau buvo padaryta žodžio „medium-sized“, kuris dažnai pasitaiko Bendrijos dokumentuose, atveju. Vieną kartą žodį užkodavus jam nebereikalingas joks apdorojimas ir jis nebekelia jokių problemų. Taigi pagrindinė apdorojimo dalis vyksta kalbinėse programose ir pirmiausia vertinimo lygiu *Ehmrt000.c* programoje. Vėliau apdorojimas tęsiasi perkėlimo lygiu. Kai originalo kalba anglų, yra sukurtos daugelio kalbų porų kalbinės sekos, kuriomis apdorojami žodžiai su brūkšneliais.

241 Vis dėlto šie argumentai nepaneigia, kad norint įgyvendinti sudarytą sutartį būtinas įsikišimas į branduolį. Nesvarbu, kad įmanomas ir kitoks požiūris, kaip ir tai, ar prašomos funkcijos turinys yra kalbinio pobūdžio. Svarbus yra tik *EC-Systran Unix* versijoje taikomas metodas, kuris šiuo atveju sutampa su taikomu *Systran Unix* versijoje. Taigi niekas negali paneigti ieškovių informatikos eksperto tvirtinimo, kad žodžių su brūkšneliu apdorojimas, naudojant su šia funkcija susijusią programą, atliekamas branduolio lygiu. Tokia išvada juo labiau patvirtinta VGD antrojoje pažymoje (žr. šio sprendimo 239 punktą). Be to, skelbime apie konkursą šiuo klausimu iš laimėtojo reikalaujama ne užkoduoti visus esamus žodžius su brūkšneliu, bet pagerinti su šia funkcija susijusią kompiuterinę programą.

242 Dėl didžiųjų raidžių apdorojimo VGD teigia, kad branduolio vaidmuo yra visai ne kalbinis, bet labiau mechaninis. Pavyzdžiui, H. Bitan pirmojoje techninėje pažymoje minėtos *Rtrprint.c* programos, kuri yra branduolio programa, vaidmuo yra tik kalboje, į kurią verčiama, pritaikyti kalbinių programų ir, be kita ko, kalbinės sekos *Lefweekd.c*, kuri yra savaitės dienas apdoroti skirta kalbinių sekų programa, priimtus sprendimus. Be to, sprendimas taikyti „didžiųjų raidžių“ funkciją, remiantis gramatikos taisyklėmis ir kalbiniu kontekstu, yra priimamas kalbinėse programose ir pirmiausia kyla iš *Epropnou.c* programos, kuri apdoroja tikrinius daiktavardžius, sutrumpinimus, akronimus ir kt., padaryto vertinimo. Apdorojimas gali tęstis perdavimo kalbinėse sekose lygiu, kaip yra anglų-italų kalbų poroje. VGD taip pat teigia, kad sprendimas dėl didžiųjų raidžių gali būti priimtas netgi žodynų lygiu. Pavyzdžiui, visi tikriniai daiktavardžiai *(Panama, Palestine, Parkinson)* arba vokiečių kalbos daiktavardžiai yra užkoduoti su didžiąja raide žodžio pradžioje.

243 Vis dėlto šie argumentai nepaneigia, kad norint įgyvendinti sudarytą sutartį būtinas įsikišimas į branduolį. Šiuo klausimu nereikšminga, ar to įsikišimo pobūdis yra kalbinis, ar mechaninis, nes svarbu tik tai, jog negavus sutikimo buvo padaryti autorių teisių ir praktinės patirties saugomų elementų pakeitimai. Taip pat nereikšminga, kad įmanomas ir kitoks požiūris, nes svarbus tik *EC-Systran Unix* versijoje taikomas metodas, kuris šiuo atveju sutampa su taikomu *Systran Unix* versijoje. Šioje byloje skelbime apie konkursą iš laimėtojo reikalaujama pagerinti su šia funkcija susijusią kompiuterinę programą ir niekas negali paneigti ieškovių informatikos eksperto tvirtinimo, kad kompiuterinis didžiųjų raidžių pakeitimas iš vienos kalbos į kitą vyksta

branduolyje, apdorojimo po vertimo moduliuose. Juo labiau VGD pripažino, kad branduolys bent jau prisideda prie šio proceso, nes jame įgyvendinami tam tikrose sekose priimti sprendimai. Iš tiesų dėl *Systran Unix* ir *EC-Systran Unix* versijų šaltinio kodų reikia pažymėti, jog H. Bitan įrodė ne vien tai, kad 80–95 % abiejų versijų branduolių šaltinio kodai yra panašūs, bet ir tai, kad yra kitų panašumų kalbinių sekų lygiu, nes daugelis *Systran Unix* versijos sekų yra ir *EC-Systran Unix* versijoje. Kaip ir *EC-Systran Unix* versijoje, *Systran Unix* versijoje yra programa, kuria galima apdoroti didžiąsias raides. Šiuo atveju skelbime apie konkursą iš laimėtojo vėl reikalaujama ne užkoduoti visus esamus didžiąja raide rašomus žodžius, bet pagerinti su šia funkcija susijusią kompiuterinę programą.

244 VGD neaptaria Komisijos susitarimų laikymosi klausimo, nors, H. Bitan teigimu, tam taip pat reikia įsikišimo į branduolį.

245 Dėl anglų kalbos kilmininko linksnio „'s“ (pvz., žodžio „operator's“) apdorojimo VGD pažymi, kad branduolio vaidmuo apdorojant tokius žodžius yra labai ribotas ir apima tik „'s“ ištrynimą, kad būtų galima žodyne ieškoti paprasto žodžio (t. y. žodžio „operator“). Be to, kadangi šis apdorojimas veikia puikiai, nėra jokio reikalo jį keisti.

246 Šie įrodymai visai nepaneigia, kad norint įgyvendinti sudarytą sutartį būtinas įsikišimas į branduolį ir jo pakeitimas. Atvirkščiai, VGD tiesiogiai pripažįsta branduolio vaidmenį apdorojant anglų kalbos kilmininko linksnį ir tik nurodo, kad šiai funkcijai užtikrinti sukurta kompiuterinė programa veikia puikiai, nors iš paties skelbimo apie

konkursą teksto matyti, kad tai yra vienas iš specifinių patobulinimų, kuriuos turi įgyvendinti konkurso laimėtojas.

247 Bendrojo Teismo antrojoje klausimų grupėje ir posėdyje buvo pateiktas ne vienas klausimas dėl veiksmų, kuriuos buvo prašoma atlikti bendrovė *Gosselies*, pobūdžio. Be kita ko, Bendrasis Teismas prašė Komisijos nurodyti, ar ji iš tiesų suteikė prieigą prie *Systran* programos branduolio šaltinio kodų, kad leistų įgyvendinti bendrovei *Gosselies* patikėtus darbus, nesvarbu, ar šie kodai buvo iš dalies ar daugiausia susiję su kitomis *Systran* programos dalimis. Jei Komisija nurodytų, kad, pirma, nagrinėjamiems darbams nereikėjo įsikišimo branduolio pagrindo lygiu ir, antra, ji neatskleidė *EC-Systran Unix* sistemos šaltinio kodų *Gosselies*, šis teismas paprašė šalių nurodyti, ar ir kaip galima techniškai patikrinti šiuos tvirtinimus.

248 Atsakydama į šiuos klausimus Komisija patvirtino savo poziciją, kad „bendrovei *Gosselies* patikėtiems darbams nereikėjo įsikišimo branduolio pagrindo lygiu“, ir pažymėjo, kad „ji nesuteikė prieigos prie *Systran* programos branduolio šaltinio kodų ir neatskleidė *EC-Systran Unix* sistemos šaltinio kodų“. Ji taip pat nurodė konfidencialumo susitarimą, susijusį su 2003 m. spalio 4 d. skelbimu apie konkursą, kuris neturi didelės reikšmės Komisijos atsakomybės klausimui šioje byloje. Dėl šių teiginių, kuriems prieštarauja skelbimo apie konkursą tekstas ir H. Bitan pirmoji techninė pažyma, techninio patikrinimo atsakyme į antrąją klausimų grupę Komisija nurodo:

„Atsižvelgiant į anksčiau nurodytiems veiksmams atlikti reikalingą kompetenciją ir tai, kad *Gosselies* darbuotojai, kurie turėjo įgyvendinti sutartį su Komisija, buvo lingvistai (o ne informatikos specialistai), galima patvirtinti, jog šie darbuotojai neturėjo jokios galimybės kištis į branduolio pagrindą. Šiuo klausimu galima patikslinti, kad darbus, kuriuos tuomet atliko bendrovė *Gosselies*, šiuo metu atlieka Komisijos lingvistai.“

249 Šį atsakymą reikia palyginti su ieškovių atsakymu, kurių ekspertas H. Bitan trečiojoje techninėje pažymoje dėl Komisijos techninių teiginių patikrinimo metodo nurodo, kokių veiksmų reikia imtis norint palyginti dvi *EC-Systran Unix* programos versijas, t. y. versiją prieš konkursą ir versiją po jo, kurioje atsižvelgiama į Komisijos poreikius. Dėl šio klausimo buvo diskutuojama posėdyje, kuriame Komisija pažymėjo, kad tokius veiksmus atlikti nėra taip sunku, kaip ji manė anksčiau.

250 Todėl, atsižvelgiant į šalių pateiktus argumentus ir atsakymus į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus, reikia pripažinti, kad Komisija nesugebėjo užginčyti ieškovių pateiktų duomenų, kuriais jos pagrindžia teiginį, jog darbams, kuriuos buvo prašoma atlikti *Gosselies*, reikėjo turėti prieigą prie *EC-Systran Unix* versijos šaltinio kodo ir jį pakeisti. Komisijos pozicijai prieštarauja ir ieškovių šiuo klausimu pateikti techniniai duomenys, ir jos pačios skelbimas apie konkursą. Be to, ieškovės teigia, kad „paskelbiant konkursą tebuvo sukurtos bendrovės *Gosselies*, užuomazgos ir ji beveik neturėjo darbuotojų, tačiau pasamdžius buvusius *Systran Luxembourg* darbuotojus jai pavyko įgyti skelbime apie konkursą reikalaujamą personalo kompetenciją ir laimėti pirkimą“. Tačiau iš Komisijos atsakymo į paskutinės grupės klausimus ir 4 bei 5 prieduose pateiktų *Systran Luxembourg* veiklos ataskaitų matyti, kad ši bendrovė vykdė labiau kompiuterinio nei kalbinio pobūdžio užduotis. Posėdyje Komisija pateikė *Gosselies* darbuotojų gyvenimo aprašymus, iš kurių galima matyti, kad jie buvo ne vien lingvistai, bet ir informatikos specialistai, nesunkiai galintys prieiti prie *Systran* programos šaltinio kodų ir dirbti su jais, įskaitant priklausančius branduoliui arba susijusioms kalbinėms sekoms.

251 Galiausiai reikia pažymėti, kad atsakydama į trečiosios grupės klausimus dėl veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti apskaičiuojant žalą, Komisija priede pateikė civilinio inžinieriaus informatikos eksperto Belgijos teismuose L. Golvers parengtą 2010 m. gegužės 3 d. ekspertizės ataskaitą dėl tariamų pažeidimų, kuriuos padarė Komisija, kai pakeitė *EC-Systran Unix* versijos branduolį ir atskleidė *Systran* praktinę patirtį

(toliau – L. Golvers ataskaita); taip pat žr. ieškovių atsakymuose į ketvirtosios grupės klausimų priede pateiktas H. Bitan pastabas dėl L. Golvers ataskaitos, nepažeidžiant Bendrojo Teismo sprendimo dėl L. Golvers ataskaitos, ir bendrovės *Gosselies* administratoriaus A. Seck 2010 m. balandžio 23 d. parodymus, kuriuose atskleidžiamas šios bendrovės Komisijai atliktų darbų turinys (toliau – *Gosselies* parodymai).

252 Vis dėlto reikia pripažinti, kad L. Golvers ataskaita ir *Gosselies* parodymai buvo pateikti labai vėlyvoje proceso stadijoje, ir pateikiant šiuos dokumentus visiškai nebuvo paaiškinta vėlavimo juos pateikti priežastis. Tokią motyvavimo stoką dar sunkiau suprasti, nes įvairūs Komisijos veiksmų neteisėtumo aspektai, ypač susiję su informatikos ekspertize, kurios buvo tikimasi iš Komisijos, kad ši paneigtų ieškovių informatikos eksperto pateiktus argumentus, ir informacija, kurią buvo galima pateikti norint padėti geriau suprasti konkurso laimėtojo atliktus darbus, jau buvo analizuojami dviejų pirmųjų grupių klausimuose ir dėl jų vyko išsamios diskusijos posėdyje.

253 Atsižvelgiant į tai, vadovaujantis Procedūros reglamento 48 straipsnio 1 dalimi, reikia pripažinti, kad L. Golvers ataskaita ir *Gosselies* parodymai yra nepriimtini ir į juos nereikia atsižvelgti vertinant šalių argumentus.

254 Bet kuriuo atveju dėl L. Golvers ataskaitos reikia pažymėti, kad ji, nors ir parengta civilinio inžinieriaus informatikos eksperto Belgijos teismuose, neprieštarauja ieškovių eksperto šiuo klausimu pateiktos kompiuterinės ekspertizės rezultatams. Iš tiesų L. Golvers savo ataskaitos negrindė įvairiomis *Systran* programos versijomis, t. y. *Systran Unix* arba įvairiomis *EC-Systran Unix* versijomis prieš ir po to, kai buvo atlikti ginčijamame konkurse numatyti darbai, ir nenagrinėjo bendrovės *Gosselies* Komisijos sąskaita atliktų darbų rezultato. Šiuo klausimu reikia priminti, kad atsakydamas į

Bendrojo Teismo rašytinį klausimą ir posėdyje ieškovių informatikos ekspertas aiškiai nurodė, kaip Komisija galėtų palyginti įvairias *EC-Systran Unix* programos versijas, kad patvirtintų arba atmestų teiginius, jog įvairiems konkurse numatytiems darbams atlikti reikėjo prieigos prie branduolio ir susijusių kalbinių sekų ir dėl to jie buvo pakeisti. Komisijai kelis kartus buvo suteikta galimybė išvengti bet kokios atsakomybės, jeigu ji būtų pateikusi faktinių įrodymų, kad atlikus konkurse numatytus darbus nebuvo pakeisti jokie autorių teisių ir praktinės patirties saugomi *Systran* duomenys. Tokie faktiniai įrodymai L. Golvers ataskaitoje nepateikiami.

255 L. Golvers ataskaita išimtinai pagrįsta šios bylos dokumentais, priedais ir procesiniais veiksmais, įskaitant įvairias ieškovių informatikos eksperto techninėmis pažymas ir VGD tarnautojų bei bendrovės *Gosselies* administratoriaus ir buvusio *Systran Luxembourg* programuotojo D. Buisoni apklausas. Techniniu požiūriu L. Golvers iš esmės primena, kad Komisijai yra svarbūs jos sukurti žodynai, tačiau tai nėra ginčijama ir neužkerta kelio *Systran* grupei remtis intelektinės nuosavybės teisėmis į *Systran* programos branduolį pirminės *Systran Mainframe* versijos atveju, ypač *Systran Unix* versijos, kuri vienintelė reikšminga šioje byloje, atveju.

256 L. Golvers taip pat pažymi, kad bendrovės *Gosselies* darbuotojai tariamai neturėjo techninės kompetencijos, kurios reikia norint redaguoti sudėtingas C kalba parašytas programas, tačiau taip pat nurodo, kad bendrovę sudarė *Systran Luxembourg* darbuotojai, kurie puikiai galėjo dirbti su įvairiomis *Systran* programos versijomis.

257 Be to, apibūdindamas vykdant konkurso užduotį *Gosselies* atliktus darbus, L. Golvers ypač pabrėžia tuos, kurių reikia norint įvykdyti skelbimo apie konkursą 3.1 punktą, t. y. žodynų kodavimą, bet beveik neužsimena apie darbus, susijusius su 3.2 punkto įgyvendinimu, t. y. kalbinių sekų patobulinimus, pritaikymus ir papildymus.

258 Kodavimas buvo atliktas pasinaudojant išorine DMP programine įranga, kuri nėra minima skelbime apie konkursą ir apie kurios buvimą pirmą kartą užsiminta šioje proceso stadijoje 2010 m. gegužės 5 dieną. Remiantis L. Golvers ataskaita, žodynų kodavimą sudarė 10 577 įrašų pridėjimas arba pataisos. Šiuo klausimu L. Gosselies ataskaitoje nurodyta, kad bendrovės *Gosselies* „užduotis buvo patikrinti elektroninius žodynus, kuriems, einant laikui, reikėjo padaryti tūkstančius pataisymų“, ir tam ji „naudojo DMP programą, suteikiančią galimybę lengviau išryškinti neatitikimus, juos pataisyti ir <...> išsaugoti žodynus atviru duomenų bazių formatu“. Šiuo klausimu, atsižvelgiant į ieškovių eksperto išdėstytas pastabas, reikia pripažinti, kad mažai tikėtina, jog Komisija būtų galėjusi sumokėti apie 2 mln. eurų tam, kad prašytų išorinio paslaugų teikėjo pataisyti 10 577 įrašus programoje, nes, remiantis atsižvelgiant į pirkimo trukmę atliktais H. Bitan skaičiavimais, tai prilygo 2,5 įrašo per dieną kiekvienam *Gosselies* darbuotojui, nors *Systran* žodynininkas atlieka vidutiniškai 400 įrašų per dieną.

259 Dėl kitų darbų L. Golvers ataskaitoje trumpai nurodoma, kad bendrovė *Gosselies* „daugiausia atliko žodynų atnaujinimo darbus ir kelis kalbinių sekų pritaikymus ne „branduolyje“, bet automatiškai iš *Mainframe Amdhal* gautose bylose“. Gosselies ataskaitoje netgi neminimas šis atliktų darbų aspektas, išskyrus galbūt kiek dviprasmiškai nurodant, kad „žodynų pritaikymais buvo siekiama tik pagerinti vertimo kokybę“. Vadovaujantis L. Golvers teiginiu, net jei būtų įrodyta, kad bendrovės *Gosselies* atliktiems „keliems“ kalbinių sekų pritaikymams reikėjo dirbti su *EC-Systran Unix* versijos šaltinio kodais, *Systran* grupė šiuo klausimu neturėjo autorių teisių arba praktinės

patirties, nes tai būtų susiję tik su *Unix* versijos šaltinio kodais, kurie anksčiau buvo naudojami tik *EC-Systran Mainframe* versijoje, į kurią *Systran* grupė negalėjo teigti turinti jokių teisių, ir kurie negalėjo būti susiję su *Systran Unix* versija. Šiuo klausimu reikia priminti, jog iš tyrimo matyti, kad *Systran Unix* versiją galima pripažinti pirminiu ir originaliu produktu, kuriam gali būti taikoma apsauga, kad *EC-Systran Unix* versija yra *Systran Unix* išvestinė versija, turinti daug reikšmingų panašumų branduolio bei kalbinių sekų lygiu, ir kad Komisija niekuomet nesugebėjo nurodyti, į kuriuos *Systran Unix* branduolio ir kalbinių sekų elementus ji teigia turinti nuosavybės teises, kylančias iš jos teisių į su *EC-Systran Mainframe* susijusius žodynus ir susijusias kalbines sekas, kai ieškovės atitinkamu atveju negalėtų remtis teisėmis į pirminę *Systran Mainframe* versiją.

260 Kita vertus, ieškovės teigia ir pateikia pakankamai įrodymų, kad norint atlikti skelbimo apie konkursą 3.2 punkte nurodomus pakeitimus reikėjo prieigos prie *EC-Systran Unix* versijos elementų, kurie yra perimti iš *Systran Unix* versijos, ir juos pakeisti. Komisija nesugebėjo įrodyti priešingai, pateikusi įvairių *Systran* programos versijų palyginimą, kad įrodytų, jog vykdant konkurse numatytus darbus nebuvo pakeisti jokie *Systran Unix* versijos branduolyje esantys duomenys.

261 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad be išankstinio *Systran* grupės sutikimo suteikusi teisę atlikti darbus, dėl kurių reikėjo pakeisti *EC-Systran Unix* versijoje esančius su *Systran* programos *Systran Unix* versija susijusius elementus, Komisija pažeidė šioje srityje taikytinus bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus. Dėl šio pažeidimo, kuris yra pakankamai akivaizdus *Systran* grupės turimų autorių teisių ir praktinės patirties į *Systran* programos *Systran Unix* versiją pažeidimas, gali kilti Bendrijos deliktinė atsakomybė.

B — *Dėl patirtos žalos ir priežastinio ryšio*

1. Dėl *Systran Luxembourg* patirtos žalos ir priežastinio ryšio

a) Šalių argumentai

262 Ieškovės teigia, kad *Systran Luxembourg* patirta žala prilygsta mažiausiai 1 170 328 eurų. Šią žalą pirmiausia sudarė 2003 m. šios bendrovės patirti 571 000 eurų nuostoliai. Iš tiesų prieš 2003 m. Komisijai paskelbiant konkursą buvo nutraukti verslo ryšiai su *Systran Luxembourg* ir dėl to reikėjo atleisti šios bendrovės darbuotojus. Taigi reikia atsižvelgti į šiuos nuostolius, nes sprendimas atleisti darbuotojus buvo priimtas tik nutrūkus verslo ryšiams su Komisija. *Systran Luxembourg* patirtą žalą taip pat sudaro negautos pajamos iš sutarties, kurią po konkurso buvo suteikta teisė pasirašyti bendrovei *Gosselies*, taip pažeidžiant *Systran* grupės teises. Šias negautas pajamas ieškovės vertina 30 % grynosios maržos vertės. Kadangi su bendrove *Gosselies* sudarytoje sutartyje buvo numatyta 800 000 eurų metinė apyvarta ketverius metus, minėta žala prilygtų 30 % nuo 3 200 000 eurų, t. y. 960 000 eurų. Dubliko etape ieškovės patikslino, kad ši suma turėtų būti 599 328 eurų, atsižvelgiant į Komisijos pateiktus skaičiavimus, pagal kuriuos 30 % reikia skaičiuoti nuo 1 997 760 eurų sumos. *Systran Luxembourg* patirta žala kyla tiesiogiai iš Komisijos veiksmų, kurie vienintelei lėmė šios bendrovės darbuotojų atleidimus. Be to, *Systran Luxembourg* negautos pajamos yra tiesiogiai susijusios su Komisijos sprendimu konkurso laimėtoja pripažinti bendrovę *Gosselies*, taip pažeidžiant *Systran* grupės teises.

263 Komisija teigia, kad ieškovės neįrodė, jog nurodoma *Systran Luxembourg* žala iš tiesų buvo patirta. Be to, 2003 m. šios bendrovės patirti nuostoliai ir 2003–2007 m. negautos pajamos neatsirado dėl veiksmų, kuriais kaltinama ši institucija. Iš tiesų *Systran Luxembourg* ir *Systran* nedalyvavo 2003 m. spalio 4 d. paskelbtame konkurse. Be to, net darant prielaidą, kad žala buvo patirta, nustatant apskaičiavimo pagrindą reikėjo atsižvelgti į po 2003 m. kovo 4 d. konkurso su bendrove *Gosselies* sudarytų sutarčių bendrą apyvartą, t. y. 1 997 760 eurų ketveriems metams, o ne 3 200 000 eurų, kaip teigė ieškovės. Be to, *Systran Luxembourg* veiklos tikslai buvo įvairūs ir apėmė „informacinių technologijų projektus pirmiausia natūralių kalbų srityje, informatikos paslaugų ir programų pardavimą bei teikimą, bet kokios formos teksto apdorojimą, įvedimą ir vertimą“. Taigi negalima teigti, kad *Systran Luxembourg* veikla buvo nutraukta dėl Komisijos.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

264 Ieškovės reikalauja atlyginti 1 170 328 eurų *Systran Luxembourg* tariamai patirtą žalą, t. y. 571 000 eurų dėl nuostolių, susijusių su veiklos nutraukimu 2003 m., ir 599 328 eurų dėl negautų pajamų, susijusių su bendrovės *Gosselies* pripažinimu konkurso laimėtoja.

265 Vis dėlto reikia pažymėti, kad faktinė aplinkybė, dėl kurios atsirado su veiklos nutraukimu susijusi žala, kaip tai posėdyje patikslino ieškovės, buvo Komisijos veiksmai, kuriais siekta priversti *Systran Luxembourg* atleisti darbuotojus. Tačiau net darant prielaidą, kad toks veiksmas, dėl kurio buvo nutraukti verslo santykiai, būtų įrodytas, jis nėra susijęs su *Systran* autorių teisėmis ir praktine patirtimi į *Systran Unix*, t. y. pažeidimu, kuriuo kaip neteisėtais veiksmais remiasi ieškovės ir kuris buvo pripažintas šioje byloje. Be to, žala, kurią sudaro negautos pajamos, negali būti tiesiogiai priskiriama Komisijai, nes *Systran Luxembourg* nedalyvavo ginčijamame konkurse, kurio laimėtoja buvo paskelbta bendrovė *Gosselies*.

266 Nesant priežastinio ryšio tarp veiksmų, kuriais kaltinama Komisija, ir *Systran Luxembourg* tariamai patirtų nuostolių, šiai bendrovei negali būti atlyginta jos nurodoma žala.

267 Dėl to reikia atmesti *Systran Luxembourg* reikalavimą atlyginti žalą, susijusią su veiklos nutraukimu 2003 m. ir dėl negautų pajamų, susijusių su bendrovės *Gosselies* pripažinimu konkurso laimėtoja.

2. Dėl *Systran* patirtos žalos ir priežastinio ryšio

268 Šiuo metu svarbu priminti, kad Bendrijos deliktinei atsakomybei, kaip ji suprantama pagal EB 288 straipsnio antrą pastraipą, atsirasti būtina, kad žala, kurią prašoma atlyginti, būtų reali ir tikra (žr. 126 punkte minėto Sprendimo *Agraz ir kt. prieš Komisiją* 27 punktą ir nurodytą teismo praktiką) ir būtų pakankamai aiškus priežastinis institucijos veiksmų ir žalos ryšys (šiuo klausimu žr. 1978 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dumortier ir kt. prieš Tarybą*, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, Rink. p. 3091, 21 punktą).

a) Šalių argumentai

Dėl įvairių žalos formų, žalos realumo ir priežastinio ryšio

269 Pirma, ieškovės nurodo, kad *Systran* patirta turtinė žala sudaro 46 804 000 eurų. Ši žala atsirado tiesiogiai dėl Komisijos veiksmų. Pirmiausia ji kilo dėl *Systran* turimų *Systran Luxembourg* akcijų vertės sumažėjimo. Šių akcijų, kurių 100 % yra įtraukta į

Systran apskaitą, vertė yra 1 950 000 eurų, prie kurios pridėjus papildomą 64 000 eurų atidėjimą gaunama bendra 2 014 000 eurų suma. *Systran* turtinę žalą taip pat sudaro jos nematerialiojo turto ekonominės vertės sumažėjimas. Komisijai konkurso laimėtoja pripažinus bendrovę *Gosselies* ir taip atskleidus *Systran* praktinę patirtį be jos išankstinio sutikimo, šios bendrovės turtas neteko ekonominės vertės, kurios pagrindas buvo minėto turto slaptumas. Taigi žala, kurią visą turi atlyginti Komisija, atitinka atskleistos praktinės patirties vertę. Ieškovės taip pat tvirtina, kad tariamas autorių teisių ir praktinės patirties atskleidimas joms padarė realią žalą. Jos pateikia įvairius platintojų, finansininkų ir auditorių liudijimus, patvirtinančius, kiek Komisijos požiūris į ieškovių autorių teises padarė joms didelę žalą.

270 Komisija kritikuoja šį turtinės žalos įvertinimą, nes nebuvo įrodytas nurodytos žalos realumas, ir net jei ši institucija būtų padariusi tariamus pažeidimus, kuriais yra kaltinama, dėl šių pažeidimų *Systran Luxembourg* akcijos negalėjo netekti visos savo vertės ir nebuvo padaryta žala, atitinkanti *Systran* nematerialiojo turto visos vertės praradimą. Ieškovės taip pat neįrodė jokio priežastinio tariamų pažeidimų ir tariamai patirtos žalos ryšio. Be to, iš 2005 m. *Systran* metinės ataskaitos, kurioje atsispindi 2001–2005 m. apskaita, matyti, kad 2003 m. buvo ypač pelningi, palyginti su ankstesniais (2001 ir 2002) ir vėlesniais (2004 ir 2005) metais. Šioje metinėje ataskaitoje apyvartos sumažėjimas nėra grindžiamas Komisijos, kaip klientės, praradimu arba tariamu Komisijos padarytu autorių teisių pažeidimu. Šiuo klausimu metinėje ataskaitoje nurodyta:

„Paprastai kompiuterinės programos nėra patentuotini išradimai. Grupė išlaiko visas su savo technologija ir produktais susijusias autorių teises. Šiuo metu Grupė nedalyvauja ginčuose intelektinės nuosavybės srityje <...>. Nevyksta joks bylinėjimasis

teisme arba arbitražo procesas, kuris gali arba nesenoje praeityje galėjo turėti reikšmingos įtakos Grupės finansinei situacijai, veiklai arba rezultatams.“

271 Dėl įvairių liudijimų, pateiktų siekiant pademonstruoti žalos realumą, Komisija pirmiausia ginčija auditorių ataskaitą, nes joje nurodyta, kad atskleidimas, kuriuo ji kaltinama, iš dalies lėmė *Systran* padarytą atidėjimą. Ji iš esmės tvirtina, kad tai buvo „pasinaudojimas galimybe“, kurio imtasi vienais metais, t. y. 2008 m., kai visos bendrovės buvo atsargios. Komisija taip pat teigia, jog būtų akivaizdžiai netikslu teigti, kad jos veiksmai sutrikdė *Systran* grupės verslo ryšius, nes būtent ši grupė pranešė apie ginčą žiniasklaidai, ir nei Komisija, nei bendrovė *Gosselies* nebuvo *Systran* grupės konkurentės. *Systran* platintojų pateikti dokumentai akivaizdžiai buvo parengti *a posteriori* ir būtų absurdiška teigti, kad tariamas autorių teisių pažeidimas būtų galėjęs turėti įtaką šiems platintojams. Verslo sunkumai greičiau buvo susiję su konkuruojančių sprendimų atsiradimu, įvairiomis pasenusiomis programos versijomis arba 2008–2009 m. ekonomine krize. Be to, Komisija teigia, kad teiginys, jog šios institucijos veiksmai galėjo tapti didele kliūtimi *Systran* grupe susidomėjusiems investuotojams, yra netikslus. Investuotojų veiksmus iš tiesų galima paaiškinti tuo, kad *Systran* grupė prarado Komisiją kaip klientą. Šiuo klausimu nebuvo įrodytas joks priežastinis ryšys.

272 Antra, ieškovės vertina *Systran* patirtą moralinę žalą mažiausiai 2 mln. eurų. Šią moralinę žalą galima įvertinti tik apytiksliai, nors ji neabejotinai buvo patirta, nes *Systran* grupė patyrė didelių nuostolių dėl Komisijos padaryto atskleidimo. *Systran* grupės reputacija taip pat nukentėjo dėl to, kad ieškovės buvo priverstos pradėti procesą prieš institucinį klientą, ir tai smarkiai pablogino jų įvaizdį ir verslo santykius. Be to, Komisijos veiksmai galėjo tik paskatinti kitus esamus ir galimus *Systran* grupės klientus bandyti gauti jos sistemą kitais nei verslo metodais.

273 Šiuo klausimu Komisija pastebi, kad tik *Systran* yra atsakinga už tai, jog ginčas buvo nušviestas žiniasklaidoje, todėl ji neturi atlyginti jokios moralinės žalos. Komisija taip pat pažymi, kad jei nuo autorių teisių pažeidimo nukentėjęs subjektas negali pateikti patirtos žalos arba jos apimties įrodymų, žalą atlyginti gali būti atsisakyta arba skirtas tik „simbolinis frankas“. Nebuvo pateikta jokių 2 mln. eurų moralinės žalos ir priežastinio veiksmų, kuriais kaltinama Komisija, ir tariamos žalos ryšio įrodymų.

Dėl pirminio nematerialiojo turto vertės praradimo įvertinimo

274 Atsakydamos į Komisijos pastabas dėl nematerialiojo turto vertės praradimo ieškovės pateikė savo finansų eksperto parengtą pažymą (Apskaitos eksperto ir auditoriaus Prancūzijoje, pripažinto daugelyje Prancūzijos teismų, įskaitant *Cour de cassation*, A. Martin pažyma dėl *Systran* nematerialiojo turto įvertinimo, toliau – pirmoji ieškovių finansinė pažyma). *Systran*, kuri yra „vieno produkto“ bendrovė, vienintelis vertintinas nematerialusis turtas yra programa ir praktinė patirtis, kurios apskaitoje iš dalies atspindėtos kaip materialusis turtas. Vis dėlto ši apskaitos vertė nėra minėto turto reali vertė, kurią galima įvertinti pagal bendrovės vertę vertybinių popierių biržoje. Šioje byloje *Systran* akcijų kursas leidžia atskleisti akivaizdų ryšį tarp Komisijos pažeidimų ir šios bendrovės vertės rinkoje kritimo, t. y. kartu ir jos nematerialiojo turto vertės kritimo. Pirmojoje ieškovių finansinėje pažymoje A. Martin nurodo: „*Systran* nematerialųjį turtą (galima) įvertinti atsižvelgiant į kapitalizaciją vertybinių popierių biržoje 2004 m. pradžioje, sudariusią apie 43–45 mln. eurų. Šį nematerialųjį turtą iš esmės sudaro automatinio vertimo programa, unikalus *Systran* produktas, ir su ja susijusi praktinė patirtis. 2004 m. šios įmonės nematerialiojo turto vertė buvo tik

23–24 mln. eurų, t. y. 20–21 mln. eurų mažiau, ir šį sumažėjimą galima paaiškinti tik Komisijos veiksmais <...>, dėl kurių minėti elementai buvo atskleisti ir pradėtas ginčijamas jų panaudojimas“. Atsižvelgdamos į tai, ieškovės šiuo metu teigia, kad iš Komisijos dėl nematerialiojo turto vertės praradimo turi būti priteista 44 790 000 eurų, nes dėl atskleidimo šis turtas prarado bet kokią ekonominę vertę. Iš Komisijos bent jau reikia priteisti realią ir jau pripažintą žalą, kurią sudaro rinkos nustatomos vertės praradimas, t. y. dėl atskleidimo susidariusi 21 mln. eurų suma.

275 Atsakydama į pirmąją ieškovių finansinę pažymą, Komisija pateikia jos finansų eksperto parengtą pažymą (įmonių revizorė Belgijoje P. Tytgat). Dėl teiginio, kad „po kritimo 2004 m., daugiausia sukelto Komisijos (kaip klientės) praradimo, 2005 m. *(Systran)* apyvarta išliko stabili ir dar kartą sumažėjo 2006 m.“, Komisijos ekspertė teigia, jog šios institucijos klientė buvo *Systran Luxembourg*, o ne *Systran*, ir tokia išvada leidžia teigti, kad *Systran* apyvartos sumažėjimas nebuvo nulemtas tariamo autorių teisių pažeidimo. Atmesdama tvirtinimus, kad „vertybinių popierių rinkos kapitalizacijos sumažėjimą 2004 m. <...> galima paaiškinti tik Komisijos veiksmais“ ir „nuolatiniu *Systran* (akcijų) kurso kritimu 2004 m., plintant naujienoms apie su Komisija siejamą programos ir su ja susijusios praktinės patirties atskleidimą, nors vertybinių popierių rinkos vertė augo, CAC 40 indekso vidutinei mėnesio vertei pakilus nuo 3 636 (punktų) 2004 m. sausio mėn. iki 3 796 (punktų) gruodžio mėn.“, Komisijos ekspertė nurodo, jog *Systran* akcijų vertės kaitą reikia lyginti ne su CAC 40 indekso kaita, o su sektoriniu Paryžiaus biržos Programų ir informatikos paslaugų indeksu. Jo kaita patvirtina, kad *Systran* akcijų kaina atitiko sektorinio indekso kaitą, o tai įrodo, jog tariamas autorių teisių pažeidimas nebuvo nurodomos žalos priežastis. Be to, nematerialaus turto vertė priklauso nuo finansinio įvertinimo atitinkamu momentu, o ne nuo akcijų kurso, kuris priklauso nuo daugelio kitų veiksnių. Taigi ieškovės klaidingai teigia, kad bendrovės nematerialaus turto vertė automatiškai ir besąlygiškai priklauso nuo vertybinių popierių biržos kapitalizacijos. Komisijos ekspertė taip pat pažymi, kad *Systran* turtą sudarė ne vien *Systran* programa. Ši bendrovė pardavinėjo kitas programas ir turėjo prekės ženklą, kuris, atsižvelgiant į jos padėtį vertimo programų rinkoje, yra dar vienas svarbus jos nematerialaus turto elementas. Taigi *Systran* nėra

„vieno produkto“ bendrovė ir negalima teigti, kad galėjo būti paveikta viso *Systran* verslo paskirties turto vertė.

Dėl kitų žalos įvertinimų

276 Po posėdžio ir atsakydamos į trečiosios ir ketvirtosios grupių klausimus dėl žalos įvertinimo ieškovės nurodė du Direktyvos 2004/48 13 straipsnyje numatytus įvertinimo metodus, t. y. vadinamą „neigiamų ekonominių pasekmių“ metodą, pagal kurį atsižvelgiama į „visus atitinkamus aspektus“, įskaitant negautas pajamas ir nematerialiojo turto vertės sumažėjimą, ir „vienkartinės žalos atlyginimo sumos“ metodą, pagal kurį nustatoma vienkartinė žalos atlyginimo suma, remiantis tokiais elementais, kaip antai autorinis atlyginimas, kurį būtų reikėję sumokėti, jei pažeidėjas būtų prašęs sutikimo naudotis atitinkama intelektinės nuosavybės teise. Prie ieškovių atsakymų pridedamos dvi jų finansų eksperto parengtos pažymos (2010 m. balandžio 23 d. A. Martin pažyma ir 2010 m. birželio 2 d. A. Martin pažyma, toliau atitinkamai – antroji ieškovių finansinė pažyma ir trečioji ieškovių finansinė pažyma).

277 Pirmiausia ieškovės grįžta prie dėl nematerialiojo turto vertės praradimo patirtos žalos realumo klausimo. Jos pažymi, kad 2004 m. vos per 12 mėn. nuo konkurso laimėtojos paskelbimo jų nematerialiojo turto vertė sumažėjo 46 %, t. y. apie 20–21 mln. eurų, nors tuo pačiu laikotarpiu sektoriaus akcijų kapitalizacija vertybinių popierių biržoje išaugo 1,5 %, vadovaujantis Paryžiaus biržos Programų ir informatikos paslaugų

indekso duomenimis. Tokį akcijų kurso kritimą galima paaiškinti tik Komisijos įvykdytu *Systran* praktinės patirties atskleidimu. Vėliau šis vertės praradimas dar padidėjo ir 2010 m. kovo mėn. pasiekė 43–45 mln. eurų.

278 Be to, ieškovės teigia, kad į nematerialiojo turto vertės praradimą reikia atsižvelgti pasirenkant, ar taikyti neigiamų ekonominių pasekmių, ar vienkartinės žalos atlyginimo sumos metodą. Šį vertės praradimą galima įvertinti dviem būdais: nustatant ateities pinigų srautų praradimus, kaip posėdyje siūlė Komisijos finansų ekspertė P. Tytgat, arba palyginant su vertybinių popierių rinkos kapitalizacija, kaip iš pradžių siūlė A. Martin. Ieškovės teigia, kad pirmasis metodas yra mažiau tinkamas nei antrasis, nes paremtas išankstiniais ir numanomais veiksniais. Vis dėlto šį būdą taikė A. Martin antrojoje ieškovių finansinėje pažymoje, kurioje pripažįstama, kad *Systran* patirta žala būtų 33,5 mln. eurų (t. y. 18,5 mln. eurų 2004–2010 m. laikotarpiu ir 15 mln. eurų ateityje, vadovaujantis duomenimis, atnaujintais siekiant atsižvelgti į 2010 m. pirmąjį pusmetį). Dėl antrojo būdo ieškovės teigia, kad teiginys, jog vertybinių popierių biržos kapitalizacijos sumažėjimą būtų galima paaiškinti kitais veiksniais nei neteisėti Komisijos veiksmai, teoriškai yra pagrįstas, bet nereikšmingas šioje byloje, nes joks kitas veiksnys negali paaiškinti vertybinių popierių biržos kapitalizacijos sumažėjimo 46 % 2004 m., palyginti su atitinkamo indekso augimu 1,5 %. Bet kuriuo atveju, kad ir koks būdas būtų taikomas, dėl nematerialiojo turto vertės praradimo patirtos žalos dydis yra mažiausiai 20 mln. eurų.

279 Atsakydamos į Bendrojo Teismo klausimą dėl nematerialiojo turto vertės praradimo įvertinimo taikant 5 % dydį nuo 2004 m. apyvartos, ieškovės nurodo, kad tokį požiūrį būtų galima taikyti tik pagal vienkartinės žalos atlyginimo sumos, o ne neigiamų ekonominių pasekmių metodą. Nusprendus taikyti vienkartinės žalos atlyginimo sumos metodą, reikėtų atsižvelgti į tokius veiksnius: autorinio atlyginimo, kurį būtų turėjusi mokėti Komisija už galimybę keisti *Systran* šaltinio kodą, dydį (t. y. 10,9 mln. eurų už

laikotarpį nuo 2004 m. iki 2010 m. pirmojo pusmečio), jį padidinus, pirma, „papildoma suma“, atsižvelgiant į kitus veiksnius, kaip antai *Systran* konkurencinės padėties susilpnėjimas, klientų praradimas ir kliudymas gebėjimui plėstis, kuriuos galima atlyginti tik priteisiant anksčiau nurodytą autorinį atlyginimą (šiuo klausimu A. Martin nurodo, kad ši papildoma suma gali būti nustatyta taikant procentinę dalį nuo apyvartos, jei būtų atsižvelgiama į pasaulinę, o ne Europos apyvartą, kaip apskaičiavimo bazė būtų pasirinkta 2003 m. apyvarta ir taikomas ne 5 %, bet 10 % dydis), ir, antra, žala ateityje A. Martin vertinama 15 mln. eurų.

280 Komisija pirmiausia ginčija *Systran* grupės patirtos turtinės žalos realumą, nes jo negalima pakankamai tiesiogiai susieti su veiksmais, dėl kurių ji kaltinama. Remdamasi savo teisėmis į žodynus, Komisija teigia, kad gali vykdyti darbus, kuriuos buvo prašoma atlikti bendrovės *Gosselies*, be *Systran* grupės sutikimo. Komisija taip pat pažymi, kad *Gosselies* darbuotojai anksčiau buvo įdarbinti *Systran Luxembourg*, todėl turėjo praktinės patirties, dėl kurios atskleidimo ji yra kaltinama. Prie Komisijos atsakymų buvo pridėta jos finansų ekspertės parengta pažyma (2010 m. gegužės 3 d. P. Tytgat pažyma ir 2010 m. birželio 10 d. P. Tytgat pažyma, toliau atitinkamai – antroji Komisijos finansinė pažyma ir trečioji Komisijos finansinė pažyma).

281 Atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą dėl žalos dalies, patirtos taikant 5 % dydį nuo po 2004 m. pasiektos apyvartos, Komisija pakartoja P. Tytgat vertinimą, pagal kurį „rėmimasis 5 % dydžiu nuo po 2004 m. *Systran* pasiektos apyvartos yra nereikšmingas“. P. Tytgat pažymi, kad jokie faktiniai įrodymai neleidžia tvirtinti, kad *Systran* verslo paskirties turto vertė galėjo būti pakeista nuo 2004 metų. Kadangi nedalyvavo Komisijos paskelbtame konkurse 2004 m., *Systran* „atitinkamu metu užėmė nepalankią poziciją dėl vienos iš savo veiklos sričių“. Vertinant sudėtingą *Systran* veiklos

sričių, išlaidų, antkainių ir apyvartų visumą, neįmanoma aiškiai, tiksliai ir pagrįstai įvertinti konkretaus veiksmo finansinių pasekmių, kaip ir negalima įvertinti žalos, patirtos dėl vertybinių popierių biržos kapitalizacijos praradimo. Be to, nuo 2005 m. *Systran* grupės vertę galėjo paveikti įvairūs veiksniai. Vienintelis būdas, kuriuo galima įvertinti būsimą žalą, yra atsižvelgti į „išimtinai prarasto turto sukuriamų pinigų srautų praradimą ateityje“, remiantis iš apačios kylančiu, „t. y. pagrįstu turtą kuriančio vieneto sutartimis ir išlaidų centrais“, o ne iš viršaus besileidžiančiu, „t. y. pagrįstu bendra visų produktų, sutarčių, valstybių apyvarta ir taikant nepagrįstus vienkartinės sumos koeficientus“, požiūriu. Be to, *Systran* veikla apėmė „daugelį produktų, segmentų, teritorijų, prieigų ir todėl daugelį klientų“. Remiantis 2008 m. *Systran* metine ataskaita, programų kūrimo veikla, kuri yra ciklinė, mažėjo, nes *Systran* programos 6 versija buvo beveik pasenusi ir visi laukė pasirodant 7 versijos. P. Tytgat nurodoma daugelį dimensijų apimanti visuma ir kai kurių *Systran* parduodamų produktų trumpas vartojimo laikas lemia, kad kai kurios jos apyvartos dalys yra nepastovios ir todėl bet koks rėmimasis apyvarta būtų pavojingas. Galiausiai didžioji *Systran* apyvartos dalis gaunama iš didžiųjų interneto paslaugų teikėjų, o tai įrodo, kad žala nebuvo patirta, nes šie klientai vis dar buvo išsaugoti.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

282 Šioje byloje ieškovės reikalauja atlyginti 46 804 000 eurų turtinę žalą, kurią *Systran* patyrė dėl Komisijos veiksmų, t. y. 2 014 000 eurų dėl *Systran Luxembourg* akcijų vertės sumažėjimo ir 44 790 000 eurų dėl nematerialiojo turto vertės praradimo, įskaitant jau pripažintus 21 mln. eurų nuostolius.

Dėl *Systran Luxembourg* akcijų vertės sumažėjimo

283 Dėl žalos, susijusios su *Systran Luxembourg* akcijų vertės sumažėjimu po to, kai ši bendrovė nutraukė veiklą, reikia pažymėti, kad *Systran* negali šiuo atveju reikalauti žalos atlyginimo, nes *Systran Luxembourg* veiklos nutraukimo priežastis, ieškovių teigimu, buvo Komisijos veiksmai, kuriais siekta priversti šią bendrovę atleisti darbuotojus (žr. šio sprendimo 265 punktą). Tokie veiksmai, net darant prielaidą, kad jie būtų įrodyti, nėra susiję su *Systran* autorių teisėmis į *Systran Unix* versiją ir praktine patirtimi, kurių pažeidimas yra neteisėti veiksmai šioje byloje. Be to, jei nagrinėjami veiksmai būtų apibūdinti kaip kitos bendrovės paskelbimas ginčijamo konkurso laimėtoja, šiuo klausimu nurodoma žala negalėtų būti tiesiogiai priskiriama Komisijai, nes *Systran Luxembourg* nepateikė savo kandidatūros ginčijamame konkurse ir dėl to konkurso laimėtoja buvo paskelbta bendrovė *Gosselies*.

284 Nesant priežastinio veiksmų, kuriais kaltinama Komisija, ir tariamos žalos ryšio, *Systran* reikalavimą atlyginti nuostolius, susijusius su *Systran Luxembourg* akcijų vertės sumažėjimu, reikia atmesti.

Dėl nematerialiojo turto vertės praradimo

285 Žala, susijusi su *Systran* nematerialiojo turto vertės praradimu, ieškovėms turi būti atlyginta, jei patvirtinama, kad žala, kurią jos prašo grąžinti, yra reali ir tikra ir kad yra pakankamai aiškus priežastinis Komisijos veiksmų ir žalos ryšys.

— Dėl ieškovių siūlomo pradinio įvertinimo

286 Pirmiausia reikia pažymėti, kad negalima pritarti ieškovių iš pradžių siūlytam būdui įvertinti *Systran* nematerialiojo turto vertės praradimą. Iš tiesų šis vertinimas remiasi *Systran* vertės vertybinių popierių biržoje palyginimu su indeksu, apimančiu 40 pagrindinių Paryžiaus biržoje kotiruojamų bendrovių (CAC 40 indeksas) (žr. šio sprendimo 274 punktą ir pirmąją ieškovių finansinę pažymą). Šioje byloje toks palyginimas nėra įtikinamas, nes yra pernelyg bendro pobūdžio, kad būtų galima patenkinamai įvertinti veiksmais, kuriais kaltinama Komisija, padarytą žalą.

287 Kaip teisingai nurodė Komisijos finansų ekspertė, vertybinių popierių rinkos kapitalizacijos praradimą galima paaiškinti labai daug veiksnių, o ne vien Komisijos veiksmais.

288 Reikia pripažinti, kad ieškovių finansų ekspertas šiuo klausimu pastebėjo, kad, jo manymu, joks kitas veiksnys, išskyrus neteisėtą *Systran* praktinės patirties atskleidimą, negali paaiškinti per 2004 m. įvykusio akcijų kurso kritimo, kuris būtų žymus ir palyginti su atitinkamu Paryžiaus biržos sektoriniu indeksu „Programos ir informatikos paslaugos“, o ne su CAC 40 indeksu.

289 Vis dėlto ir, atvirkščiai, nei teigia ieškovės, nėra pakankamai įrodymų, kad *Systran* akcijų kursas nuolat krito 2004 m., kai plito naujienos apie su Komisija siejamą programos ir su ja susijusios praktinės patirties atskleidimą. Iš tiesų nagrinėjant įvairius bylos medžiagos dokumentus matyti, kad ši naujiena pasklido greičiau 2005 m. ir bet kuriuo atveju tapo vieša 2006 metais. Skundas Europos ombudsmenui prieš Komisiją buvo pateiktas 2005 m. liepos 28 d., ir ombudsmenas pateikė savo tyrimo rezultatus

2006 m. rugsėjo 28 dieną. Be to, antrojoje Komisijos finansinėje pažymoje P. Tytgat, pažymėjusi, kad „jokie faktiniai įrodymai neleidžia tvirtinti, jog *Systran* verslo paskirties turto vertė galėjo būti pakeista nuo 2004 m. (žr. tinklalapį ir kitus pranešimus)“, nurodo, jog, „pavyzdžiui, taip pat žinoma, kad *Systran* atskleistas pats ginčo faktas šios bendrovės 2006 m. spalio 18 d. 6 val. 48 min. pranešime spaudai ir 2006 m. metinėje ataskaitoje turėjo neigiamų pasekmių grupės vertei“. 2005 m. *Systran* metinėje ataskaitoje nebuvo jokios nuorodos į šį ginčą (žr. šio sprendimo 270 punktą). Be to, visi ieškinio priede pateikiami spaudos straipsniai, kuriais siekiama atspindėti šios bylos pristatymą žiniasklaidoje, buvo išleisti 2005 m. pabaigoje arba 2006 metais.

290 Todėl, atsižvelgiant į šalių pateiktus duomenis, negalima atmesti prielaidos, kad *Systran* akcijų kursas nagrinėjamu laikotarpiu priklausė nuo labai daug įtakos veiksnių, todėl ieškovės negali remtis *Systran* tos dalies nematerialiojo turto vertės praradimu, kuri, jų vertinimu, prilygsta 43–45 mln. eurų sumai nuo 2004 metų.

— Dėl *Systran* patirtos žalos realumo ir priežastinio žalos ir Komisijos veiksmų ryšio

291 Vis dėlto dėl šio pirminio ir nepakankamai tikslaus įvertinimo Bendrasis Teismas negali nepaisyti faktinės aplinkybės, kad šioje byloje *Systran* grupė patyrė realią ir tikrą žalą, kurios atsiradimas gali būti pakankamai tiesiogiai priskirtas prie veiksmų, kuriais kaltinama Komisija.

292 Atsakydamos į antrosios grupės klausimus, kuriais, be kita ko, siekta įvertinti Komisijos veiksmų įtaką *Systran* grupės veiklai kitaip nei lyginant *Systran* vertę vertybinių popierių biržoje, ieškovės pateikė nemažai įrodymų, kuriais siekiama patvirtinti *Systran* praktinės patirties vertės sumažėjimą po to, kai ją atskleidė Komisija.

293 Pirma, ieškovės pateikė dviejų platintojų liudijimus, kurie atspindi, kaip Komisijos elgesys vykstant ginčijamam konkursui ir paskelbus jo laimėtoją padarė konkrečią žalą *Systran* grupei ir jos verslui. Ši žala pasireiškė praradus galimus klientus ir pasunkėjus diskusijoms su esamais klientais, nes jie nesupranta, kodėl turėtų mokėti už produktą, kurio Komisija nevertina (žr. ieškovių atsakymų į antrosios grupės klausimus prieduose dviejų platintojų vardu pateiktus liudijimus).

294 Atvirkščiai, nei teigia Komisija (žr. šio sprendimo 271 punktą), šiuose liudijimuose atsispindi visai tikėtina faktinė aplinkybė, kad ginčas, kuriame dalyvauja kompiuterinę programą parduodanti ir jos autore esanti įmonė bei vienas iš jos institucinių klientų, kuris teigia galintis pavesti su ankstesnės programos išvestine programa susijusius kompiuterinius darbus trečiajam asmeniui be pirminio kūrinio autoriaus sutikimo, apsunkina šios įmonės verslo ryšius su esamais ir būsimais klientais. Šiuo klausimu Komisija negali kaltinti *Systran*, biržoje kotiruojamos bendrovės, kad ši vykdydama savo pareigas viešai paskelbė, jog tarp jų vyksta ginčas dėl kompiuterinės programos, kurią ji parduoda, intelektinės nuosavybės. Be to, tai, kad Komisija nepardavinėja kompiuterinės programos, neturi įtakos faktinei aplinkybei, jog dėl šios institucijos veiksmų *Systran* grupės klientai gali suabejoti *Systran* turimų teisių į jos parduodamą kompiuterinę programą tikslia apimtimi. Nėra priežasčių teigti, kad ieškovių

pateiktus liudijimus reikia atmesti dėl jų tariamo savalaikiškumo. Atvirkščiai, šie liudijimai atskleidžia specifinį Komisijos veiksmų poveikį *Systran* verslui.

295 Antra, ieškovės pateikė kelis finansų bendrovių parengtus liudijimus arba parodymus, patvirtinančius, kad Komisijos veiksmai sumažino *Systran* patrauklumą jos akcininkams, esamiems ar galimiems investuotojams ir įgijėjams (žr. kelių investicijų bendrovių ir banko vardu pateiktus dokumentus ieškovių atsakymų į antrosios grupės klausimus prieduose).

296 Atvirkščiai, nei teigia Komisija (žr. šio sprendimo 271 punktą), šie įvairūs parodymai ir liudijimai pateikia pakankamai įrodymų, kokia būtų daugelio investuotojų reakcija priimant sprendimą turėti, investuoti arba įsigyti bendrovę, parduodančią kompiuterinę programą, teisės į kurią yra ginčijamos Komisijos. Kai kurie investuotojai dėl to atsisakė investuoti į *Systran*. Kitas investuotojas nusprendė parduoti didelę akcijų dalį, patyrė nuostolių ir aiškiai nurodė, kad „*Systran* ginčas su Komisija, ypač tai, kad ji ginčija <...> *Systran* teises ir praktinę patirtį, užkerta kelią bendrovei vykdyti verslo plėtrą ir atima iš investuotojų galimybę numatyti bet kokią akcijų perspektyvą“. Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad Komisija nėra bet kokia klientė; tai institucinis klientas, turintis labai didelę teisės tarnybą ir reikšmingus įgaliojimus intelektinės nuosavybės srityje. Taip pat reikia atsižvelgti ir į ginčo pobūdį, nes tai nėra vien komercinio pobūdžio ginčas, o jo objektas yra *Systran* autorių teisės bei praktinė patirtis, susijusios su jos vardu pavadinta kompiuterine programa, kuri yra didžiausias šios bendrovės, visą savo veiklą sutelkiančios į *Systran* automatinio vertimo programos vystymą ir pardavimą, turtas.

297 Šiuo klausimu negalima pritarti Komisijos argumentams, kad *Systran* sunkumų priežastis buvo pasenusios įvairios programos *Systran* versijos. Kaip ieškovės nurodo atsakymuose į ketvirtosios grupės klausimus, naujos programos versijos pardavimas

neturi įtakos jos autoriaus intelektinės nuosavybės teisėms į ankstesnę versiją, kuri išlaiko ekonominę vertę. *Systran* grupė iš savo klientų toliau gauna pajamas už ankstesnes versijas, nes atlieka jų priežiūrą, parduoda papildomas licencijas, skirtas aptarnauti naujas kalbų poras arba kitus serverius, taip pat susijusias paslaugas arba sudaro integravimo susitarimus su kitais programų kūrėjais. Be to, ieškovės įtikinamai pabrėžia, kad *EC-Systran Unix* versijai, atitinkančiai *Systran Unix 4* versiją, būdinga tokia pati struktūra kaip ir vėlesnėms versijoms (t. y. 5–7 versijoms). Visos versijos turi bendrą šaltinio kodą ir paremtos ta pačia programa, t. y. *Systran* programos *Unix* versija. Šios įvairios versijos skiriasi ne savo struktūra, bet pridėtomis naujomis funkcijomis, vertimo algoritmų patobulinimu ir kalbinių išteklių praturtinimu.

298 Trečia, ieškovės pažymėjo, kad *Systran* intelektinės nuosavybės teisių vertės praradimas, susijęs su Komisijos veiksmais, einant laikui didėja. Jos nurodo, kad 2008 m. gruodžio 31 d. *Systran* buvo priversta padaryti didelį atidėjimą dėl jos nematerialiojo turto vertės sumažėjimo, „atsižvelgiant į didelę žalą, atsiradusią dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo ir Komisijos atskleistos jos praktinės patirties, 2008 m. patirtų sunkumų ir ypatingo dabartinės ekonominės aplinkos nestabilumo“ (žr. 2009 m. spalio 13 d. *Systran* auditorių išvadą). Taigi Komisijos veiksmai bent iš dalies buvo šio buhalterinio atidėjimo priežastis.

299 Reikia pripažinti, kad ši išvada leidžia patvirtinti, jog 11,6 mln. eurų atidėjimas dėl 2008 m. apskaityto nematerialiojo turto vertės sumažėjimo yra susijęs su trimis šioje išvadoje nurodytomis priežastimis, kurių pirmoji yra ginčas su Komisija. Nepaisant Komisijos pastabų (žr. šio sprendimo 271 punktą), kuriose bandoma pabrėžti kitą minėtoje išvadoje nurodytą priežastį, t. y. 2008 m. prasidėjusią didžiulę finansinę krizę,

vis tiek negalima paneigti, kad ginčas dėl *Systran* intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo ir neteisėto praktinės patirties atskleidimo taip pat turėjo įtakos šios bendrovės nematerialiojo turto vertės sumažėjimui.

300 Dėl šios priežasties šioje byloje yra pakankamai tiesioginis priežastinis ryšys tarp Komisijos veiksmų ir *Systran* patirtos žalos pirmiausia verslo požiūriu, nes buvo prarasti galimi klientai ir pasunkėjo diskusijos su esamais klientais; finansiniu požiūriu, nes sumažėjo jos patrauklumas akcininkams, esamiems ar galimiems investuotojams ir įgijėjams, bei galiausiai dėl to, kad 2008 m. pabaigoje *Systran* turėjo apskaityti dalį 11,6 mln. eurų atidėjimo dėl jos nematerialiojo turto vertės sumažėjimo, susijusio su veiksmais, dėl kurių kaltinama Komisija. Ši Komisijos veiksmais padaryta žala yra reali ir tikra, kaip matyti iš šiuo klausimu ieškovių pateiktų dokumentų, nors jos dydžio ir negalima tiksliai apibrėžti. Moralinės žalos klausimas nagrinėjamas šio sprendimo 324 ir 325 punktuose.

— Dėl žalos dydžio nustatymo skiriant vienkartinę sumą

301 Tokiomis aplinkybėmis šalims buvo pateiktas klausimas dėl metodo, kurį būtų galima taikyti vertinant realios ir tikros žalos, kurios atsiradimą šioje byloje galima pakankamai tiesiogiai priskirti prie Komisijos veiksmų, dydį.

302 Atsakydamos į trečiosios grupės klausimus ieškovės rėmėsi Direktyvos 2004/48 13 straipsnio tekstu, kuriame nurodyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos teismo institucijos nukentėjusiojo asmens prašymu reikalautų pažeidėjo, kuris žinodamas arba turėdamas pakankamą pagrindą žinoti, dalyvavo teises pažeidžiančioje veikloje, atlyginti teisių turėtojui žalą, kuri atitiktų faktiškai jo patirtus nuostolius dėl pažeidimo.

Nustatydamos nuostolių dydį, teismo institucijos:

a) atsižvelgia į visus atitinkamus aspektus, tokius kaip neigiamos ekonominės pasekmės, įskaitant negautas pajamas, kurių neįgijo nukentėjusioji šalis, neteisėtai gautą pažeidėjo naudą ir atitinkamais atvejais kitus ne ekonominius veiksnius, tokius kaip dėl pažeidimo teisių turėtojo patirtą moralinę žalą;

arba

b) kaip alternatyvą a punktui, jos gali atitinkamais atvejais nustatyti vienkartinę žalos atlyginimo sumą, remdamosi tokiais elementais kaip bent autorinis atlyginimas ar vienkartinis mokestis, kuris būtų sumokėtas, jei pažeidėjas būtų prašęs leidimo naudotis atitinkama intelektinės nuosavybės teise.

<...>“

303 Neigiamų ekonominių pasekmių metodo taikymas šioje byloje kelia didelių sunkumų, nes Komisijos finansų ekspertė sistemiškai prieštarauja bet kokiems ieškovių finansų eksperto bandymams atlikti vertinimą. Iš tiesų P. Tytgat tik kritikuoja vertinimus ir kriterijus, kuriuos A. Martin naudoja vertindamas įvairias neigiamas ekonomines pasekmes ir pirmiausia *Systran* negautas pajamas, tačiau pati lygiagretaus įvertinimo nepateikia.

304 Pavyzdžiui, kai A. Martin bando įvertinti su nematerialiojo turto vertės praradimu susijusią žalą remdamasis P. Tytgat posėdyje pasiūlytu metodu, t. y. atsižvelgdamas į išimtinai prarasto turto sukuriamų pinigų srautų praradimą ateityje, jis yra apkaltinamas tuo, kad naudojasi iš konsultacijų bendrovės atlikto vertinimo išplaukiančiais duomenimis, kurių „tarpusavio santykio tikslumas“ nebuvo patvirtintas (trečiosios Komisijos finansinės pažymos p. 4). Vis dėlto nėra konkrečiai siūlomas joks pakaitinis kriterijus, nors A. Martin nurodė, jog minėtą finansinį vertinimą atliko nepriklausoma konsultacijų bendrovė, kai 2004 m. pradžioje *Systran* nesėkmingai bandė įgyvendinti 7 mln. eurų obligacijų su varantais emisijos projektą, ir tai visiškai atitinka nagrinėjamą laikotarpį (antrosios ieškovių finansinės pažymos 2 psl. išnaša ir šios pažymos priedas).

305 Taip pat, kai ieškovės, Komisijai rimtai neprieštaraujant, teigia, kad, pirma, *Systran* autorių teisės į *Systran* programos *Systran Unix* versiją yra pagrindinė šios bendrovės veikla ir, antra, Komisijos atsisakymas pripažinti šias teises gali turėti įtakos šios bendrovės apyvartai ir plėtrai, P. Tytgat toliau reikalauja atlikti išsamų ir dokumentais pagrįstą iš apačios kylantį, „t. y. pagrįstą turtą kuriančio vieneto sutartimis ir išlaidų centrais“, įvertinimą, kad būtų galima atsižvelgti į tariamai didelį kiekį *Systran* parduodamų produktų arba vykdomas veiklos sritis, nors visi šie produktai ir veikla susiję su *Systran* programos kūrimu ir pardavimu (antrosios Komisijos finansinės

pažymos p. 8). Vis dėlto, kai A. Martin bando įvertinti žalą, atsižvelgdamas į Komisijos būtent *Gosselies* suteiktos teisės sudaryti sutartį ekonominę vertę, kuri atitinka grynąją maržą, įvertintą kaip 30 % nuo realiai pasiektos apyvartos, taigi mažesnę nei *Systran* grupės realiai tokios rūšies sutartyse pasiekiama marža, remiantis ieškovių pateiktais duomenimis (ieškovių atsakymo į ketvirtosios grupės klausimus 12 punktas), P. Tytgat kritikuoja šį vertinimą, nes „pasiūlymas nustatyti grynosios maržos dydį remiantis vienos operacijos apyvartos standartiniu dydžiu nėra tikslus <...>, kadangi standartinis dydis gali būti patvirtintas tik įvertinus įrodymais pagrįstų ir laiko patikrintų pavyzdžių grupę“ (antrosios Komisijos finansinės pažymos p. 3 ir trečiosios Komisijos finansinės pažymos p. 5). Jei būtų laikomasi Komisijos finansų ekspertės pastabų, būtų beveik neįmanoma tiksliai įvertinti *Systran* dėl neteisėtų Komisijos veiksmų patirtą žalą, nesant išsamių ir pakankamai tikslių duomenų šiuo klausimu, nesvarbu, koks kriterijus būtų pasirinktas tokiam vertinimui atlikti.

306 Todėl, atsižvelgiant į sunkumus nustatant kriterijus, kuriuos reikėtų taikyti norint įvertinti *Systran* patirtas neigiamas ekonomines pasekmes, šioje byloje reikia nustatyti vienkartinę žalos atlyginimo sumą, vadovaujantis vienkartinės žalos atlyginimo sumos metodu ir remiantis bent tokiais elementais, kaip antai autorinis atlyginimas ar mokestis, kurį būtų reikėję sumokėti, jei pažeidėjas būtų prašęs sutikimo naudotis atitinkama intelektinės nuosavybės teise. Taikant šį metodą, reikia atsižvelgti į toliau išdėstytus elementus.

307 Pirmasis elementas, kurį reikia įvertinti, yra autorinio atlyginimo dydis, kuris būtų sumokėtas, jei pažeidėja būtų paprašiusi *Systran* sutikimo naudotis atitinkama intelektinės nuosavybės teise, kad atliktų su skelbime apie konkursą nurodytais kalbinių sekų patobulinimais, pritaikymais ir priedais susijusius darbus, kuriems reikalinga prieiga prie *Systran Unix* versijos elementų, perkeltų į *EC-Systran Unix* versiją, ir šių elementų pakeitimas.

308 Atsižvelgiant į šių darbų pobūdį ir dėl ieškovių atsakymuose į trečiosios ir ketvirtosios grupės klausimus įtikinamai išdėstytų priežasčių minėta vienkartinė suma turi būti nustatoma remiantis licencijos, pagal kurią jos turėtojui leidžiama keisti programos šaltinio kodą, o ne paprastos šios programos naudotojo licencijos, kaina. Tokia šaltinio kodo keitimo licencija yra neįprasta, nes tai nėra programų kūrėjų tradicinio ekonominio modelio dalis. Iš tiesų tokia licencija atima iš kūrėjo bet kokią galimybę keitimo licencijos gavėjui parduoti licencijas, susijusias su naujomis programos versijomis, ir teikti paslaugas, kurias dėl šios programos paprastai gali teikti tik jos kūrėjas. Be to, tokia licencija gali kelti grėsmę kūrėjo praktinei patirčiai, nes dėl jos šaltinio kodas gali būti perduotas tretiesiems asmenims. Šaltinio kodo keitimo licencija suteikia teisę jos gavėjui pačiam tobulinti programą ir todėl prilygsta atsisakymui ateityje gauti pajamų iš šios programos naudojimo licencijų.

309 Tokiomis aplinkybėmis reikia įvertinti tokios šaltinio kodo keitimo licencijos teorinę kainą, taikant atsakymuose į trečiosios grupės klausimus ieškovių finansų eksperto pasiūlytą finansinį požiūrį. Vadovaujantis šiuo požiūriu, šaltinio kodo keitimo licencijos teorinės kainos nustatymo pradžios taškas yra metinės licencijos Komisijai naudoti *Systran* programą kaina.

310 Šiuo klausimu ieškovių finansų ekspertas A. Martin 760 000 eurų įvertino metinę *Systran* programos licenciją, skirtą Komisijai. Ši kaina buvo nustatyta remiantis pasaulinio masto interneto paslaugų bendrovės kasmet mokama kaina už teisę naudoti *Systran* programą, dviejų pasaulinio masto JAV įmonių, kurių viena valdo interneto paieškos variklį, o kitos specializacija – kompiuterinių programų kūrimas, praeityje mokėtą metinę kainą ir nacionalinės valdžios institucijos, kurios dydis bent jau palyginamas su Komisijos, mokamą apie 1,3 mln. eurų kainą vien už atnaujinimą,

suteikiantį galimybę naudoti šios programos 7 versiją, nes ši valdžios institucija, kaip ir Komisija, jau turi neterminuotą naudojimo licenciją be teisės daryti pakeitimus.

311 Komisijos finansų ekspertė P. Tytgat kritikuoja A. Martin nuorodas į privačias bendroves, nes tai yra netinkami pavyzdžiai, neturintys nieko bendra su Komisijai taikytinais tarifais. Iš tiesų nurodytos licencijos yra privataus, o ne viešojo sektoriaus atspindys. Komisija naudojasi *Systran* programa ne tam, kad pagerintų savo verslo pasiūlą plačiajai visuomenei, bet kad pateiktų ją keliems šimtams tarnautojų. Todėl šaltinio kodo keitimo licencijos kainos nustatymo pradžios tašku pasirinkta vertė yra klaidinga ir turi būti atmesta.

312 Komisijos teigimu, ieškovių finansų ekspertas kaip pradžios tašką turėjo pasirinkti apie 15 000 eurų kainą, atitinkančią valdžios institucijoms skirtos nekomercinio naudojimo licencijos kainą, kaip tai atspindi programinės įrangos platintojo Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) pasiūlyta kaina už *Systran Enterprise Server 7 Standard Edition* programos metinę licenciją (t. y. apie 15 000 eurų už šios programos naudojimą 2 500 vartotojų ir apie 15 000 eurų už „English World Pack“, apimantį daugelį kalbų, t. y. anglų, arabų, kinų, olandų, prancūzų, vokiečių, graikų, italų, japonų, korėjiečių, lenkų, portugalų, rusų, ispanų ir švedų). Atsakymuose į trečiosios ir ketvirtosios grupės klausimus Komisija taip pat nurodo *Systran* pranešime spaudai pateiktas *Systran Enterprise Server 6 (Workgroup Edition, Standard Edition* ir *Global Edition)* programos įvairių naudojimo licencijų rūšių kainų ribas nuo 15 000 (iki 100 naudotojų) iki 150 000 eurų ir daugiau (už neribotą naudotojų skaičių ir esant sudėtingiems didelių įmonių poreikiams, kuriems būtina integracija).

313 Pirmiausia reikia pažymėti, kad šalių finansų ekspertai neprieštarauja galimybei atsižvelgti į *Systran* programos Komisijos naudojimo metinės licencijos kainą kaip į

pradžios tašką, kai nustatoma šios programos šaltinio kodo keitimo licencijos teorinė kaina, tačiau jie nesutaria dėl to, kokia turėtų būti tokios licencijos vertė. Šiuo klausimu taikant palyginimą reikia pažymėti, kad atsakymuose į trečiosios ir ketvirtosios grupių klausimus Komisija nurodo, jog bendrovei *Gosselies* už trejus metus, t. y. 2004–2006 m., trukusius jai pavestus atlikti darbus buvo sumokėta 1 925 280 eurų. Taigi kiekvienais Komisijos pavestų darbų atlikimo metais bendrovė *Gosselies* gavo apie 641 760 eurų.

314 Dėl Komisijos kritikos, susijusios su ieškovių eksperto nurodytų trijų pasaulinio masto įmonių už įvairias naudojimo licencijas mokamomis kainomis (žr. šio sprendimo 310 punktą), pažymėtina, kad su *Systran* grupe susijusių finansinių dokumentų analizė leidžia spręsti, jog didžioji šios įmonės pajamų dalis gaunama iš labai didelių klientų. 2009 m. balandžio 29 d. *Autorité des marchés financiers française* (Prancūzijos finansų rinkų tarnyba) pateiktoje 2008 m. ataskaitoje nurodoma, kad 2004 m. penki didžiausi *Systran* grupės klientai sudarė 60,9 % jos apyvartos, o pirmasis ir antrasis klientai mokėjo tokią pačią sumą (t. y. 14,8 % dalį) ir kad 2008 m. penki didžiausi klientai sudarė 42,3 % jos apyvartos, o pirmasis klientas mokėjo 10,9 % dalį nuo 7,6 mln. eurų apyvartos, t. y. kiek daugiau nei 760 000 eurų. Taigi šiuo elementu galima remtis kaip vienu iš elementų, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant metinės naudojimo licencijos kainą. Tam tikra prasme tai galėtų būti didžiausia galima suma.

315 Taip pat reikia pažymėti, kad, atvirkščiai, nei leidžia suprasti Komisija, kuri šiuo klausimu remiasi *Systran* grupės dokumentais, kuriuose nurodomos *Systran Enterprise Server* programos 6 arba 7 versijų naudojimo licencijos, neatrodo, jog ši bendrovė pati ar per tarpininkus platina programą, taikydama specialią kainą valdžios institucijoms. Be to, kaip pripažįsta Komisija, savo programos naudojimo licencijoms *Systran* grupė taiko iš esmės nuo parduodamos programos varianto priklausančią kainų politiką. Pavyzdžiui, lyginant Komisijos pateiktus duomenis dėl *Systran Enterprise Server*

programos 6 ir 7 versijų, pigiausio šios programos varianto „Workgroup Edition“, kuriuo viename generavimo serveryje su operacine sistema *Windows* gali naudotis iki 100 asmenų, kaina yra nuo 15 000 eurų, tarpinio varianto „Standard Edition“, kuriuo dviejuose generavimo serveriuose su operacinėmis sistemomis *Windows* ir *Linux* gali naudotis iki 2 500 asmenų, kaina yra nuo 30 000 eurų, o pažangiausio varianto „Global Edition“, kuriuo neribotame generavimo serverių skaičiuje su operacinėmis sistemomis *Windows, Linux* ir *Solaris* gali naudotis neribotas asmenų skaičius, kaina yra nuo 150 000 eurų. Savo pastabose dėl Komisijos teiginio, kad naudojimo licencijos kaina negali viršyti 150 000 eurų, ieškovės pažymi, jog *Systran* grupės pranešimo spaudai, susijusio su *Systran Enterprise Server* programos 6 versija, pagrindu minima kaina yra aiškiai apibūdinta kaip minimali kaina, kaip tai patvirtina žodis „nuo“. Ieškovių teigimu, šiuo atveju tai būtų pradinė kaina už vieną kalbų porą ir vieną serverį.

316 Atsižvelgiant į įvairius minėtus argumentus ir juos pagrindžiančius dokumentus, reikia nustatyti, kad Komisijos mokėtina metinės *Systran* programos naudojimo teorinės licencijos kaina, naudotina kaip pradinis taškas apskaičiuojant metinės šaltinio kodo keitimo licencijos kainą, yra 450 000 eurų. Iš tiesų ieškovių eksperto pasiūlyta suma yra per didelė, nes nors Komisijos naudojama versija yra suteikta daugiau kaip 2 500 naudotojų, šis skaičius yra daug mažesnis nei naudotojų skaičius ieškovių eksperto nurodytose trijose pasaulinio masto įmonėse, kurios greičiausiai atitinka tris didžiausias *Systran* grupės sudarytas sutartis. Kita vertus, Komisijos pasiūlyta suma yra per maža, nes 150 000 eurų suma atitinka Komisijai siūlomo paketo pradinę kainą ir, kaip nurodė ieškovės ir Komisija neginčijo, bent jau Komisijos dydžio nacionalinė valdžios institucija sumokėjo 1,3 mln. eurų už naudojamos *Systran* programos versijos atnaujinimą.

317 Remiantis šia pradine 450 000 eurų suma, reikia įvertinti autorinio atlyginimo dydį, kuris būtų sumokėtas, jei pažeidėja būtų paprašiusi *Systran* sutikimo naudotis atitinkamomis intelektinės nuosavybės teisėmis, kad atliktų konkurse nurodytus darbus. Taikant ieškovių finansų eksperto siūlomą apskaičiavimo metodą, kurio Komisija rimtai neužginčijo (žr. šio sprendimo 319 punktą), metinio autorinio atlyginimo už šaltinio kodo keitimą sumą galima pagrįstai nustatyti metinės naudojimo licencijos sumą padauginus iš dviejų, t. y. 900 000 eurų, ieškovių finansinio eksperto pavyzdžiu atsižvelgiant į tai, kad Komisija jau turėjo teisę naudotis šia programa ir kad šios programos plačioji visuomenė nenaudoja.

318 Taigi 2004–2010 m. metiniai autoriniai atlyginimai už šaltinio kodo pakeitimą gali būti 7 mln. eurų (t. y. 0,9 mln. eurų suma, atitinkanti metinį autorinį atlyginimą už šaltinio kodo pakeitimą, padauginta iš koeficiento 7,76, atitinkančio ieškovių finansų eksperto apskaičiuotą esamos vertės normą, atsižvelgiant į 4 % nerizikingą lygį 2004–2010 m. laikotarpiu, t. y. iš viso 6 984 000 eurų, suapvalinti iki 7 mln. eurų).

319 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Komisija iš esmės neginčija ieškovių finansų eksperto siūlomos ir Bendrojo Teismo pasirinktos metodologijos. Ji šiuo atveju tik pakartoja savo finansų ekspertės teiginį, kuri, atsakydama į ketvirtosios grupės klausimus, tik nurodo, kad ieškovių finansų ekspertas „atlieka kapitalizacijos, o ne pasibaigusių laikotarpių dabartinės vertės skaičiavimus“ ir kad „pažangesnėje finansų doktrinoje rekomenduojama atskirti stebėjimo laikotarpius į įvairias perspektyvas pagal konkrečius kriterijus, o ne kapitalizuoti be atrankos“. Vis dėlto reikia pripažinti, kad ieškovių finansų eksperto taikyta metodologija yra pagrįsta ne Komisijos finansų ekspertės nurodoma „kapitalizacija“, bet duomenų esamos vertės nustatymu, taikant 4 % nerizikingą lygį 2004-2010 m. laikotarpiu, atitinkantį pagrįstą dydį, kuris galėtų būti taikomas nagrinėjamu laikotarpiu. Komisija nepateikia pagrįstų priežasčių, dėl kurių

Bendrasis Teismas negalėtų naudoti šio metodo nustatydamas autorinio atlyginimo dydį, kuris būtų sumokėtas, jei ši institucija būtų paprašiusi *Systran* ginčijamiems darbams atlikti būtino sutikimo.

320 Antrasis elementas, į kurį reikia atsižvelgti, yra vadinamoji „papildoma“ suma, reikalinga siekiant įvertinti kitus svarbius veiksnius, kurių negali atitaisyti vien priteistas minėtas autorinis atlyginimas. Iš tiesų tik autorinio atlyginimo, kuris būtų sumokėtas, jei Komisija būtų paprašiusi *Systran* sutikimo naudotis atitinkamomis intelektinės nuosavybės teisėmis, kad atliktų ginčijamus darbus, sumokėjimas *a posteriori* negali atlyginti nuo 2004 m. šios bendrovės patirtos žalos.

321 Šiuo klausimu, atsižvelgiant į bylos medžiagoje esančius dokumentus ir pirmiausia įvairius ieškovių pateiktus liudijimus, kuriais siekiama įrodyti neteisėtų Komisijos veiksmų poveikį *Systran* veiklai ir plėtrai, reikia pripažinti, kad šios įmonės veikla ir plėtra buvo paveikta kasmet nuo 2004 m. ir šį poveikį galima įvertinti 650 000 eurų vienkartine suma (t. y. maždaug 6 % 2003 m. apyvartos).

322 Taigi ši papildoma suma, atsižvelgus į jos esamą vertę 2004–2010 m., galėtų būti 5 mln. eurų (t. y. 0,65 mln. eurų suma, atitinkanti minėtą metinę vienkartinę sumą, padauginta iš koeficiento 7,76, atitinkančio ieškovių finansų eksperto apskaičiuotą esamos vertės normą, atsižvelgiant į 4 % nerizikingą lygį 2004–2010 m. laikotarpiu, t. y. iš viso 5 044 000 eurų, suapvalinti iki 5 mln. eurų).

323 Kita vertus, atsižvelgiant į bylos medžiagos dokumentus, negalima pripažinti, kad šioje byloje vertinant patirtos žalos vienkartinę sumą reikia atsižvelgti į vadinamąją

žalą „ateityje“, kurią ieškovių finansų ekspertas įvertino 15 mln. eurų. Šiuo klausimu pateikiami argumentai nėra paremti pakankamai svariais faktiniais įrodymais, kad būtų galima pateisinti minėtos žalos priteisimą.

324 Paskutinis elementas, į kurį reikia atsižvelgti vertinant žalos vienkartinę sumą, yra patirta moralinė žala. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad savo veiksmais Komisija nepripažino *Systran* teisių, kuriomis ši įmonė galėjo remtis dėl savo kūrinio. Tokie veiksmai yra dar sunkesni, nes Komisija, kaip institucija, pati inicijavo įvairias teisės normas, derinančias Bendrijos teisę autorių teisių srityje, kurių nebuvo laikomasi šioje byloje. Taigi *Systran* reikia atlyginti dėl Komisijos veiksmų patirtą moralinę žalą.

325 Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad ieškovės nepateikė priežasčių, dėl kurių šios žalos dydis turėtų būti mažiausiai 2 mln. eurų, būtų tinkama nustatant žalos vienkartinę sumą įpareigoti Komisiją atlyginti jos veiksmais padarytą moralinę žalą ir įvertinti ją simboline 1 000 eurų suma.

326 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, siekiant atlyginti Komisijos veiksmais *Systran* padarytą žalą, turi būti priteista 12 001 000 eurų vienkartinė žalos atlyginimo suma, kurią sudaro:

— 7 mln. eurų, atitinkantys autorinio atlyginimo dydį, kuris būtų sumokėtas 2004–2010 m., jei Komisija būtų paprašiusi sutikimo naudotis *Systran* intelektinės nuosavybės teisėmis, kad atliktų su konkurse nurodytais kalbinių sekų patobulinimais,

pritaikymais ir priedais susijusius darbus, kuriems reikalinga prieiga prie *Systran* programos *Systran Unix* versijos elementų, perkeltų į *EC-Systran Unix* versiją, ir šių elementų pakeitimas,

— 5 mln. eurų, atitinkantys papildomą sumą, t. y. Komisijos veiksmų galimą poveikį *Systran* apyvartai 2004–2010 m. ir apskritai šios bendrovės plėtrai,

— 1 000 eurų moralinės žalos atlyginimas.

C — *Dėl kitų nei žalos atlyginimo priteisimas priemonių*

1. Šalių argumentai

327 Ieškovės teigia, kad EB 288 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinti bendrieji principai turi suteikti galimybę atlyginti ne tik jau padarytą žalą, bet ir nutraukti daromą pažeidimą, atvirkščiai, nei teigia Komisija. Pateikdamos prašymą nedelsiant nutraukti autorių teises pažeidžiančius veiksmus, ieškovės siekia užtikrinti būsimo sprendimo veiksmingumą.

328 Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas negali imtis ieškovių reikalaujamų priemonių, išskyrus priteisti piniginę kompensaciją. Iš tiesų Bendrasis Teismas, įgyvendindamas savo jurisdikciją, negali duoti nurodymų institucijoms arba užimti jų vietą.

2. Bendrojo Teismo vertinimas

329 Ieškovės reikalauja, kad Bendrasis Teismas įpareigotų: pirma, nedelsiant nutraukti Komisijos atliekamus autorių teisių pažeidimo ir atskleidimo veiksmus; antra, konfiskuoti visas Komisijos ir bendrovės *Gosselies* turimas laikmenas, kuriose, pažeidžiant *Systran* teises, atgaminami *EC-Systran Unix* ir *Systran Unix* versijų pagrindu bendrovės *Gosselies* sukurti informacinių technologijų produktai, ir įpareigoti jas perduoti *Systran* arba bent jau jas prižiūrint sunaikinti bei, trečia, Komisijos išlaidomis paskelbti sprendimą *Systran* pasirinktuose specialiuose leidiniuose, specialiose apžvalgose ir specialiuose interneto tinklapiuose.

330 Šiuo klausimu reikia priminti, kad institucija, kurios veiksmai pripažinti neteisėtais, privalo imtis priemonių vykdyti Bendrojo Teismo sprendimą (pagal analogiją žr. SESV 266 straipsnį). Taigi Komisija turi padaryti visas reikiamas išvadas, kad užtikrintų, jog būtų atsižvelgta į *Systran* teises į *Systran* programos *Systran Unix* versiją, kiek tai susiję su darbais dėl *Systran* programos *EC-Systran Unix* versijos, kuriais pažeidžiamos *Systran* autorių teisės ir praktinė patirtis. Jei į minėtas teises nebūtų atsižvelgta ir įvertinus tai, jog šioje byloje atlyginama žala tik už laikotarpį nuo 2004 m. iki sprendimo paskelbimo dienos, *Systran* turėtų teisę Bendrajam Teismui pateikti naują prašymą dėl žalos, kurią ji galėtų patirti papildomai, atlyginimo.

331 Galiausiai dėl prašymo paskelbti sprendimą įvairiuose žurnaluose, apžvalgose ir interneto tinklapiuose reikia pažymėti, kad Bendrasis Teismas šiandien išplatins su šiuo sprendimu susijusį pranešimą spaudai. Specializuota žiniasklaida galės remtis šiuo pranešimu spaudai ir jį platinti. Taigi ieškovės turės teismo sprendimą, kuriame įvertinami Komisijos veiksmai jų atžvilgiu, ir pranešimą spaudai, kurį bus galima platinti didesniam subjektų ratui, ir tokių priemonių turėtų pakakti jų interesams šiuo klausimu patenkinti. Minėtas pranešimas spaudai taip pat suteikia Bendrajam Teismui galimybę natūra atlyginti neteisėtais Komisijos veiksmais *Systran* reputacijai padarytą moralinę žalą.

332 Atsižvelgdamas į tai Bendrasis Teismas mano, kad *Systran* interesai buvo pakankamai apsaugoti skiriant piniginę kompensaciją ir nereikia tenkinti jos prašymų dėl žalos atlyginimo natūra.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

333 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija iš esmės pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal ieškovių pateiktus reikalavimus.

334 Be to, reikia pažymėti, kad ieškovių pateiktų įvairių dokumentų, kuriais siekiama įrodyti jų pareiškimų turinį arba atsakyti į Bendrojo Teismo klausimus dėl *Systran* programos techninių aspektų (H. Bitan ataskaita, techninės pažymos ir pastabos), teisinių aspektų (prof. P. Sirinelli nuomonė) ir patirtos žalos įvertinimo (A. Martin finansinės pažymos), parengimas šiame procese laikytinas būtinosiomis išlaidomis ir

todėl jos turi būti pripažintos atlygintinomis, kaip nustatyta Procedūros reglamento 91 straipsnio b punkte.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. **Įpareigoti Europos Komisiją sumokėti *Systran SA* 12 001 000 eurų piniginę kompensaciją.**

2. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

3. **Priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Paskelbta 2010 m. gruodžio 16 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Faktinės bylos aplinkybės ..... II - 6090

I — Dėl skirtingų programos „Systran“ versijų ..... II - 6090

II — Šalių santykių istorija ..... II - 6091

A — Pirmasis laikotarpis: nuo „Systran Mainframe“ iki „EC-Systran Mainframe“ ... II - 6092

1. Pirmosios WTC (ir kitų bendrovių) ir Komisijos sutartys ..... II - 6092

2. *Systran* grupės ir Komisijos bendradarbiavimo sutartis ..... II - 6095

B — Antrasis laikotarpis: nuo „Systran Unix“ iki „EC-Systran Unix“ ..... II - 6104

C — Trečiasis laikotarpis: nuo konkurso paskelbimo 2003 m. spalio 4 dieną ..... II - 6109

Procesas ir šalių reikalavimai ..... II - 6111

Dėl teisės ..... II - 6114

I — Dėl priimtinumo ..... II - 6114

A — Dėl reikalavimo, kad Bendrasis Teismas įpareigotų Komisiją atlyginti tariamą žalą ..... II - 6114

1. Dėl bylos esmės ..... II - 6115

a) Šalių argumentai ..... II - 6115

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6116

Pastabos dėl jurisdikcijos sutartinės ir deliktinės atsakomybės srityse ..... II - 6116

Ieškovių pateikto prašymo atlyginti žalą nagrinėjimas ..... II - 6120

Komisijos pateiktų įrodymų, patvirtinančių esant iš sutarties kylantį sutikimą trečiajam asmeniui atskleisti informaciją, kuri gali būti saugoma autorių teisių ir praktinės patirties, nagrinėjimas ..... II - 6126

2. Dėl ieškinio neaiškumo ..... II - 6135

a) Šalių argumentai ..... II - 6135

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6135

3. Dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos neturėjimo pripažinti buvus autorių teisių pažeidimą nagrinėjant ieškinį dėl deliktinės atsakomybės ..... II - 6137

a) Šalių argumentai ..... II - 6137

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6138

B — Dėl kitų reikalavimų ..... II - 6140

II — Dėl esmės ..... II - 6142

A — Dėl ieškovių nurodytų teisių ir Komisijos veiksmų neteisėtumo ..... II - 6142

1. Dėl įvairių *Systran* programos versijų palyginimo ..... II - 6143

a) Šalių argumentai ..... II - 6143

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6146

2. Dėl Komisijos veiksmų neteisėtumo ..... II - 6154

a) Šalių argumentai..... II - 6154

Dėl autorių teisių pažeidimo ..... II - 6154

Dėl teisių, kuriomis remiamasi dėl praktinės patirties ..... II - 6172

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6176

Dėl ieškovių nurodomų teisių, susijusių su *Systran* programos *Systran Unix* versija..... II - 6177

Dėl tvirtinimo, kad Komisijos turimos teisės jai leidžia nepaisyti ieškovių teisės prieštarauti ..... II - 6182

Dėl Komisijos trečiajam asmeniui patikėtų darbų pobūdžio..... II - 6187

B — Dėl patirtos žalos ir priežastinio ryšio..... II - 6202

1. Dėl *Systran Luxembourg* patirtos žalos ir priežastinio ryšio ..... II - 6202

a) Šalių argumentai..... II - 6202

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6203

2. Dėl *Systran* patirtos žalos ir priežastinio ryšio..... II - 6204

a) Šalių argumentai..... II - 6204

Dėl įvairių žalos formų, žalos realumo ir priežastinio ryšio..... II - 6204

Dėl pirminio nematerialiojo turto vertės praradimo įvertinimo II - 6207

Dėl kitų žalos įvertinimų..... II - 6209

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6212

Dėl *Systran Luxembourg* akcijų vertės sumažėjimo ..... II - 6213

Dėl nematerialiojo turto vertės praradimo ..... II - 6213

— Dėl ieškovių siūlomo pradinio įvertinimo ..... II - 6214

— Dėl *Systran* patirtos žalos realumo ir priežastinio žalos ir Komisijos veiksmų ryšio ..... II - 6215

— Dėl žalos dydžio nustatymo skiriant vienkartinę sumą ..... II - 6219

C — Dėl kitų nei žalos atlyginimo priteisimas priemonių ..... II - 6230

1. Šalių argumentai ..... II - 6230

2. Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6231

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 6232